

คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

สารนิพนธ์
ของ
นายสมศักดิ์ เศรษฐการ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
เมษายน 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖๕๘.๐๔๑

ว ๒๘๔๓

ร.๓

คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

บทคัดย่อ

ของ

นายสมศักดิ์ เศรษฐการ

๒๔ ส.ย. ๒๕๔๕

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

เมษายน ๒๕๔๕

๒ ๑๔๗๑๒๗

สมศักดิ์ เศรษฐการ. (2545). *คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์.

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา 6 ด้าน คือ ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพ ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ และด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ อีกทั้งศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 (ปวส.2) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม บริหารธุรกิจ คหกรรมศาสตร์ และศิลปกรรม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert) และแบบมาตราวัดความแตกต่างเชิงความหมาย 7 ระดับ ของออสกู๊ด (Osgood) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที ค่าความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว และใช้การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของ LSD. (Fisher's Least – Significant Different) ผลการวิจัย พบว่า

1. นักศึกษามีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและแยกเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และมีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ อยู่ในระดับทางบวกค่อนข้างต่ำ
2. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ประเภทวิชา และอาชีพผู้ปกครอง ทุกตัวแปรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. เปรียบเทียบทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศ ประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพผู้ปกครอง ทุกตัวแปรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

CHARACTERISTICS AND ATTITUDE TOWARDS SELF – EMPLOYMENT
OF RATCHABURI TECHNICAL COLLEGE STUDENTS

AN ABSTRACT
BY
MR.SOMSAK SETTHAKARN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Business Education
at Srinakharinwirot University
April 2002

Somsak Setthakarn. (2002). *Characteristics and Attitude towards Self – Employment Of Ratchaburi Technical College Students*. Master Project, M.Ed. (Business Education). Bangkok : Graduate School, Srinakarinwirot University. Advisor : Assoc. Prof. Dr. Boonchird Pinyoanuntapong.

The purpose of this research was to study and compare the characteristics related to self – employment of students in 6 aspects : advancement , success, stability, confidence, proficiency, and knowledge background and experiences, including to study and compare the attitude towards self – employment of Ratchaburi Technical College students.

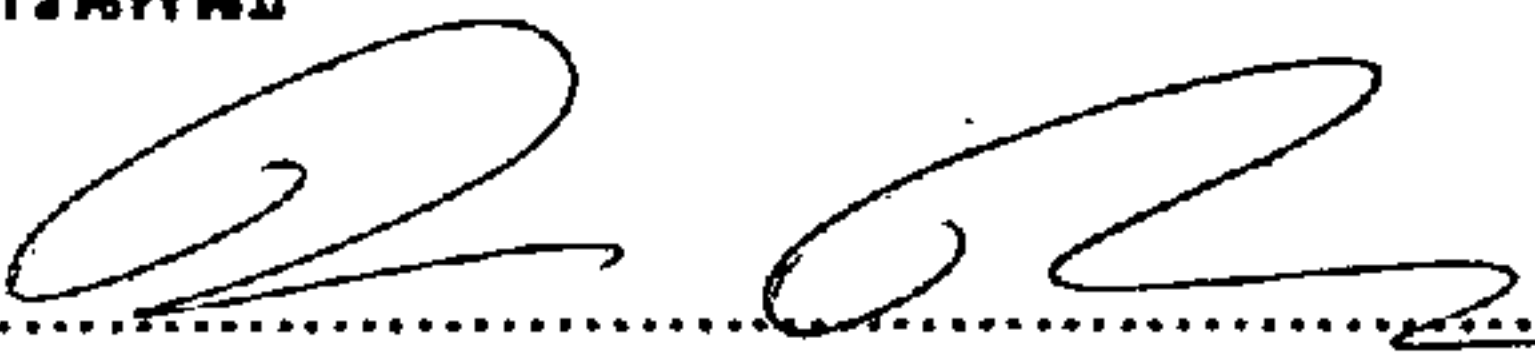
The sample was 350 second year – students in vocational diploma level studying in the fields of industrial technique, business administration, home economics and arts in the second semester, the academic year 2001. The instrument used to gather data was questionnaires with estimate scale in 5 levels (Likert Scale) and Semantic differential scale in 7 levels (Osgood Scale). The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t – test, One way ANOVA and pared comparison by LSD. (Fisher's Least – Significant Different) method.

The results of the research revealed as follows :

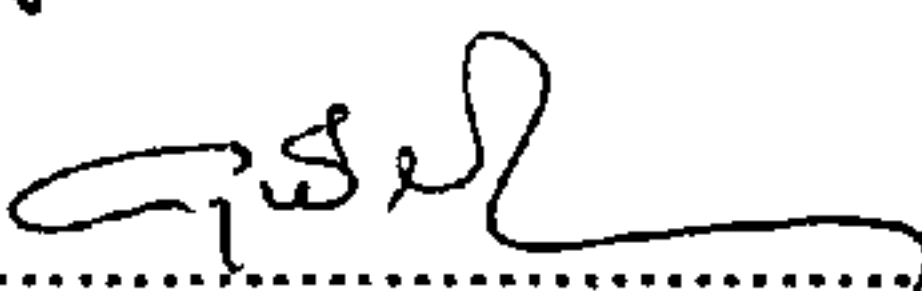
1. Most of the students had the characteristics related to self – employment in general and in a particular aspect at high level , and had rather low level of attitude towards self – employment.
2. When comparing the students' characteristics related to self – employment in general and in a particular aspect classifying according to variables of sex , major subjects and parents' careers , every variable was significantly different at .05 level , except the variable of academic achievement which was not significantly different.
3. When comparing the students' attitude towards self – employment classifying according to the variables of sex , major subjects , academic achievement and parents' careers , every variable was significantly different at .05 level.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์)

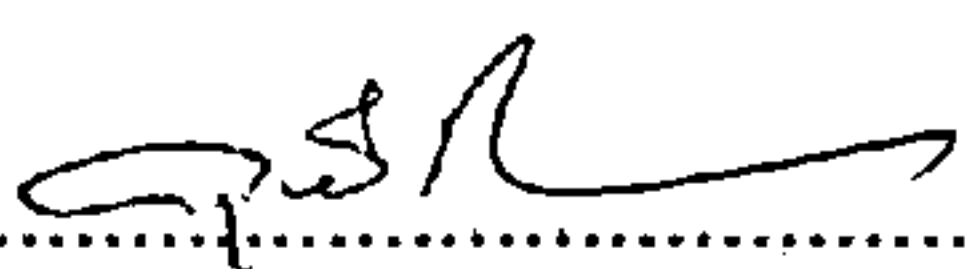
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพิร์ ลิ้มไทย)

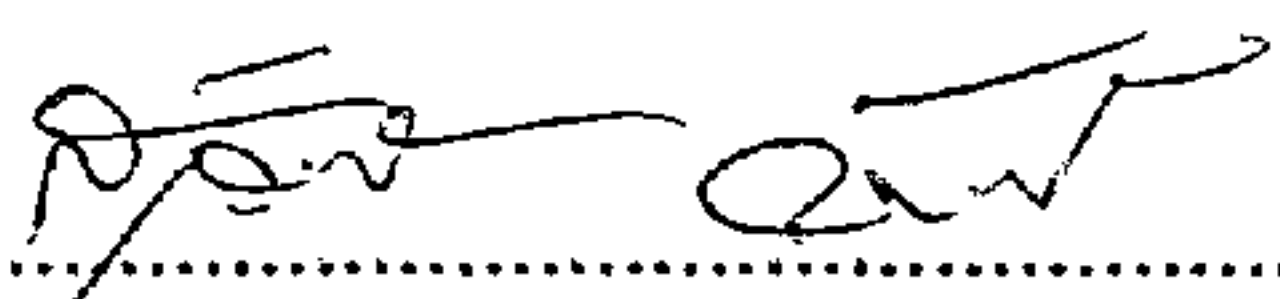
คณะกรรมการสอบ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์)

ประธาน

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพิร์ ลิ้มไทย)

กรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

กรรมการ

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กวี วรกวิน)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

วันที่ 30 เดือน เมษายน พ.ศ.2545

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ด้วยการช่วยเหลือแนะนำและให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และประธานคณะกรรมการ สอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพีร์ ลี้มไทย ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรธุรกิจศึกษาระดับบัณฑิต และรองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ กรรมการสอบ ตลอดจนคณาจารย์กรรมการสอบเข้าโครงทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ พวงสุวรรณ ที่ปรึกษาภาสสถาบันราชภัฏหมู่บ้าน จอมบึง ราชบุรี อาจารย์ สุรางค์ มั่นยานนท์ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี ดร.จริยา ทัพพะกุล ณ อยุธยา ผู้ช่วยอธิการฝ่ายวางแผนและพัฒนา สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน อาจารย์ เกียรติศักดิ์ ส่องแสง คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และอาจารย์ สุนิสา จัยม่วงศรี สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่กรุณาช่วยเหลือตรวจสอบความเที่ยงตรงของ เครื่องมือและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถาม ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลใน ครั้งนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษาประจำสาขาวิชา วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ที่ให้การช่วยเหลือแจก แบบสอบถามและเก็บรวบรวมคืนกลับได้สมบูรณ์ ถูกต้องและครบถ้วน ตลอดจนนักศึกษาผู้ตอบแบบ สอบถามทุกคนที่ได้เสียสละเวลาและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่บิดามารดา ครูอาจารย์ ซึ่งเป็นผู้ให้ชีวิต ความรัก ความรู้และประสบการณ์แก่ผู้วิจัย

สมศักดิ์ เศรษฐการ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
	ความสำคัญของการวิจัย	2
	ขอบเขตของการวิจัย	3
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	3
	ตัวแปรที่ศึกษา	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
	สมมุติฐานของการวิจัย	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	ประวัติความเป็นมาและการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี	7
	ประวัติความเป็นมา	7
	การจัดการศึกษา ปีการศึกษา 2544	8
	ผลการสำรวจและติดตามผู้สำเร็จการศึกษา ระดับ ปวส. ปีการศึกษา 2539-2543	9
	การประกอบอาชีพอิสระและคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ	9
	ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ	9
	ความหมายของคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ	11
	แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระ	13
	แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ	15
	งานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ	16
	ทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ	17
	ความหมายของทัศนคติ	17
	ความหมายของทัศนคติต่อการประกอบอาชีพ	18
	ลักษณะของทัศนคติ	19
	องค์ประกอบของทัศนคติ	20
	การเกิดทัศนคติ	20
	การเปลี่ยนทัศนคติและทฤษฎีการเปลี่ยนทัศนคติ	23
	เทคนิคการวัดทัศนคติ	27
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ	28
	แนวความคิดและผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระตามตัวแปรที่ศึกษา ...	30
	เพศต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา	30
	ประเภทวิชาต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา	31
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) อาชีพผู้ปกครองต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา	32
การแจกแจงความถี่คุณลักษณะที่ดีของผู้ประกอบอาชีพอิสระตามทัศนะของนักวิจัย .	33
3 วิธีดำเนินการวิจัย	36
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	36
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
5 สรุปผล การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย	68
การวิเคราะห์ข้อมูล	69
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
การอภิปรายผล	72
ข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	86
ภาคผนวก ก.	87
ภาคผนวก ข.	99
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	107

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ผลการสำรวจและติดตามผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. ปีการศึกษา 2539 – 2543 ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี	9
2	การแจกแจงความถี่คุณลักษณะที่ดีของผู้ประกอบอาชีพอิสระตามทัศนะของนักวิจัย.....	34
3	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และประเภทวิชา	37
4	ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม	45
5	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะและทัศนคติ ต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน.....	46
6	การเปรียบเทียบคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	47
7	การเปรียบเทียบคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน จำแนกตามประเภทวิชา.....	48
8	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ จำแนกตามประเภทวิชา เป็นรายคู่.....	49
9	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ จำแนกตามประเภทวิชา เป็นรายคู่.....	50
10	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ จำแนกตามประเภทวิชา เป็นรายคู่.....	51
11	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพ จำแนกตามประเภทวิชา เป็นรายคู่.....	52
12	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ จำแนกตามประเภทวิชา เป็นรายคู่.....	53
13	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ จำแนกตามประเภทวิชา เป็นรายคู่.....	54
14	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวม จำแนกตามประเภทวิชา เป็นรายคู่.....	55
15	การทดสอบความแตกต่างของทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวม จำแนกตามประเภทวิชา เป็นรายคู่.....	56
16	การเปรียบเทียบคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	57
17	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่	58

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
18	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่...	59
19	การทดสอบความแตกต่างของทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่.....	60
20	การเปรียบเทียบคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง	61
21	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง เป็นรายคู่.....	62
22	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง เป็นรายคู่.....	63
23	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง เป็นรายคู่.....	64
24	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง เป็นรายคู่.....	65
25	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวม จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง เป็นรายคู่.....	66
26	การทดสอบความแตกต่างของทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวม จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง เป็นรายคู่.....	67

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
2	แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรในการเข้าสู่การประกอบอาชีพอิสระ	15
3	แผนภูมิแสดงองค์ประกอบทัศนคติ	20
4	รูปแบบของการพัฒนาด้านความรู้สึกร่วมตามแนวคิดของบลูมและคนอื่น ๆ	22

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาเศรษฐกิจของประเทศไทยได้ขยายตัวในระดับสูงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ที่เรียกกันว่า “เศรษฐกิจฟองสบู่” ท่ามกลางความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศต่าง ๆ มีการรวมกลุ่มเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ในระดับภูมิภาคทั่วโลก มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ทำให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้โดยตรงและรวดเร็ว เป็นกระแสผลักดันให้ประเทศไทยซึ่งมีระบบเศรษฐกิจแบบเปิดต้องก้าวเข้าสู่สังคมยุคใหม่ในโลก

สถานการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมภายในประเทศเป็นอย่างมาก แต่เนื่องจากไม่มีการดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงทำให้เกิดความไม่สมดุลอย่างรุนแรงในระบบเศรษฐกิจ มีการพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศ และใช้ทรัพยากรการเงินอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี พ.ศ.2539 เศรษฐกิจชะลอตัวมาก เป็นเหตุให้เกิดการเก็งกำไรค่าเงินบาทอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลได้แก้ปัญหาเหล่านี้หลาย ๆ ทาง แต่ไม่ช่วยทำให้ปัญหาดีขึ้น จึงต้องประกาศเปลี่ยนแปลงระบบการแลกเปลี่ยนเงินตราเป็นแบบลอยตัวในวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 2) นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ก็เกิดภาวะวิกฤติ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม อย่างรุนแรง

ภาคเอกชนจำนวนมากประสบปัญหาการชำระหนี้และการต่ออายุหนี้ต่างประเทศ ทำให้ต้องปิดกิจการและเลิกจ้างแรงงาน ส่งผลทำให้การลงทุน การจ้างแรงงาน เกิดการชะลอตัวและมีแนวโน้มลดลง เกิดปัญหาการปลดคนงานและลดจำนวนพนักงานขยายตัวมากขึ้น จากสถิติการเลิกจ้างงานทั่วประเทศในปี พ.ศ.2539 มีจำนวน 5,015 คน และในปี พ.ศ.2540 คนว่างงานสูงถึง 44,753 คน (บัณฑิตย ฐนชัยเศรษฐวุฒิ. 2541 : 28) และจากผลการสำรวจผู้ว่างงานเดือนกุมภาพันธ์ 2541 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าผู้ว่างงานที่ไม่มีงานทำและพร้อมที่จะทำงานในปี พ.ศ. 2541 มีจำนวน 1.5 ล้านคน (ชนินทร์ มีโกติ. 2541 : 22-23) ทำให้รัฐบาลต้องส่งเสริมการประกอบธุรกิจขนาดย่อมและการประกอบอาชีพอิสระให้แก่ประชาชนเพิ่มขึ้น

กรมอาชีวศึกษาได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดเร่งรณรงค์ส่งเสริมและปลูกฝังคุณลักษณะและทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระให้กับนักศึกษาและเข้าสู่อาชีพอิสระ โดยให้สถานศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับ “การสร้างทัศนคติให้เด็กพึ่งพาตนเองและสามารถสร้างอาชีพให้กับตนเองได้” (กรมอาชีวศึกษา. 2542 : 1)

สำหรับวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ได้ตอบสนองนโยบายดังกล่าว โดยจัดการศึกษามุ่งผลิตผู้สำเร็จการศึกษาวชิรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานและเน้นการประกอบอาชีพอิสระ แต่ที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จในการส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าสู่อาชีพอิสระเท่าที่ควรพิจารณาได้จากผลการสำรวจและติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

(ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ปีการศึกษา 2539 – 2543 พบว่า จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ประกอบอาชีพส่วนตัวที่ติดตามได้มีจำนวนน้อยมาก คือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.51 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.83 16 คน คิดเป็นร้อยละ 3.49 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.45 และ 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00 ตามลำดับ (งานแนะแนว และจัดหางาน วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี. 2540 - 2544) จึงเห็นว่าการดำเนินงานส่งเสริมให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระยังไม่ประสบผลสำเร็จ ควรมีการศึกษาถึงคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาว่าเป็นอย่างไร เพื่อเป็นการเตรียมคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิจัยสำรวจเชิงเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ 2 ประเด็น คือ นักศึกษามีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระหรือไม่ และนักศึกษามีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระอย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลให้วิทยาลัยเทคนิคราชบุรีและกรมอาชีวศึกษาใช้เป็นแนวทางส่งเสริมคุณลักษณะและทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน คือ
 - 1.1 ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ
 - 1.2 ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ
 - 1.3 ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ
 - 1.4 ด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพ
 - 1.5 ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ
 - 1.6 ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์
2. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี โดยรวม
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี จำแนกตามเพศ ประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพผู้ปกครอง โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน
4. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี จำแนกตามเพศ ประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพผู้ปกครอง โดยรวม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้วิทยาลัยเทคนิคราชบุรีและกรมอาชีวศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ให้ส่งเสริมและสร้างเสริมคุณลักษณะและทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 (ปวส. 2) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม บริหารธุรกิจ คหกรรมศาสตร์ และศิลปกรรม ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี จำนวนทั้งหมด 1,355 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากประชากรที่กำหนด เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 (ปวส. 2) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม บริหารธุรกิจ คหกรรมศาสตร์ และศิลปกรรมของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของดาวิน เฮนเดล (Dawin Hendel) ที่ความเชื่อมั่น 95 % (สมบุรณ์ ชิตพงษ์.2543 : ภาคผนวก) แล้วนำมาเลือกโดย การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามเพศและประเภทวิชา สำหรับประเภทวิชาที่มีประชากรต่ำกว่า 30 คน ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 350 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 เพศ คือ เพศชายและเพศหญิง

1.2 ประเภทวิชา แบ่งเป็น 4 ประเภทวิชา คือ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม บริหารธุรกิจ คหกรรมศาสตร์ และศิลปกรรม

1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น 5 ระดับ จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยสะสม ดังนี้

1.3.1 ต่ำกว่า 2.00

1.3.2 2.00 – 2.50

1.3.3 2.51 – 3.00

1.3.4 3.01 – 3.50

1.3.5 3.51 – 4.00

1.4 อาชีพผู้ปกครอง แบ่งเป็น 5 อาชีพ คือ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน อาชีพอิสระ อาชีพเกษตรกรรม และอาชีพอื่นๆ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

2.2 ทักษะติดต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะของนักศึกษา

หมายถึง องค์ประกอบที่สำคัญในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ

1.1 ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย มีความหนักแน่น มีความตั้งใจทำงาน เป็นคนช่างสังเกต รู้จักวางแผน รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ

1.2 ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย มีความพยายาม มีความขยันขันแข็ง มีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเป็นคนหนักเอาเบาสู้

1.3 ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย รู้จักประหยัดมัธยัสถ์ เห็นคุณค่าของเงิน มีความละเอียดรอบคอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความมั่นคงทางอารมณ์ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

1.4 ด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย กล้าตัดสินใจ กล้าเสี่ยงลงทุน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มองการณ์ไกล มีเหตุผล และมีความสุขกับงานที่ทำ

1.5 ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย มีความสามารถในการทำงาน มีความเฉลียวฉลาด มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีความเป็นผู้นำ มีความกล้าหาญ และมีปฏิภาณไหวพริบ

1.6 ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ ประกอบด้วย มีความรู้ด้านการตลาด มีความรู้ด้านการจัดการ มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ทำ มีความรู้ด้านเงินทุนและการลงทุน มีความรู้ด้านการเลือกทำเลที่เหมาะสม และมีความรู้ด้านการจัดสถานที่ดี

2. ทักษะของนักศึกษา

หมายถึง การแสดงออกของนักศึกษาทางด้านความรู้ ความรู้สึก ความคิดและความตั้งใจกระทำออกมาทั้งในด้านการยอมรับ หรือปฏิเสธที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ

3. อาชีพอิสระ

หมายถึง การดำเนินธุรกิจที่ใช้ความรู้ ทักษะวิชาชีพที่ศึกษาตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ด้วยการจัดการ การลงทุน ในรูปของการผลิต การจำหน่าย หรือ การให้บริการ เพื่อมุ่งหวังกำไร

4. การประกอบอาชีพอิสระ

หมายถึง การที่บุคคลดำเนินธุรกิจของตนเอง ไม่มีนายจ้างและไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง ใช้ความรู้ ทักษะวิชาชีพที่ศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ด้วยการบริหารจัดการ และการลงทุนในรูปของการผลิต การจำหน่ายหรือการให้บริการ เพื่อมุ่งหวังกำไร และเสี่ยงต่อการล้มเหลว

5. ประเภทวิชา

หมายถึง กลุ่มสาขาวิชาชีพตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2539 ของกรมอาชีวศึกษาที่เปิดสอนในวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี มี 4 ประเภทวิชา ได้แก่

5.1 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ประกอบด้วย สาขาวิชาชีพช่างยนต์ ช่างเทคนิคการผลิต ช่างเทคนิคโลหะ ช่างไฟฟ้ากำลัง ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างก่อสร้าง ช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม และช่างเขียนแบบเครื่องกล

5.2 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ประกอบด้วย สาขาวิชาการบัญชี การเลขานุการ การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

5.3 ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ ประกอบด้วย สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป อาหารและโภชนาการ ผ้าและเครื่องแต่งกาย และคหกรรมธุรกิจ

5.4 ประเภทวิชาศิลปกรรม ประกอบด้วย สาขาวิชาออกแบบพาดิชนศิลป์

6. อาชีพผู้ปกครอง

หมายถึง การทำงานหารรายได้ของผู้ที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูนักศึกษา ถ้าทั้งบิดาและมารดาเป็นผู้อุปการะให้ถือเอาอาชีพของผู้มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า ในกรณีไม่มีบิดาหรือบิดาไม่มีอาชีพให้ถือเอาอาชีพของมารดา และถ้านักศึกษาไม่ได้รับการอุปการะจากบิดา มารดา หรือไม่มีบิดา มารดา ให้ถือเอาอาชีพของผู้อุปการะหรือผู้ปกครองแทน แบ่งเป็น 5 อาชีพ ได้แก่

6.1 อาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

หมายถึง ผู้ที่ทำงานราชการ หรือทำงานรับเงินค่าตอบแทน ค่าจ้างเงินเดือนจากรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

6.2 อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน

หมายถึง ผู้ที่ทำงานรับจ้างได้รับค่าตอบแทน ค่าจ้างเงินเดือนจากการทำงานเป็นรายวันหรือรายเดือนของนายจ้างเอกชน

6.3 อาชีพอิสระ

หมายถึง ผู้ที่ทำงานส่วนตัวหรือประกอบธุรกิจภายในครอบครัว ไม่เป็นลูกจ้าง และไม่มีนายจ้าง โดยมีผลกำไรหรือขาดทุนเป็นของตนเอง และต้องใช้ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพด้วยตนเอง

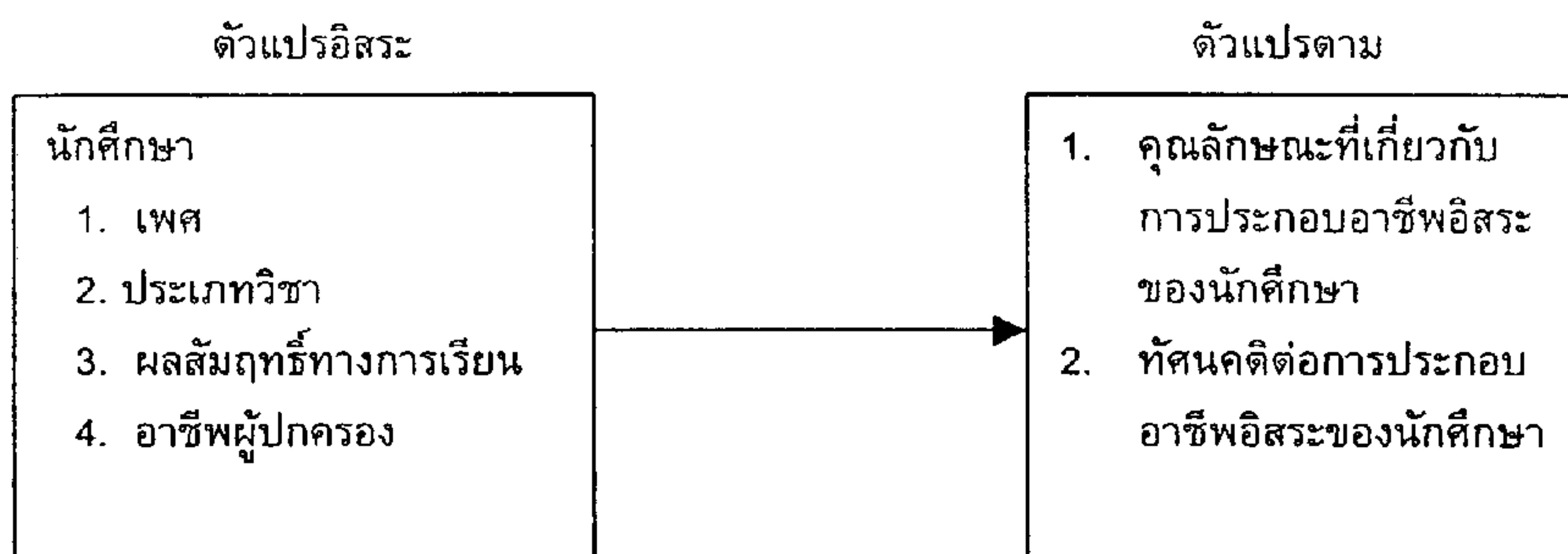
6.4 อาชีพเกษตรกรรม

หมายถึง ผู้ที่ทำงานหารรายได้จากการทำนา ทำสวน ทำไร่ การเลี้ยงสัตว์และการประมง เพื่อจำหน่าย

6.5 อาชีพอื่น ๆ

หมายถึง ผู้ที่ทำงานหารรายได้นอกจากที่กล่าวมาแล้ว หรือผู้ที่ไม่มีอาชีพ หรือผู้ที่ไม่ระบุอาชีพที่แน่นอน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน
3. นักศึกษาเรียนประเภทวิชาต่างกัน มีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน
4. นักศึกษาเรียนประเภทวิชาต่างกัน มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน
5. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน
6. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน
7. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน
8. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาและการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระและคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระและคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ
 - 2.1.1 ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ
 - 2.1.2 ความหมายของคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ
 - 2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระ
 - 2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ
 - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ
 - 3.1.1 ความหมายของทัศนคติ
 - 3.1.2 ความหมายของทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ
 - 3.1.3 ลักษณะของทัศนคติ
 - 3.1.4 องค์ประกอบของทัศนคติ
 - 3.1.5 การเกิดทัศนคติ
 - 3.1.6 การเปลี่ยนทัศนคติและทฤษฎีการเปลี่ยนทัศนคติ
 - 3.1.7 เทคนิคการวัดทัศนคติ
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ
4. แนวความคิดและผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระตามตัวแปรที่ศึกษา

1. ประวัติความเป็นมาและการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

ประวัติความเป็นมา

วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ตั้งอยู่เลขที่ 433 ถนนศรีสุริยวงศ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี บนเนื้อที่ 61 ไร่เศษ เป็นสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เริ่มเปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2481 และได้รับการเปลี่ยนชื่อสถานศึกษาหลายครั้ง

เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษา คือ โรงเรียนช่างไม้ราชบุรี โรงเรียนการช่างราชบุรี โรงเรียนเทคนิคราชบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาราชบุรี 1 และวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ตามลำดับ (วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี. 2543 : 1)

วิทยาลัยเทคนิคราชบุรีได้กำหนดปรัชญาวิทยาลัยไว้ว่า “ฝีมือเจนจัด เครื่องครัดคุณธรรม เลิศล้ำวิชาการ” เป็นแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาอาชีวศึกษาจนประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และสังคมตลอดมา

ปี พ.ศ.2529 ได้รับการยกย่องให้เป็นสถานศึกษาดีเด่น จากกรมอาชีวศึกษา

ปี พ.ศ.2540 ได้รับรางวัลพระราชทานสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา จากกระทรวงศึกษาธิการ

การจัดการศึกษา ปีการศึกษา 2544

1. การจัดการศึกษา 2 ระบบ คือ

1.1 ระบบปกติ ได้จัดการเรียนเป็น 2 รอบ ได้แก่ รอบเช้า และรอบบ่าย

1.2 ระบบทวิภาคี เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยความร่วมมือกับสถานประกอบการให้เรียนภาคทฤษฎีในสถานศึกษาและฝึกภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ

2. หลักสูตรที่เปิดสอน เป็นหลักสูตรวิชาชีพประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม บริหารธุรกิจ คหกรรมศาสตร์ และศิลปกรรม แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

2.1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) เข้าศึกษา 3 ปี

2.2 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) หรือเทียบเท่า เข้าศึกษา 2 ปี

3. คณะวิชา / แผนกวิชาที่เปิดสอน ได้แก่

3.1 คณะวิชาการก่อสร้าง เปิดสอนแผนกวิชาช่างก่อสร้างและแผนกวิชาช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม

3.2 คณะวิชาช่างยนต์ เปิดสอนแผนกวิชาช่างยนต์

3.3 คณะวิชาช่างกลโลหะ เปิดสอนแผนกวิชาช่างกลโรงงาน แผนกวิชาช่างเชื่อมและโลหะแผ่น และแผนกวิชาช่างเขียนแบบเครื่องกล

3.4 คณะวิชาช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ เปิดสอนแผนกวิชาช่างไฟฟ้า และแผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์

3.5 คณะวิชาบริหารธุรกิจ เปิดสอนแผนกวิชาการบัญชี แผนกวิชาการเลขานุการ แผนกวิชาการตลาด และแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

3.6 คณะวิชาคหกรรมศาสตร์ เปิดสอนแผนกวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป แผนกวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย แผนกวิชาอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป แผนกวิชาอาหารและโภชนาการ และแผนกวิชาคหกรรมธุรกิจ

3.7 คณะวิชาศิลปกรรม เปิดสอนแผนกวิชาจิตรศิลป์ แผนกวิชาออกแบบ และแผนกวิชาเครื่องเคลือบดินเผา

ผลการสำรวจและติดตามผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. ปีการศึกษา 2539 - 2543

งานแนะแนวและจัดหางาน วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี (2544 : 4) ได้สำรวจและติดตามผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับ ทุกปีการศึกษา เพื่อนำเสนอผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด สำหรับผลการสำรวจและติดตามผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปีการศึกษา 2539-2543 ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ผลการสำรวจและติดตามผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. ปีการศึกษา 2539 – 2543 ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

ปีการศึกษา	ผู้สำเร็จ	ติดตามได้	ศึกษาต่อ	ว่างงาน	ทำงาน		
					ราชการ	เอกชน	ธุรกิจส่วนตัว
2543	852	337(39.55%)	165(48.96%)	79(23.44%)	0 (0%)	93(27.60%)	0 (0%)
2542	1,042	449(43.09%)	269(59.91%)	43(9.58%)	17(3.79%)	168(37.42%)	2(0.45%)
2541	968	458(47.31%)	311(67.90%)	50(10.92%)	20(4.37%)	61(13.32%)	16(3.49%)
2540	846	480(56.74%)	272(56.67%)	102(21.25%)	17(3.54%)	85(17.71%)	4(0.83%)
2539	749	587(78.37%)	242(41.22%)	76(12.95%)	41 (6.98%)	225(38.33%)	3(0.51%)

ที่มา : งานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี. 2540 -2544

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระและคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระและคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

2.1.1 ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ

คำว่า Self - Employment จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า มีผู้ให้ความหมายไว้ 2 แนวทาง คือ การประกอบอาชีพอิสระ หรือการประกอบอาชีพส่วนตัว ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยจะใช้คำว่า “การประกอบอาชีพอิสระ”

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2517 : 5) ได้ให้คำจำกัดความของ การประกอบอาชีพอิสระ คือ การที่บุคคลเป็นเจ้าของธุรกิจหรือเป็นหุ้นส่วนในธุรกิจอย่างหนึ่งอย่างใด หรืออีกนัยหนึ่ง การที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้เองโดยไม่มีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง

เจลิยว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ (2529 : 8) ได้ให้ความหมาย การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจตามความพึงพอใจของตนเอง โดยจะทำคนเดียวหรือร่วมกันทำในครอบครัว ผู้ที่ประกอบธุรกิจตามความพึงพอใจของตนเอง โดยจะทำคนเดียวหรือร่วมกันทำในครอบครัวหรือมีผู้ร่วมงานไม่เกิน 9 คน เช่น ร้านอาหาร ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า ร้านขายสินค้า เป็นต้น

ประดิษฐ์ ชาติสมบัติ และผาสุก พงษ์ไพจิตร (2530 : 1) ได้ให้ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การประกอบธุรกิจส่วนตัวหรือของครัวเรือนหรือระหว่างหุ้นส่วนด้วยกัน เพื่อมุ่งหวังรายได้และกำไร โดยผู้ประกอบการเป็นผู้ทำงานในกิจการของตนเอง

จริยา ทัพพะกุล ณ อยุธยา (2530 : 48) กล่าวว่า อาชีพอิสระ หมายถึง การประกอบกิจการขนาดเล็กที่ทำด้วยตนเองที่อาศัยทักษะและเทคนิคการจัดการให้เกิดรายได้และมีกำไร ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นการผลิต ประกอบ ซ่อม รวมทั้งการบริการ และการประกอบกิจการอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับสิ่งเหล่านี้ ส่วนใหญ่แล้วเจ้าของจะเป็นผู้ดำเนินกิจการขั้นตอนต่าง ๆ เองเป็นส่วนมาก

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2533 : 578) ให้ความหมายว่า อาชีพอิสระ คือ อาชีพที่ผู้ประกอบการสามารถหารายได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเป็นลูกจ้างใคร หรือประกอบการตามความประสงค์ของตนเอง หรือกลุ่มรายได้ของอาชีพอิสระได้จากการผลิต การขาย และการบริการ

ยุพิน อดทน (2533 : 10) กล่าวว่า การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้เอง โดยไม่มีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง

ยุวดี กาญจนันท์ และคณะ (2535 : 323) ให้ความหมายของ อาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพที่มีกระบวนการจัดการที่อาศัยทักษะและเทคนิคการจัดการตามหลักวิชา สามารถดำเนินการต่อเนื่องไปได้ในระยะยาว เป็นอาชีพสุจริตไม่ขัดต่อกฎหมาย วัฒนธรรมและประเพณีของสังคม ตลอดจนผู้ประกอบการจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องเป็นเจ้าของกิจการ จัดหาทุนและทำเลที่ตั้งและวางแผนการดำเนินงานทุกขั้นตอน

วชิร โอภิชากร (2541 : 9) ให้ความหมายของ การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การประกอบกิจกรรมทางธุรกิจด้วยการผสมผสานปัจจัยการผลิต อันได้แก่ ทุน ที่ดิน แรงงาน เทคนิคการผลิต การบริหารและการจัดการ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของการผลิต การจำหน่ายและการบริหารด้วยตนเอง หรือเพื่อจัดตั้งองค์การทางธุรกิจโดยยอมรับการเสี่ยงอันนำมาเพื่อผลกำไร และความพอใจไม่ว่าธุรกิจนั้นจะมีขนาดเล็กหรือใหญ่ก็ตาม

เยาวเรศ ไหลอุดม (2541 : 9) ให้ความหมายของ การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้เอง โดยไม่มีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง โดยบุคคลนั้นเป็นเจ้าของกิจการเอง ดำเนินธุรกิจด้วยการลงทุนในรูปของการผลิต การจำหน่ายหรือการให้บริการ เพื่อมุ่งหวังกำไร และเสี่ยงต่อการล้มเหลว

สุพิน โสนุช (2543 : 19) ให้ความหมายของ การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การประกอบกิจกรรมทางอาชีพที่บุคคลผู้ประกอบการอาชีพใช้ความรู้ ความสามารถที่มีอยู่เป็นพื้นฐานในการหารายได้และสร้างงานขึ้นมาด้วยตนเอง โดยไม่มีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง โดยการลงทุนและดำเนินงานในรูปแบบของการผลิต จำหน่ายหรือให้บริการแก่ลูกค้าเพื่อมุ่งหวังกำไรและเสี่ยงต่อการประสบความล้มเหลว ซึ่งขนาดของกิจการอาจมีขนาดเล็กหรือใหญ่ก็ได้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การประกอบกิจกรรมทางอาชีพด้วยการเป็นเจ้าของกิจการเอง ไม่เป็นลูกจ้างใคร หรือไม่มีนายจ้าง มีรายได้เป็นของตนเอง มีอิสระเสรีในการบริหารงานและการตัดสินใจ เพื่อนำมาซึ่งผลกำไรและความพอใจ

2.1.2 ความหมายของคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

ศรีสง่า กรรณสูตร และสาโรช บัวศรี (2521 : 78) กล่าวว่า ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรือผู้ประกอบการต้องมีคุณสมบัติหลายประการ ประกอบด้วย ความรู้ในการจัดการ การตลาด ประสิทธิภาพทางการค้า และมีเงินทุน

สัญญา จิตตานนท์ (2527 : 12-13) กล่าวถึง คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพอิสระว่า องค์การแรงงานระหว่างประเทศได้กำหนดคุณลักษณะเด่นของผู้ประกอบการอย่างน้อยที่สุด 4 ประการ สามารถนำมาเทียบเคียงกับผู้ประกอบอาชีพอิสระโดยทั่วไป คือ 1) ความมานะพยายามและแรงจูงใจ 2) ความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย 3) ความกล้าเสี่ยงหรือกล้าลงทุน 4) ความรักในอิสระภาพ คุณสมบัติทั้ง 4 ข้อดังกล่าวมานี้เป็นคุณสมบัติอย่างน้อยที่สุด ซึ่งควรจะต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญอื่น ๆ อีก เช่น ความมีระเบียบวินัย ความหนักเอาเบาสู้ และความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบในการแก้ปัญหา เป็นต้น

ผุสดี รุมาคม และเกศินี วิฑูรชาติ (2529 : 34-36) กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญที่เชื่อถือได้ว่า การประกอบอาชีพอิสระจะประสบผลสำเร็จ ควรมีความสามารถด้านเทคนิค ความคิดริเริ่ม บุคลิกภาพ ความเฉลียวฉลาด ลักษณะเป็นผู้นำ ความกล้าหาญ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามารถในการติดต่อสื่อสารสร้างสรรค์ ความซื่อสัตย์ และมีความมั่นคงทางอารมณ์

วีระ ศรีวิลาส (2530 : 17) ได้เสนอแนวความคิดว่า ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องสร้างศักยภาพแห่งตนขึ้น คือ มีความจริงใจต่องานอาชีพ มีความเต็มใจที่จะทำงานหนัก มีความซื่อสัตย์และตรงต่อเวลา มีคุณสมบัติแห่งความเชื่อมั่นในตนเอง เชื่อในความสามารถของตนเอง กล้าตัดสินใจที่จะเสี่ยงต่อการลงทุนและสิ่งสำคัญต้องเป็นผู้อดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์

กรมวิชาการ (2530 : 30) ได้วิเคราะห์คุณสมบัติบางประการของผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพอิสระ พบว่า คุณลักษณะที่สำคัญหลายประการที่ทำให้ผู้ประกอบอาชีพประสบความสำเร็จ ได้แก่ อดทน หนักแน่น ขยันเอาใจใส่ ซื่อสัตย์ ประหยัด และตั้งใจทำงาน

เจลิยว สุวรรณกิตติ (2530 : 7-16) ได้กล่าวถึง คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพอิสระมีลักษณะ คือ 1) มีความอดทนในการทำงานหนักได้ 2) มีความเชื่อมั่นในตนเอง 3) ในการประกอบกิจการใด ๆ มักจะตั้งเป้าหมายสูงและสามารถปฏิบัติได้ 4) เป็นผู้มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ 5) ไม่เบื่อง่าย ไม่ชอบทิ้งอะไรกลางคันเมื่อพบอุปสรรค 6) มีหลักในการแก้ปัญหาอย่างไม่เสื่อมคลาย 7) รู้จักใช้คำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่นให้เป็นประโยชน์ 8) รู้จักใช้ความคิดแต่หนักแน่นเป็นบทเรียน 9) มีความคิดริเริ่ม และกล้ารับผิดชอบต่อการริเริ่มต่าง ๆ 10) เห็นคุณค่าของเงิน

ปราโมทย์ เจนการ (2523: 20) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของความเป็นผู้ประกอบการในด้านคุณลักษณะองค์ประกอบเชิงมนุษย์ มีจำนวน 10 ประการ คือ 1) คุณลักษณะของความไม่เชื่อใจกลาง ความพยายามและความรอบคอบ 2) คุณลักษณะของการคิดค้นประดิษฐ์ด้วยความมีเหตุผล 3) คุณลักษณะของความเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ 4) คุณลักษณะของความสามารถในการกล้าเสี่ยงที่จะดำเนินธุรกิจ 5) คุณลักษณะความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ 6) คุณลักษณะของความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุผลในแง่

ของการลงทุน 7) คุณลักษณะของความสามารถและความเชื่อมั่นในสังคมเชิงธุรกิจ 8) คุณลักษณะของความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน 9) คุณลักษณะของความสามารถในการรับรู้และการเห็นช่องทางดำเนินธุรกิจ 10) คุณลักษณะของการมีแรงจูงใจและค่านิยมที่ดีในการทำงาน

บุญทรง ศรีเพ็ญ (2528 : 74) กล่าวถึงความสำเร็จของธุรกิจขนาดย่อมจนถึงธุรกิจขนาดใหญ่ นั้นมาจากความขยันขันแข็ง ซื่อสัตย์สุจริต ใฝ่ใจศึกษาหาความรู้และรู้จักวิเคราะห์ตลาด

บุญรอด มณีท่าโพธิ์ (2528 : 141) ให้ความเห็นว่า การทำงานอาชีพอิสระนั้น จะต้องมีความอดทน มีมานะ แข็งขัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความซื่อสัตย์

วิชาญ ไพบูลย์สิริรัตน์ (2528 : 141) ให้ข้อคิดที่น่าสนใจของการประกอบอาชีพอิสระว่า 1) ต้องค้าขายด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต 2) ต้องมีความมัธยัสถ์ 3) ต้องรู้จักอดออม 4) ต้องมีมานะอดทน 5) ต้องไม่เอาเปรียบลูกค้า และ 6) ต้องรู้จักการต้อนรับลูกค้าเป็นอย่างดี

บุพิน อองคานนท์ (2533 : 15-16) ได้แบ่งองค์ประกอบคุณลักษณะที่สำคัญในการประกอบอาชีพอิสระออกเป็น 2 องค์ประกอบใหญ่ ๆ คือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านจิตลักษณะ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ 1) การรักความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปร ความอดทน มีความหนักแน่น ตั้งใจทำงาน ช่างสังเกต มีไหวพริบ รู้จักวางแผน และรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า 2) การรักความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปร ความพยายาม การมีมนุษยสัมพันธ์ ความขยัน ความกระตือรือร้น และความคิดริเริ่ม 3) ความมั่นใจในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปร การกล้าตัดสินใจ การกล้าเสี่ยงลงทุนและความเชื่อมั่นในตนเอง 4) การรักความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปร รู้จักประหยัด การเห็นคุณค่าของเงิน ความรับผิดชอบ ความละเอียดรอบคอบ และความซื่อสัตย์ 5) ความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปร ความสามารถ และเฉลียวฉลาด คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระในองค์ประกอบที่ 2 เป็นคุณลักษณะด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ ประกอบด้วยตัวแปร ความรู้ด้านการตลาด การเลือกทำเลที่เหมาะสม การจัดสถานที่ดี เงินทุนเพียงพอ ความรู้เรื่องการลงทุน และประสบการณ์

ประยูร ศรีประสาธน์ และศิริพรรณ ชุมชุม (2532 : 647-648) กล่าวถึง คุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วย 1) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และรู้จักการคิดอย่างวิเคราะห์เพื่อหาเหตุผล และรู้จักแก้ปัญหาได้ 2) ความอดทน สู้งาน 3) ความพยายามสูง ขยัน ประหยัด และมีวินัย 4) ความละเอียด รอบคอบ เยือกเย็น ไม่โกรธง่าย 5) มีมนุษยสัมพันธ์ดี 6) ซื่อสัตย์สุจริต เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ

เดนตัน (Denton. 1986 : 2989 A) ได้ศึกษาวิจัยถึงลักษณะที่สำคัญของผู้ประกอบการว่ามีลักษณะประกอบด้วย มีความพยายาม ขยันและมีความเพียรสูง มีความตั้งใจ และรู้จักตัดสินใจดี มีทรัพยากรสมบัติ แก้ปัญหาด้วยตนเองและมีความรู้สึกทางบวกต่อการท้าทาย ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร สร้างสรรค์ ความซื่อสัตย์ และมีความมั่นคงทางอารมณ์

จากความหมายของคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระข้างต้น พอสรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง คุณสมบัติที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วยคุณสมบัติ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถและทักษะ และด้านประสบการณ์

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระ

แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระนี้ ได้ประมวลมาจากนักธุรกิจและนักวิชาการที่ได้ทำการศึกษาถึงการเข้าสู่อาชีพธุรกิจ ดังต่อไปนี้

ศรีสง่า กรรณสูตร และสาโรช บัวศรี (2521 :103) เสนอว่า สาเหตุที่ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษา ไม่นิยมประกอบอาชีพอิสระเพราะค่านิยมของสังคม โดยยกย่องข้าราชการและปลูกฝังทัศนคติค่านิยมในการรับราชการแก่เด็กมาก การประกอบอาชีพอิสระเสี่ยงต่อการขาดทุนต่อความล้มเหลวมากกว่าการเป็นลูกจ้าง การจัดการศึกษาไม่เน้นการประกอบอาชีพอิสระ ไม่ให้ประสบการณ์ในการค้า เพราะอาชีพอิสระทั้งหลายเกี่ยวพันกับธุรกิจทั้งสิ้น ถ้าหากพื้นเพของนักเรียนไม่ได้อยู่ในอาชีพนั้นนักเรียนก็จะขาดความรู้ ไม่มีประสบการณ์ทำให้ลำบากใจในการประกอบอาชีพอิสระ การทำงานเป็นลูกจ้างจึงง่ายกว่า นอกจากนี้ ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องมีคุณสมบัติหลายประการ เช่น ความรู้ในการจัดการ การตลาด ประสบการณ์ทางการค้า เงิน พื้นเพของอาชีพบิดามารดา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ในอาชีพรับราชการหรือรับจ้างไม่ต้องการเลย

ศิวพร มณฑูกานนท์ (2522 : 15-17) เชื่อว่าการทำธุรกิจขนาดย่อมนั้นต้องทำด้วยความสามารถของตนเอง คิดหาโอกาสด้วยตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในสิ่งที่แปลกและใหม่จริง ๆ ต้องมีการเสี่ยงกับการลงทุน การเริ่มต้นประกอบธุรกิจต้องถูกเวลาและเหมาะสมกับสถานการณ์ นอกจากนี้การเริ่มต้นทำธุรกิจต้องพึงพาอาศัยครอบครัวก่อนจึงประสบความสำเร็จได้

เจลิยว บุรีภักดี (2527 : 185-178) กล่าวว่าแนวโน้มในการทำงานของเยาวชนไทยในส่วนของเยาวชนผู้ประกอบการอาชีพอิสระนั้น การเริ่มต้นประกอบอาชีพนั้น ส่วนใหญ่ทำแทนพ่อ แม่ หรือเคยเป็นลูกจ้าง พอชำนาญแล้วทำเองหรือเรียนอาชีพแล้วเปิดกิจการของตนเอง แต่จะเริ่มจากกิจการเล็ก ๆ แล้วจึงขยายให้ใหญ่ขึ้น ส่วนสาเหตุที่เลือกประกอบอาชีพอิสระเพราะความรู้ ความสามารถของตนเอง สภาพแวดล้อมในครอบครัวเอื้ออำนวย และผลตอบแทนทางเศรษฐกิจดี

วีระ ศรีวิลาส (2530 : 8) ได้เสนอแนวคิดว่า ก่อนที่ท่านจะเลือกประกอบธุรกิจนั้น ท่านต้องถามตนเองเสียก่อนและผู้ที่ตอบรับท่านนั้นที่แสดงว่ามีความพร้อมที่จะประกอบธุรกิจประสบผลสำเร็จ ได้แก่

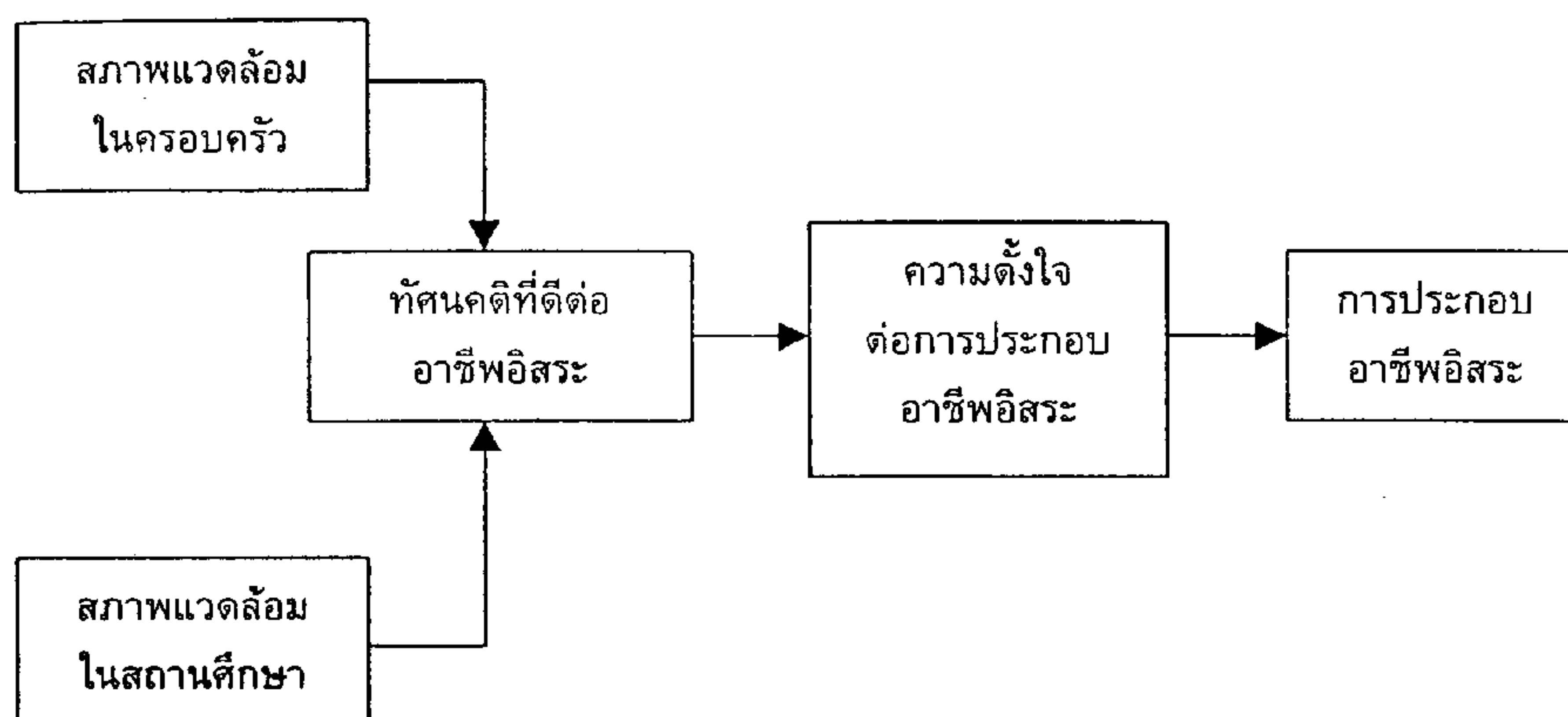
- ข้อที่ 1 ท่านมีความสนใจในงานนั้นมาก่อนหรือเปล่า
- ข้อที่ 2 ท่านมีความทะเยอทะยานในงานนั้น ๆ หรือไม่
- ข้อที่ 3 ท่านเต็มใจที่จะเสี่ยงต่อการขาดทุนหรือไม่
- ข้อที่ 4 ท่านต้องการสำรวจด้วยความซื่อสัตย์หรือไม่
- ข้อที่ 5 ท่านมีความกล้าพอจะรับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ หรือไม่

ฟิลลิป ฮอลแลนด์ (ก้องเกียรติ โอภาสวงการ. 2530 : 18-41 ; อ้างอิงจาก Philip, Holland.1965 : 248 - 249) ได้กล่าวว่า ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพส่วนตัวนั้น ต้องเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นอยู่เสมอว่า ต้องเป็นผู้ประกอบการให้ได้ เป็นผู้รู้จักคิดก่อนตัดสินใจภายใต้ข้อมูลที่เพียงพอ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแล้วเปรียบเทียบผลได้ผลเสียก่อนตัดสินใจ เป็นผู้ที่มีหัวใจคิดและทุน วัฏจักรใช้ทุนน้อยที่สุดในการเริ่มต้นธุรกิจ มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์พอที่จะต่อสู้กับอุปสรรค

ในอนาคต เป็นผู้ที่มีหวังในชัยชนะใน การแข่งขัน ต้องทำงานหนัก และที่สำคัญที่สุดคือ ต้องมีความกล้า ในการตัดสินใจด้วยตนเองในการเสี่ยงเพื่อการเริ่มต้นประกอบธุรกิจอย่างรอบคอบและแน่วแน่

จากการประมวลแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระสามารถสรุปถึง การเริ่มต้นเข้าสู่อาชีพอิสระของบุคคล ได้ดังนี้

1. บุคคลนั้นต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะประกอบอาชีพอิสระหรือเป็นผู้ประกอบการด้วยแรงจูงใจภายในตัวของตนเอง
2. บุคคลนั้นต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ
3. บุคคลนั้นต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพธุรกิจมาจาก ครอบครัว ได้รับการสนับสนุนทางด้านทุนหรือรับช่วงต่อจากบิดามารดา
4. บุคคลนั้นอาจได้รับความรู้และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพธุรกิจจากการ เป็นลูกจ้างในสถานประกอบการทางธุรกิจ
5. การเรียนการสอนในสถานศึกษาไม่ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมให้ผู้เรียน ประกอบอาชีพอิสระ เพราะการศึกษาไม่เน้นการประกอบอาชีพอิสระ ไม่มีประสบการณ์ในการประกอบ อาชีพธุรกิจ ไม่ปลูกฝังค่านิยมในการประกอบอาชีพอิสระแก่ผู้เรียน แต่สอนให้ผู้เรียนเป็นลูกจ้างใน หน่วยงานต่างๆมากกว่า ดังนั้น ถ้าสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนด้วยการเน้นการประกอบ อาชีพอิสระ ให้ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพธุรกิจและปลูกฝังค่านิยมในการประกอบอาชีพอิสระแก่ ผู้เรียนแล้ว นักเรียนก็น่าจะสามารถประกอบอาชีพอิสระทางธุรกิจได้
6. สามารถสรุปถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระ ได้ดังนี้
 - 6.1 สภาพแวดล้อมในครอบครัว หมายถึง การปฏิบัติของบิดามารดาต่อบุตร ด้วยการให้ความรู้ ให้ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพธุรกิจ ให้ทุนในการดำเนินการ และการรับช่วง งานธุรกิจต่อบิดามารดา
 - 6.2 สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาที่เน้น การประกอบอาชีพอิสระปลูกฝังค่านิยมในการประกอบอาชีพอิสระ ให้ความรู้และประสบการณ์ใน การประกอบอาชีพธุรกิจด้วยการฝึกงานในสถานประกอบการ
 - 6.3 ทัศนคติที่ดีต่ออาชีพอิสระ หมายถึง คุณลักษณะภายในของบุคคลที่มี ความรู้ ความพึงพอใจและพร้อมจะประกอบอาชีพอิสระ
 - 6.4 ความตั้งใจต่อการประกอบอาชีพอิสระหมายถึง ความมุ่งมั่น ทะเยอทะยาน และคอยหาโอกาสที่จะประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวของบุคคล
 - 6.5 ความสัมพันธ์ของตัวแปร แสดงได้ดังภาพประกอบ 2 ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรในการเข้าสู่การประกอบอาชีพอิสระ

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

แมคคลีแลนด์ (McClelland, 1987 : 215 - 216) ได้กล่าวว่า ผู้ประกอบการมีคุณลักษณะทางจิตใจที่สำคัญประการหนึ่งคือ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง (Need for Achievement) ซึ่งผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีคุณลักษณะเชิงพฤติกรรม 6 ประการต่อไปนี้สูง

ประการที่ 1 มีความกล้าเสี่ยงพอสมควร เป็นคุณลักษณะที่บุคคลไม่พอใจที่จะทำสิ่งที่ยาก ๆ โดยไม่ต้องใช้ความสามารถ แต่จะเลือกทำในสิ่งที่ยากและเหมาะสมกับความสามารถของตนเอง ทั้งมีความพึงพอใจในความสำเร็จจากการได้ทำสิ่งที่ยากนั้น ไม่กลัวความล้มเหลวที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของตน เชื่อในความสามารถของตนเองมากกว่าการหวังพึ่งโชคชะตา

ประการที่ 2 มีความกระตือรือร้น หรือมีความขยันขันแข็งในการทำสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ มีความขยันและพากเพียรในการทำงานที่ท้าทายด้วยความสามารถของตน ชอบทำงานที่ต้องใช้สมองขบคิดและพึงพอใจที่ได้ทำงานสำเร็จ

ประการที่ 3 มีความรับผิดชอบต่องาน เป็นลักษณะที่มีความพยายามจะทำงานให้เสร็จเพื่อความพึงพอใจของตนเอง ไม่ได้ทำเพื่อให้ผู้อื่นยกย่อง และต้องการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ไม่ต้องการให้ผู้อื่นมาบงการว่าควรจะทำอะไร

ประการที่ 4 รู้ถึงผลที่เกิดจากการตัดสินใจของตนเอง เป็นลักษณะที่มีความเชื่ออย่างมีเหตุผลจากการกระทำของตนเองจะเป็นอย่างไร ไม่ใช่เป็นการคาดเดาว่าผลน่าจะเป็นอย่างไรได้บ้าง

ประการที่ 5 มองการณ์ไกล เป็นผู้มีแผนการในระยะยาวคอยหาโอกาสและช่องทางในการประกอบกิจการใหม่จากมวลประสบการณ์ สภาพแวดล้อมเพื่อทำนายผลในอนาคต

ประการที่ 6 มีความสามารถในการจัดระบบงาน การจัดการ และการจัดองค์การ

มุสตี รุมาคม และเกคินี วิฑูรชาติ (2529 : 34-36) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะทั่วไปของบุคคลที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของผู้ประกอบธุรกิจขนาดย่อมมี 5 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 คือ แรงผลักดัน หมายถึง แรงจูงใจให้บุคคลทำงาน แรงผลักดันนี้ประกอบด้วย คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความเพียร และความทะเยอทะยาน

ประการที่ 2 คือ ความสามารถด้านจิตใจ ประกอบด้วย สติปัญญา ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ประการที่ 3 คือ ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นความสามารถที่เอาใจเขามาใส่ใจเรา ความมั่นคงในอารมณ์ ความสามารถในการเข้าสังคม และการรู้จักผ่อนหนักเป็นเบา

ประการที่ 4 คือ ความสามารถในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและด้วยวาจา รู้จักใช้คำพูดหรือใช้คำที่มีความหมายถูกต้อง

ประการที่ 5 คือ ความรู้ทางเทคนิค หมายถึง วิธีการที่จะทำให้กิจกรรมมุ่งสู่ความสำเร็จ

2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

สัญญา จิตตานนท์ (2528 : 90-91) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลสามารถอธิบายความแปรปรวนของทัศนคติต่ออาชีพอิสระ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ ประสบการณ์จากโรงเรียน ความมีเหตุผลทางเศรษฐกิจ และคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ได้แก่ ความกล้าเสี่ยง แรงจูงใจต่ออาชีพ และความพยายาม

ปราโมทย์ เจนการ (2523 : 93-123) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาอบรมกับความเป็นผู้ประกอบการ พบว่า องค์ประกอบของความเป็นผู้ประกอบการในด้านจิตลักษณะที่สำคัญนั้นมี 9 ลักษณะ ได้แก่ 1) ความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุผลในแง่ของการลงทุน 2) แรงจูงใจและค่านิยมที่ดีในการทำงาน 3) ความสามารถในการรับรู้และมองเห็นช่องทางดำเนินธุรกิจ 4) คุณลักษณะคิดค้นประดิษฐ์ด้วยความมีเหตุผล 5) ความสามารถในการเสาะหาและกล้าเสี่ยงที่จะดำเนินธุรกิจ 6) ความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายในตน 7) ความไม่เชื่อเกี่ยวกับโชคลาง 8) ความเป็นผู้นำ และ 9) ความสามารถและเชื่อมั่นในสังคมเชิงธุรกิจ

เดลโอ (Deleo.1982 : 50) ได้ศึกษาจิตลักษณะผู้ประกอบการและนักใต้เขา พบว่าผู้ประกอบการและนักใต้เขามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความพยายาม กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง การคิดถึงการเสี่ยงสูง มีความมั่นคงแน่วแน่และเป้าหมายที่แน่นอน มีการพัฒนางานเพื่อช่วยให้เกิดผลตามเป้าหมาย และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง

เดนตัน (Denton. 1985 : 46A) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่สำคัญของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการมีลักษณะสำคัญดังนี้ คือ มีความพยายาม ขยัน มีความตั้งใจและรู้จักตัดสินใจ มีความคิดริเริ่ม รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง และมีความรู้สึกทางบวกต่อการท้าทาย

สรุป จากการประมวลแนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ประสบความสำเร็จต้องประกอบไปด้วย 6 ด้าน คือ

1. ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย มีความอดทน มีความตั้งใจทำงาน เป็นคนช่างสังเกต มีความหนักแน่น มีไหวพริบ รู้จักวางแผน และรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

2. ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย มีความพยายาม มีความขยันขันแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความกระตือรือร้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3. ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย รู้จักประหยัดมัธยัสถ์ มีความซื่อสัตย์สุจริต เห็นคุณค่าของเงิน มีความรับผิดชอบ มีความละเอียดรอบคอบ และมีความมั่นคงทางอารมณ์

4. ด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย กล้าตัดสินใจ กล้าเสี่ยงลงทุน เป็นคนหนักเอาเบาสู้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมองการณ์ไกล

5. ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีความสามารถในการทำงาน มีความกล้าหาญ มีความเฉลียวฉลาด และมีความเป็นผู้นำ

6. ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ ประกอบด้วย มีความรู้ด้านการตลาด มีความรู้ด้านการจัดการ มีความรู้ด้านการลงทุนและแหล่งเงินทุน มีความรู้ด้านการเลือกทำเลที่เหมาะสม มีความรู้ด้านการจัดสถานที่ดี และมีประสบการณ์

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ

3.1.1 ความหมายของทัศนคติ

“ทัศนคติ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Attitude” มาจากภาษา ลาตินว่า “Aptus” แปลว่า ไฉนเอียง เหมาะสม ซึ่งมีผู้ให้ความหมายหรือคำจำกัดความไว้มากมายแตกต่างกันไปตามทฤษฎีความเชื่อ และทัศนคติของแต่ละบุคคล

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 328) ได้ให้ความหมายของทัศนคติว่าเป็นท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ (2520 : 38) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น ๆ ไปในทิศทางหนึ่ง อาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขบวนการอบรมให้เรียนรู้ระเบียบวิธีของสังคม

สกิต นิยมญาติ (2524 : 56-57) มองทัศนคติในรูปของมิติในแง่ความมั่นคงถาวร (Stability) ทัศนคติเป็นสภาพการณ์ทางจิตที่มีแนวโน้มค่อนข้างถาวรพอควร เนื่องจากบุคคลได้รับการสะสมประสบการณ์การเรียนรู้มาจำนวนมาก แต่ทัศนคติก็อาจเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ใหม่ ๆ เช่นกัน

กมลรัตน์ หล้าสงฆ์ (2527 : 172) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการเรียนรู้ และประสบการณ์แล้วแสดงสภาวะของร่างกายและจิตใจ ในด้านความพร้อมที่จะตอบสนองต่อบุคคลหรือสิ่งต่าง ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งในสองลักษณะ กล่าวคือ แสดงความพร้อมที่จะเข้าไปหา

เมื่อเกิดความรู้สึกชอบ เรียกว่า ทศนคติที่ดีหรือทางบวกหรือแสดงความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงเมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบ เรียกว่า ทศนคติที่ไม่ดีหรือทางลบ

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2531 : 193) สรุปว่า ทศนคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งทำให้การประพฤติปฏิบัติหรือการตอบสนองของบุคคลเป็นไปอย่างมีทิศทาง ไม่ว่าจะเป็นไปในทางบวกหรือทางลบที่มีต่อบุคคล วัตถุหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง และเนื่องจากทศนคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ดังนั้น ทศนคติจึงสามารถพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงได้

ยุพิน อดทน (2533 : 8) ได้ให้ความหมายของทศนคติไว้ว่า ทศนคติเป็นการแสดงออกของบุคคลทางด้านความรู้ ความรู้สึกและความตั้งใจจะกระทำออกมาในด้านการยอมรับหรือปฏิเสธหรือชอบ ไม่ชอบที่มีต่อบุคคล สิ่งของ และสถานการณ์

สุพิน โลงนุช (2543 : 56) กล่าวว่า ทศนคติ หมายถึง ท่าทีความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเนื่องมาจากประสบการณ์ การเรียนรู้ การอบรมเลี้ยงดูและสิ่งแวดล้อมในอดีต ที่จะกระตุ้นให้มีแนวโน้มพฤติกรรมตอบสนองในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้าน

อัลพอร์ต (Allport. 1978 : 256) กล่าวว่า ทศนคติเป็นสภาวะความพร้อมทางจิตใจ ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้ จะเป็นแรงกำหนดทิศทางปฏิกิริยาของบุคคลที่จะมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกี่ยวข้อง

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 : 614) ได้กล่าวว่า ทศนคติ หมายถึง แนวโน้มของการกระทำที่จะเข้าหาหรือถอยหนีจากวัตถุ สถานการณ์ต่าง ๆ และเป็นความพร้อมที่จะตัดสินใจตอบสนองครั้งต่อไปในทางที่เอนเอียงไปในลักษณะเดิม เมื่อพบกับสิ่งของหรือสถานการณ์ดังกล่าวอีก

โรคิช (Rokeach. 1970 : 112) กล่าวว่า ทศนคติเป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคล ในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

ไตรแอนดิส (Triandis. 1971 : 232) ได้สรุปความหมายของทศนคติ ไว้ว่า ทศนคติเป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดมาแต่กำเนิด แต่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้อันเป็นความรู้ ประสบการณ์ที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้อง

จากความหมายของทศนคติดังกล่าว มีผู้ให้ความหมายแตกต่างกัน สรุปได้ว่า ทศนคติเป็นการแสดงในด้านความรู้สึกและความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ สถาบันและข้อเสนอใด ๆ ในทางที่ยอมรับและปฏิเสธ ซึ่งมีผลให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรม

3.1.2 ความหมายของทศนคติต่อการประกอบอาชีพ

ฉวีวรรณ ศิลาวรรณโณ (2534 : 20) กล่าวว่า ทศนคติต่ออาชีพอิสระ หมายถึง ความคิดเห็นซึ่งประกอบไปด้วย ความรู้ ความรู้สึกและแนวโน้มของบุคคลที่จะปฏิบัติหรือมีปฏิกิริยาต่ออาชีพอิสระ อันเป็นผลเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพส่วนตัวหรือการประกอบกิจการของตนเอง โดยเป็นเจ้าของกิจการนั้น ๆ ไม่เป็นลูกจ้างใคร มีรายได้เป็นของตนเอง มีอิสระเสรีในการบริหารงาน สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองในทุกเรื่อง ไม่ว่าอาชีพนั้นจะเป็นกิจการขนาด

เล็กหรือขนาดใหญ่ เช่น ขยายอาหาร ขยายผักผลไม้ ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เย็บผ้า ขับรถสองแถว เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้บุคคลจะมีการเตรียมตัวหรือความพร้อมที่จะตอบสนองต่ออาชีพอิสระในทิศทางใด ทิศทางหนึ่ง ทั้งด้านลบและด้านบวก

สุพิน โสณูช (2543 :19) กล่าวว่า ทักษะต่อการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง ความคิด ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ อันเป็นผลมาจากประสบการณ์ การเรียนรู้ การอบรมเลี้ยงดู และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลมีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อการประกอบอาชีพอิสระ ที่สามารถหารายได้ด้วยตนเอง โดยไม่มีนายจ้าง และไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง ซึ่งการตอบสนองดังกล่าว อาจเป็นไปได้ในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ทั้งในด้านบวกและด้านลบ

ยุพิน อกคานนท์ (2533 : 6) ได้ให้ความหมายของ ทักษะที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การแสดงความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระทั้งในเชิงนิมานและนิเสธ รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะของผู้ที่จะประกอบอาชีพอิสระ

จากความหมายของทักษะต่อการประกอบอาชีพอิสระดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ทักษะต่อการประกอบอาชีพ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ อันเกิดจากประสบการณ์ การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ และสภาพสิ่งแวดล้อม เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลมีทิศทางทั้งทางบวกและทางลบ

3.1.3 ลักษณะของทัศนคติ

ส. วาสนา ประवालพฤกษ์ (2524 : 5) ได้สรุป ลักษณะของทัศนคติ ไว้ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นการเตรียม หรือความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ในทางที่ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้นๆ ซึ่งการเตรียมนั้นเป็นการเตรียมภายในของจิตใจมากกว่าภายนอกที่ สังเกตเห็นได้

2. สภาวะความพร้อมที่จะตอบสนอง เป็นลักษณะที่ซับซ้อนของบุคคลที่จะยอมรับ หรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับอารมณ์ด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่อธิบายไม่ ค่อยได้ และบางครั้งไม่มีเหตุผล

3. ทัศนคติไม่ใช่พฤติกรรม แต่เป็นสภาวะของจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด และเป็นตัวกำหนดแนวทางในการแสดงออกของพฤติกรรม

4. ทัศนคติไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมที่ แสดงออกมา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำนายหรืออธิบายทัศนคติได้

5. ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ บุคคลจะมีทัศนคติในเรื่องเดียวกัน แตกต่างกันได้ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับอายุ เชื้อชาติ ปัญญา

6. ทัศนคติที่มีความคงที่และแน่นอนพอสมควร แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจาก ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ถ้าการเรียนรู้และประสบการณ์นั้นเปลี่ยนแปลงไป ทัศนคติก็อาจเปลี่ยนแปลงได้

3.1.4 องค์ประกอบของทัศนคติ

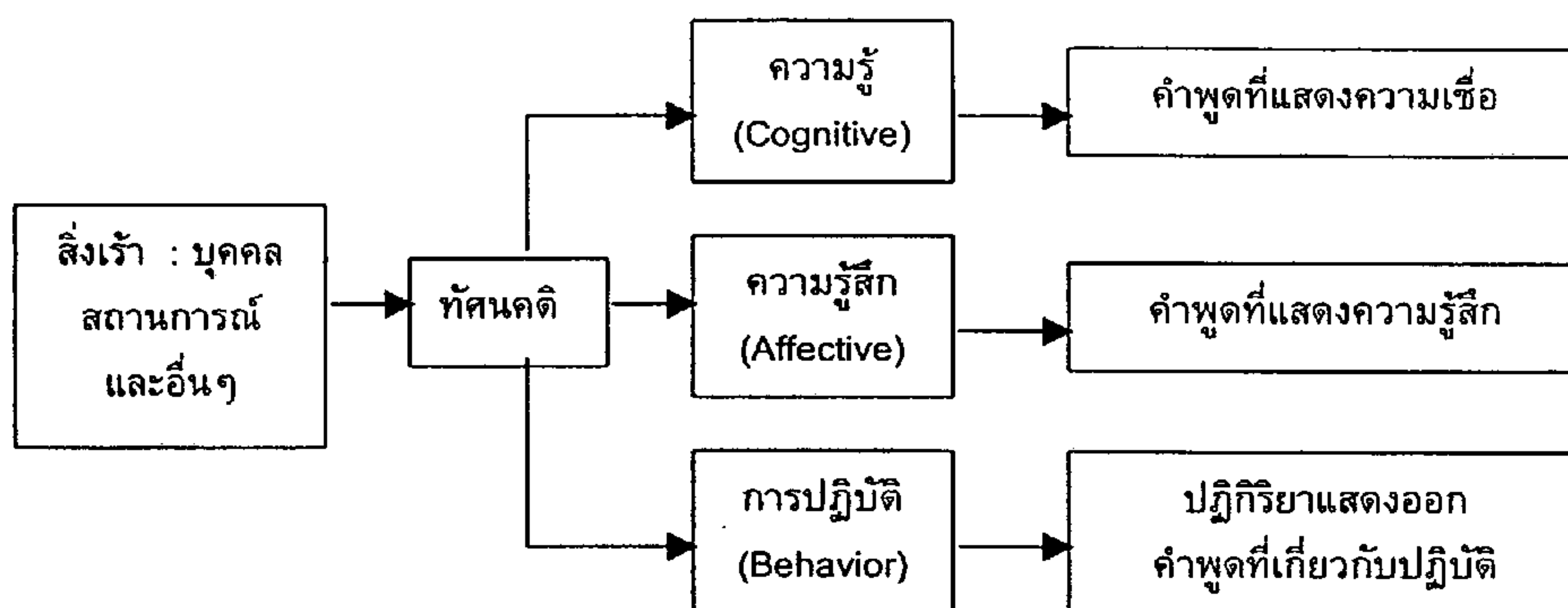
องค์ประกอบของทัศนคติจะต้องมีความสอดคล้องกัน ถ้าองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป ทัศนคติของบุคคลนั้นก็จะเปลี่ยนไปด้วย องค์ประกอบของทัศนคติประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ (Shaver, 1977 : 168-170) คือ

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ (Cognitive Component) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับวัตถุ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งเหล่านั้นด้วย

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าที่เขารับรู้ อาจจะเป็นไปในทางดีหรือไม่ดี ถ้าบุคคลมีความรู้สึกไม่ดีต่อสิ่งใด บุคคลก็จะไม่ชอบต่อสิ่งนั้น ถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใด ก็จะเกิดความชอบต่อสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบทางด้านแนวโน้มที่จะกระทำ (Behavioral Component) หมายถึง ความโน้มเอียงของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน ทั้งการยอมรับหรือไม่ยอมรับ ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ

ไทรแอนดิส (Triandis, 1971 : 3) ได้เสนอแผนภูมิองค์ประกอบทัศนคติ ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิแสดงองค์ประกอบทัศนคติ (Triandis, 1971 : 3)

จากที่กล่าวมาในเรื่อง องค์ประกอบของทัศนคติ แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึก และด้านแนวโน้มที่จะกระทำหรือปฏิบัติ ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ จะมีความสัมพันธ์กันมาก บางครั้งจะแยกไม่ออกอย่างเด็ดขาด

3.1.5 การเกิดทัศนคติ

นักจิตวิทยาหลายท่านมีความเห็นสอดคล้องซึ่งกันว่า ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ (Baron, Byrne and Suls, 1988 : 82-83, 100)

1. การเรียนรู้ทัศนคติหลาย ๆ อย่างของเด็กก่อรูปขึ้นจากการเรียนรู้ทางสังคม และสังคมประกิดเด็กเรียนรู้ทัศนคติหลาย ๆ อย่างจากกระบวนการสังคมประกิด การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้เมื่อพวกเขาคิดโยงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีกับการกระทำหรือสิ่งต่าง ๆ หรือ

อีกทางหนึ่ง ทักษะที่ก่อรูปขึ้นเมื่อเด็กได้รับรางวัล หรือการลงโทษ เพราะแสดงความคิดเห็น หรือพูดสิ่งนั้น ๆ ออกมาด้วยวิธีการให้รางวัลและลงโทษนี้ พ่อแม่สามารถปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้องหลาย ๆ อย่างให้เด็กได้ แต่อย่างน้อยที่สุดต้องก่อนที่เด็กจะเติบโตเป็นวัยรุ่นจึงจะได้ผลดี นอกจากนี้การเรียนรู้ทัศนคติยังเกิดได้จากการทำตามตัวอย่างคือ พ่อแม่หรือคนอื่น ๆ บางทีเด็กจะเรียนรู้ทัศนคติจากโรงเรียน โทรทัศน์ หรือและสิ่งอื่น ๆ ได้อีก จะก่อทัศนคติและพฤติกรรมการเล่นแบบได้เช่นกัน

2. ประสบการณ์ ทัศนคติที่เกิดขึ้นของคนดูเหมือนเป็นผลจากประสบการณ์ของคนด้วย ผู้ใหญ่จะก่อรูปทัศนคติของตนเองจากประสบการณ์ของแต่ละคน ซึ่งมีทั้งประสบการณ์ตรงและประสบการณ์โดยอ้อม ซึ่งอาจได้จากคำพูดหรือการสังเกตของคนอื่น ๆ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 121) ได้สรุปเกี่ยวกับการเกิดทัศนคติไว้ว่า การเกิดทัศนคตินั้นเกิดขึ้นได้หลายวิธี เช่น อาจเกิดจากการเลียนแบบ เกิดจากประสบการณ์ที่นำความพอใจหรือความทุกข์มาให้ จากการสังเกตและการได้รับความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เป็นต้น ในการที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือสร้างให้เกิดทัศนคติใหม่ขึ้นในกลุ่ม หรือในบุคคล จะต้องอาศัยระยะเวลาและกระบวนการหลายอย่าง ซึ่งแต่ละกระบวนการจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลง และสร้างให้เกิดทัศนคติแตกต่างกัน เช่น การให้ข้อเท็จจริงจะช่วยสร้างทัศนคติให้กับบุคคล ถ้าบุคคลนั้นยังไม่ค่อยเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งนั้น การสื่อสารข่าวสารชนิดให้ ข้อคิดเห็นทั้งด้านดีและด้านไม่ดี จะทำให้เกิดทัศนคติดีกว่าให้ข้อคิดเห็นด้านเดียว ลักษณะของผู้สื่อสารที่น่าเชื่อถือ ก็มีอิทธิพลต่อการเกิดทัศนคติ นอกจากนี้การอภิปรายกลุ่มจะเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยเปลี่ยนทัศนคติหรือสร้างทัศนคติใหม่ได้

เชอร์ริฟและเชอร์ริฟ (Sheriff and Sheriff. 1969 : 334) ได้ให้ความเห็นว่า ทัศนคติของบุคคลไม่ใช่สิ่งที่มีมาแต่กำเนิด แต่การที่บุคคลเกิดทัศนคติขึ้นได้นั้น เกิดจากการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์

ธีระพร อุวรรณโน (2529 : 1-17) ได้ศึกษาและสรุปเกี่ยวกับการเกิดทัศนคติ ไว้ดังนี้

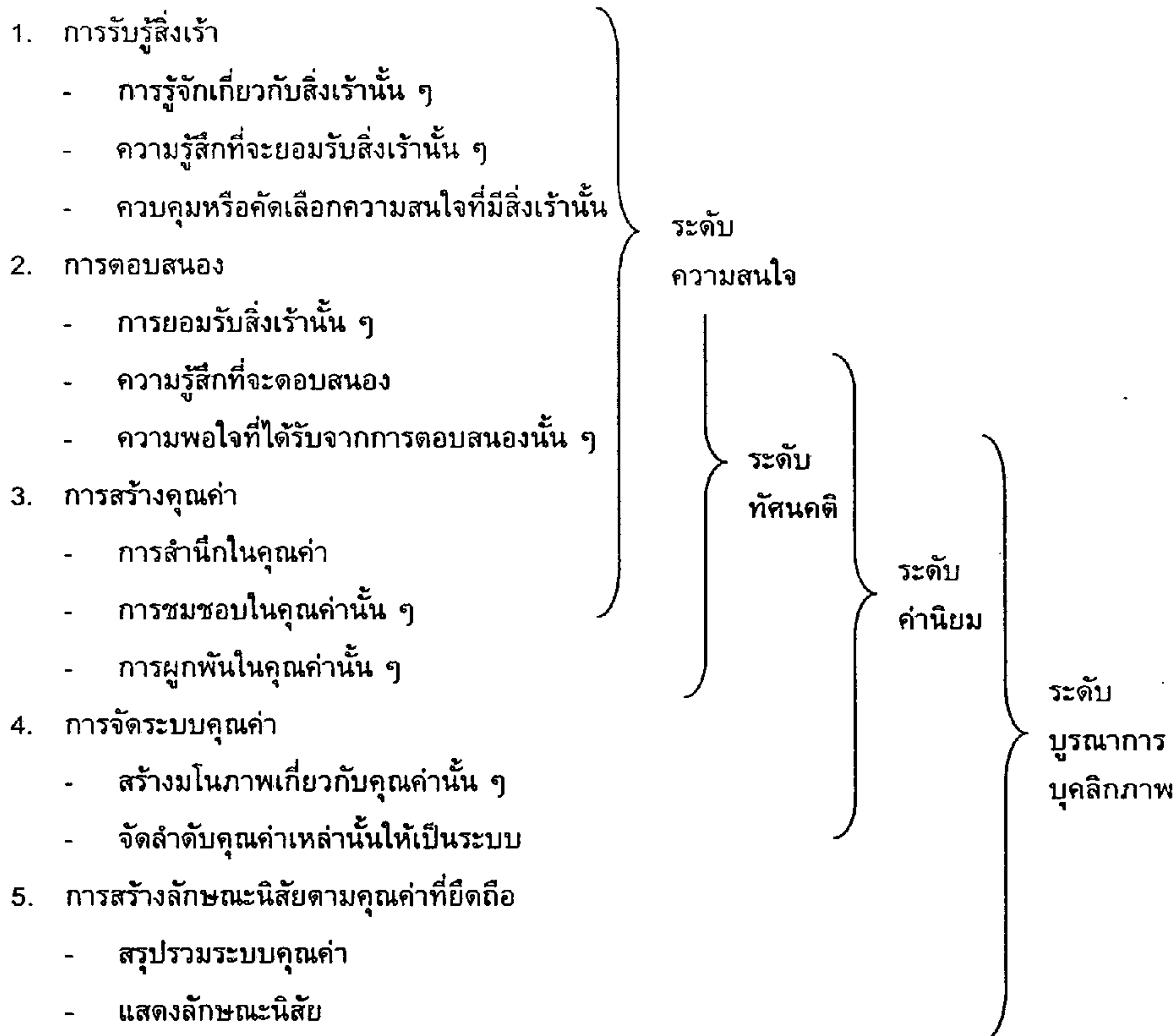
1. จากอิทธิพลของพ่อแม่ อาจเรียกได้ว่าเป็นแหล่งที่มีอิทธิพลสูงสุด โดยเฉพาะเด็กก่อนวัยเรียน เด็กจะพัฒนาค่านิยม ความเชื่อ และความรู้สึกนึกคิดขึ้นมาในกรอบของครอบครัว ซึ่งมีพ่อแม่เป็นหลัก

2. อิทธิพลจากกลุ่มต่างๆ ในโรงเรียนครูและเพื่อน จะมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของเด็ก โรงเรียนที่วางระบบกฎเกณฑ์ให้นักเรียนปฏิบัติหรือหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอน จะมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของเด็กไม่น้อย นักเรียนที่มีครูเป็นแบบอย่างที่ดี การพัฒนาทัศนคติก็จะเป็นไปได้ในทางที่ดี

3. อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัว ประสบการณ์ที่รุนแรง หรือกระทบกระเทือนจิตใจ หรือประสบการณ์ของความสำเร็จ จะทำให้คนมีทัศนคติที่แตกต่างกันไป

4. อิทธิพลจากสื่อมวลชน เช่น วิทยุโทรทัศน์ จะมีผลต่อการเกิดและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

บลูม และคนอื่น ๆ (เชิดศักดิ์ โฆวสินธุ์, 2520 : 40 ; อ้างอิงจาก Bloom and others, 1971 : 225-271) ได้เสนอว่า ทักษะของบุคคลควรมีรูปแบบของการพัฒนาตามลำดับขั้น ดังนี้

ภาพประกอบ 4 รูปแบบของการพัฒนาด้านความรู้สึกตามแนวคิดของบลูมและคนอื่น ๆ

จากโครงสร้างและรูปแบบพัฒนาการด้านความรู้สึกต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า ทักษะของบุคคลแต่ละบุคคลนั้น เกิดจากการได้รับข้อมูลเป็นพื้นฐานก่อนเป็นอันดับแรก จากนั้นจะเกิดการตอบสนองไปในทิศทางหนึ่งทิศทางใด ซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ในข้อมูลนั้น ๆ ดังนั้น จึงควรให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระอย่างถูกต้อง เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกสนใจ ฟังพอใจตลอดจนมีแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อการประกอบอาชีพอิสระในโอกาสต่อไป

พรณี ช. เจนจิต (2523 : 288 – 289) ได้สรุปถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดทัศนคติไว้ดังนี้ คือ

1. เกิดจากประสบการณ์ที่บุคคลพบเห็น และเกิดความประทับใจ
2. เกิดจากกระบวนการเรียนรู้จากการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ ญาติ พี่น้อง และคนข้างเคียงเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรมและความเชื่อต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

3. เกิดจากการเปลี่ยนแปลงหรือทำตามอย่างบุคคลที่มีอิทธิพลโดยตรง เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู พี่น้องและบุคคลอื่น ๆ ที่ตนนิยมชมชอบ บุคคลจึงอาจรับเอาทัศนคติของบุคคลเหล่านั้นมาเป็นทัศนคติของตนได้

4. เกิดจากอิทธิพลของกลุ่มสังคม อิทธิพลของกลุ่มที่บุคคลเข้าไปรวมตัวเป็นสมาชิก ความคิดเห็นของกลุ่มนั้น ๆ สามารถบีบบังคับให้สมาชิกในกลุ่มต้องยอมจำนนปฏิบัติตามไปด้วย ถ้าหากว่า ทัศนคตินั้น ๆ มิได้ขัดกับความรู้สึกของสมาชิกเกินไป

สรุปว่า การเกิดทัศนคตินั้น เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ ซึ่งอาจได้จากครอบครัว โดยผ่านกระบวนการอบรมเลี้ยงดู การสังเกต การเลียนแบบหรือจากสิ่งต่าง ๆ

3.1.6 การเปลี่ยนทัศนคติและทฤษฎีการเปลี่ยนทัศนคติ

ในเรื่องของกระบวนการเปลี่ยนทัศนคติ แมคไคร์ (พัชนี วรกวิน. 2522 : 71-72 ; อ้างอิงจาก McGuire. 1968 : unpagged) ได้เสนอขั้นตอนการอันประกอบด้วยขั้นต่าง ๆ 5 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

1. การใส่ใจ (Attention) เป็นความสนใจหรือความใส่ใจในการฟัง ถ้าบุคคลไม่ให้ความสนใจในการรับฟังแล้ว ขบวนการขั้นต่อไปก็จะไม่เกิดขึ้น และจะไม่มี การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ สาเหตุที่คนสนใจฟัง ได้แก่ ผู้สื่อความหมายและเนื้อหาของสาระนั้น ๆ

2. ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความเข้าใจความหมายของสาระนั้น ในส่วนที่เป็นความยากหรือง่ายเกินไปทำให้ผู้ฟังไม่สนใจและไม่เข้าใจ ดังนั้น การโฆษณาจะใช้วิธีให้เวลาน้อยที่สุด แต่ทำให้ผู้ฟังรับฟังได้มากที่สุด

3. การยอมรับ (Acceptance) ซึ่งเป็นผลมาจากข้อ 1 และข้อ 2 หากบุคคลตั้งใจฟังเกิดความเข้าใจแจ่มแจ้ง ก็จะทำให้เกิดความยอมรับแต่ไม่ได้สนใจฟังไม่มีความเข้าใจก็จะยกเลิกไม่เกิดการยอมรับขึ้น

4. การเก็บเอาไว้ (Retention) เป็นความคงทนหรือเป็นการจำ อาจเก็บไว้ระยะหนึ่ง เมื่อเวลาผ่านไปอาจจะเปลี่ยนไปหรืออาจจะยังคงอยู่ ถ้าตัวผู้สื่อมีความน่าเชื่อถือมากการเก็บเอาไว้ก็จะคงทนและอยู่ได้นาน

5. การกระทำ (Action) โดยทั่วไปบุคคล เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติก็จะเปลี่ยนด้านการกระทำด้วย ซึ่งมีผลต่อส่วนรวมและสังคม ถ้าคนเราเปลี่ยนความเชื่อแล้ว แต่ไม่ได้ลงมือกระทำ ก็จะไม่เกิดผลกระทบกระเทือนกับใคร

ขบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติทั้ง 5 ขั้นนี้ จะเกิดต่อเนื่องกัน มิได้เกิดขึ้นในขั้นหนึ่งขั้นใดเพียงขั้นเดียว

เจลิเยว บุรีภักดี (2527 : 220 – 221) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติว่า “ทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น จะเปลี่ยนแปลงไปได้มากและรวดเร็ว ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเราและขึ้นอยู่กับ “การจูงใจชักชวนจากแหล่งอื่น” (Persuasion) ซึ่งมีความหมาย 3 ประการ คือ ประการแรก เพื่อสร้างทัศนคติที่ไม่มีอยู่ให้เกิดขึ้น ประการที่ 2 เพื่อเปลี่ยนทัศนคติที่มีอยู่เดิมให้กลับไปในทางตรงกันข้าม และประการที่ 3 เพื่อส่งเสริมทัศนคติที่มีอยู่ให้เข้มข้นยิ่งขึ้น

ทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น การได้รับข้อมูลใหม่จากบุคคลอื่น สื่อมวลชนหรือการได้รับประสบการณ์โดยตรงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ในองค์ประกอบด้านความคิดความเข้าใจ มีผลทำให้องค์ประกอบด้านความรู้สึกและพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปด้วย (เกษณี สัมภาษณ์. 2531 : 42 ; อ้างอิงจาก Tirandis. 1971 : 143)

แคลแมน (รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์. 2533 : 17 ; อ้างอิงจาก Kalman. 1958 : 51 – 60) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติมี 3 ประการ ได้แก่

1. การยินยอม (Compliance) จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับอิทธิพลจากผู้อื่นเพราะต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อตนในทางที่ตนต้องการและพึงพอใจเช่น การได้รับรางวัลหรือการยอมรับจากบุคคลอื่น

2. การลอกเลียนแบบ (Identification) จะเกิดจากการที่บุคคลนั้นยอมรับอิทธิพลจากผู้อื่น เพราะต้องการสร้างพฤติกรรมของตนขึ้นให้เหมือนกับบุคคลอื่นในสังคม เพื่อที่จะติดต่อกับหรือมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ดี

3. การเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสมกับความต้องการที่มีอยู่ในตัวเอง (Internalization) เกิดขึ้นจากการที่บุคคลยอมรับอิทธิพล หรือพฤติกรรมต่าง ๆ และเห็นว่าเหมาะสมกับระบบค่านิยมที่มีอยู่ในตัวของเขาเองสอดคล้องกับความต้องการซึ่งเป็นเบื้องหลังอยู่แล้ว

พัชนี วรกวิน (2522 : 74) กล่าวว่า สถานการณ์ทางสังคมที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติประกอบด้วย

1. การแนะนำให้เปลี่ยน การแนะนำมี 2 วิธีคือ แนะนำตามปกติคือ คำแนะนำจากกลุ่มเพื่อน ผู้ที่มีความสำคัญทางสังคมหรือแก่ตนเอง อีกวิธีหนึ่งคือ การสะกดจิต ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการสัมผัสและการเคลื่อนไหว

2. การทำให้เกิดการคล้อยตาม เป็นการสื่อสารโดยบอกให้ทราบว่า กลุ่มที่คล้ายกับท่านมีความเห็นเป็นอย่างไร มีการแนะนำให้เขามีความรู้สึกขึ้นมาเองว่า สมควรเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มอื่น หลังจากที่ได้รับการบอกเล่าแล้ว

3. การอภิปรายกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันโดยมีผู้นำการอภิปรายจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้

4. การใช้ข้อมูลชักจูง เป็นการใช้ข้อมูลที่มาจากคนที่มีความสำคัญหรือจากกลุ่มที่เหมือนกันมากนักน้อยเท่าใด ก็จะทำให้คนเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้มากขึ้นเท่านั้น ผู้รับจะไม่มีสิทธิ์โต้แย้ง คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นต่อที่มาของข้อมูล

5. การปลูกฝังความเชื่อ เช่น การอบรมเลี้ยงดู การล้างสมอง การฉ้อโกงให้ประสาทหลอน การทรมานร่างกายเพื่อให้ประสาทหลอน

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคนอื่น ๆ (2527 : 7 – 8) ได้กล่าวว่า ทัศนคติจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อองค์ประกอบทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การจัดรูปแบบและการพัฒนาทัศนคติต้องอาศัยการเรียนรู้ ประสบการณ์การลอกเลียนแบบ สิ่งแวดล้อม หรือบุคคลใกล้ชิด และการปรับตัวทางบุคลิกลักษณะทัศนคติ เป็นสภาวะของจิตใจที่ต้องเริ่มจากการที่บุคคลได้มีโอกาสรับรู้ประสบการณ์ เกิดความรู้ความคิดเกี่ยวกับสิ่งนั้นขึ้นก่อนแล้ว จึงมีกระบวนการประเมินค่าสิ่งนั้นตามประสบการณ์ที่ได้รับ ว่ามีแรงพอใจหรือไม่พอใจในระดับต่าง ๆ เก็บสะสมไว้เป็นสภาพความตั้งใจ และความพร้อมของจิตใจในลักษณะและระดับหนึ่ง ต่อมาเมื่อสิ่งเร้าหรือสภาพอารมณ์มากระตุ้นก็จะสะท้อนความรู้สึก นึกคิดและความตั้งใจนั้นเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมา ทัศนคติของบุคคลจึงมีการเปลี่ยนแปลงได้ในระดับและทิศทางต่าง ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความตื้นลึก ความเข้มข้นของ

ทัศนคติที่มีอยู่เดิม ดังนั้น การปรับเปลี่ยนทัศนคติ จึงอาจกระทำได้โดยใช้กระบวนการจูงใจ หลักการแห่งเหตุผล เทคนิค และทฤษฎีที่เหมาะสม รวมทั้งการได้รับประสบการณ์ตรงและผลที่เกิดขึ้นกับตนเอง

นอกจากนี้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนทัศนคตินั้นมีเป็นจำนวนมากและแตกต่างกันไปตามความคิดของนักวิชาการต่าง ๆ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ขอนำเสนอทฤษฎีบางทฤษฎีที่เหมาะสม ดังนี้

ทฤษฎีการเปลี่ยนทัศนคติ

1. ทฤษฎีความขัดแย้งของความคิด (Cognitive Dissonance Theory)

ลีออน เฟสติงเจอร์ (อารีรัตน์ พัฒนเพ็ญ. 2529 : 9 ; อ้างอิงจาก Festinger. 1957 : 3 – 5 ; citing Triandis. 1971 : 78 – 79) ได้ตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไว้ว่าทัศนคติเกิดจากความไม่สอดคล้องในตัวเอง ซึ่งความไม่สอดคล้องนี้เกิดจากการได้รับข้อมูลใหม่ หรือประสบการณ์ใหม่ ซึ่งขัดแย้งกับความคิด ความเข้าใจเดิม บุคคลจึงต้องพยายามปรับเพื่อให้เกิดความสอดคล้อง คือ ให้ความคิดสัมพันธ์กับพฤติกรรม ซึ่งวิธีช่วยลดความขัดแย้งทางความคิดหรือการรับรู้ให้น้อยลง คือ

- 1.1. พยายามตัดสินใจใหม่อีกครั้งโดยการตัดสินใจอย่างอิสระหรือยินยอมโดยมีสิ่งบังคับจากภายนอก
- 1.2. ลดความสำคัญของการรับรู้บางอย่างเปรียบเทียบดูว่าการรับรู้บางอย่างได้ดีกว่ากัน
- 1.3. เพิ่มความเหมือนกันระหว่างสิ่งเลือกสองอย่างขึ้น
- 1.4. เพิ่มส่วนประกอบที่เหมือนกันให้มากขึ้น

จะเห็นว่าความขัดแย้งจะเกิดขึ้นหลังจากเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว การลดความขัดแย้งก็เป็นการเพิ่มความสนใจให้กับสิ่งหนึ่งที่เลือกไว้นั่นเอง แสดงว่าทัศนคติที่มีต่อสิ่ง 2 สิ่งนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงไป (รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์. 2533 : 40)

2. ทฤษฎีความสอดคล้องทางความคิด (Theories of Cognitive Consistency)

ไฮเดอร์ (กมลรัตน์ หล้าสงฆ์. 2527 : 204 ; อ้างอิงจาก Heider. 1946) กล่าวว่า ถ้าสมาชิกในสังคมหรือกลุ่มใด ๆ ก็ตาม มีความรู้สึกหรือท่าทีเป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกัน ก็จะอยู่ด้วยกันได้ต่อไป แต่ถ้ามีความคิดหรือความรู้สึกแตกต่างไปจากสังคมหรือกลุ่ม ก็จะต้องเปลี่ยนให้เหมือนกันหรือสอดคล้องกันเพื่อจะอยู่ด้วยกันต่อไป

สไตเนอร์ และโรเจอร์ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520 : 103 ; อ้างอิงจาก Steiner & Roger. 1963 : 128 – 136) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคล โดยดัดแปลงแนวความคิดของไฮเดอร์ (Heider) พบว่า บุคคลจะแก้ปัญหาภาวะไม่สมดุลของความคิดด้วยวิธีการ ดังนี้

1. เปลี่ยนความคิดของตัวเองให้เข้ากับเพื่อน
2. ไม่ยอมรับเพื่อนคนนั้น โดยถือว่าเขามีความสามารถน้อยกว่าตน
3. พยายามลดความขัดแย้งในด้านความคิดนั้น ๆ
4. ไม่ให้ความสำคัญต่อเรื่องนั้น

3. ทฤษฎีการปรับตัวให้เข้ากับสังคม (The Social Judgment Theory of Attitude Change)

เชอร์ฟ และ ฮอฟแลนด์ (ซูลี คเซนทร์เดชา. 2534 : 16 ; อ้างอิงจาก Sheriff and Hovland. 1961 : 157 – 167) เชื่อว่ากระบวนการปรับตัวของบุคคลเกิดจากปฏิกิริยาของทัศนคติบุคคลและทัศนคติสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเกิดขึ้นภายหลังจากที่บุคคลได้เลือกตัดสินใจที่จะปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เพราะโดยปกติบุคคลจะใช้สติปัญญาในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเสมอ หรือปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับตัวเองได้ ซึ่งมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ 2 ขั้นตอน คือ

1. บุคคลตัดสินใจให้การวินิจฉัยข่าวสารที่ได้รับใหม่ โดยเอาความรู้หรือข่าวสารเดิมที่เคยรับรู้มาเกี่ยวข้องด้วย โดยคำนึงถึงองค์ประกอบภายในของบุคคลได้แก่ ภาวะการสนใจ การเรียนรู้ ทัศนคติ และองค์ประกอบทางสังคม การสอน บุคลิกลักษณะ

2. ทัศนคติจะเกิดภายหลังการวินิจฉัยหรือตัดสินใจแล้ว ทัศนคติเปลี่ยนมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความแตกต่างของข่าวสารใหม่หรือเดิม ความคิดเห็นเดิมของบุคคลจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

3. เกี่ยวกับกิจกรรมนั้นๆ เมื่อบุคคลมีโอกาสร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งจะเป็นส่วนที่ทำให้บุคคลพัฒนาทางทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ได้

การที่บุคคลจะตัดสินใจว่า ความคิดเห็นของตนเป็นแบบใด บุคคลต้องอาศัยการประเมินผล (Evaluation) หรือการพิจารณา (Judgment) ถ้าบุคคลเต็มใจ แสดงว่ายอมรับความคิดแบบนั้น ตรงกันข้าม ถ้าบุคคลไม่เห็นด้วย ไม่ยอมรับ จะไม่มีภาวะการผูกมัด การที่จะเป็นแบบใดขึ้นอยู่กับระดับการมีส่วนร่วม (แสงเทียน ธรรมลิขิตกุล. 2541 : 58 ; อ้างอิงจาก ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526 : 104 – 121)

4. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมโดยปฏิบัติจริง (Active Participation Theory)

การมีส่วนร่วมโดยปฏิบัติจริงมีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนทัศนคติ ความเชื่อ เจตจำนง และพฤติกรรมมากกว่าการมีส่วนร่วมเฉย ๆ โดยไม่ได้ทำอะไรเลย (Passive Participation) การมีส่วนร่วมใน การแสดงพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การพบปะสังสรรค์ การร่วมอภิปราย การร่วมแสดงบทบาท การร่วมฝึกทักษะ เป็นต้น ทำให้บุคคลมีประสบการณ์ตรง มีความเชื่อถือข้อมูลที่ได้รับใหม่ เกิดความเชื่อมั่นในสิ่งที่ตนรู้

เลอวิน (แสงเทียน ธรรมลิขิตกุล. 2541 : 59 ; อ้างอิงจาก Lewin. 1947) ได้เสนอผลการวิจัยทางจิตวิทยาสังคมว่า “การเปลี่ยนทัศนคติและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เกิดขึ้นได้โดยการสร้างสถานการณ์ให้เกิดการมีส่วนร่วมในกลุ่มบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ” ทำการวิจัยเปรียบเทียบวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2 อย่างคือ วิธีการบรรยายธรรมดา การอภิปรายกลุ่มและการสอนเป็นรายบุคคล ซึ่งสรุปได้ว่า วิธีการบรรยายจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลในส่วนพุทธิปัญญา (Cognitive Compotent) แต่ไม่มีความรู้สึกผูกมัด (Commit) ที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ส่วนการอภิปรายกลุ่มทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น ซึ่งมีผลต่อทัศนคติทางด้านพุทธิปัญญา และทางการปฏิบัติในขณะที่กระบวนการของกลุ่มกำลังดำเนินอยู่ บุคคลในกลุ่มสามารถมองเห็นความเชื่อในกลุ่มได้จากการอภิปราย ความคิดเห็นของกลุ่มอาจจะมีส่วนทำให้ความคิดเห็นของบุคคลเปลี่ยนแปลงได้ ขณะเดียวกันบุคคลนั้นก็พยายามเปลี่ยนแปลงทัศนคติของสมาชิกอื่นในกลุ่ม ถ้าเปลี่ยนไม่ได้ก็อาจจะคล้อยตามได้

จากการศึกษาของ เลวิน (Lewin) พบว่า การได้มีส่วนร่วม (Participation) ทำให้เกิดสำนึกตระหนักรับรู้กระบวนการนั้น ๆ จะช่วยแก้ปัญหาบางอย่าง บุคคลที่มีส่วนร่วมนั้น เกิดความรู้สึกพอใจต่อวิธีการแก้ปัญหานั้นเพราะบุคคลนั้นมีความรู้สึกว่าได้ “ลงทุน” ในการให้ความคิดเห็น การตัดสินใจได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงความรู้ความคิดที่เกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่างที่ไม่ลงรอยกันกับการตัดสินใจและอุทิศพลังงานทุกอย่าง เพื่อให้ได้มาซึ่งวิธีการแก้ปัญหานั้น ๆ ซึ่งขบวนการเหล่านี้ มีผลทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนทัศนคติของตนเอง

5. ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory)

ฮอฟแลนด์ เจนนิส และเคลลี(อาร์ริตัน พัฒนาเพิ่ม. 2529 : 10 ; อ้างอิงจาก Hovland, Janis and Keley. 1953 : 6 – 10) กล่าวว่า การเปลี่ยนทัศนคติตามทฤษฎีการเสริมแรงว่า ทัศนคติของบุคคลจะเปลี่ยนไปเมื่อบุคคลเปลี่ยนความคิดเห็น อันเนื่องมาจากการได้รับประสบการณ์ ถ้าบุคคลมีประสบการณ์ที่ดีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เนื่องจากการได้รับการเสริมแรง บุคคลจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้นและตรงกันข้าม ถ้าบุคคลมีประสบการณ์ที่ไม่ดีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เพราะเคยได้รับการลงโทษ บุคคลก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น การให้การเสริมแรงทั้งทางด้านบวกและลบ จึงมีผลต่อการเปลี่ยนทัศนคติของบุคคล นอกจากนี้ ทัศนคดียังขึ้นอยู่กับความสนใจ ความเข้าใจ การยอมรับ และสิ่งล่อใจด้วย

6. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

แนวความคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม มีความเชื่อว่า “กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลนั้น จะอยู่ในรูปแบบของการเรียนรู้และการที่จะแสดงพฤติกรรมเดิม หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับผลสืบเนื่องที่เกิดจากการกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ถ้าผลสืบเนื่องเป็นไปในทางที่ดี พฤติกรรมนั้นก็จะมีแนวโน้มเกิดขึ้นอีก แต่ถ้าผลสืบเนื่องเป็นไปในทางที่ไม่ดี พฤติกรรมนั้นก็จะมีแนวโน้มไม่เกิดขึ้นอีก” กล่าวคือ พฤติกรรมของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงไปในทางใดหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ที่เขาได้รับจากสิ่งแวดล้อม สังคมจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล และจะมีปฏิกิริยาซึ่งกันและกันเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเสมอระหว่างพฤติกรรมของบุคคล สิ่งที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลซึ่งได้แก่ ความคิด อารมณ์ ความคาดหวัง และผลสืบเนื่องที่เกิดขึ้นหลังจากบุคคลกระทำพฤติกรรมนั้น พฤติกรรมที่จะแสดงออกต่อไปนั้น ขึ้นกับการประเมินผลย้อนกลับของพฤติกรรมที่เขาได้แสดงออกไปแล้ว (รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์. 2533 : 38 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1977)

จากทฤษฎีการเปลี่ยนทัศนคติที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่า ทัศนคตินั้นสามารถเปลี่ยนได้โดยการจัดการกระทำที่เหมาะสมเป็นลำดับขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การให้ความรู้หรือประสบการณ์ใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ยึดหลักแนวคิดของแมกไควร์ (McGuire . 1968) และแคลแมน (Kelman . 1958) ที่ว่าความใส่ใจของบุคคลเป็นความสนใจในขั้นแรกที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจ การยอมรับ การเก็บเอาไว้ และการกระทำตามมา ซึ่งการที่บุคคลจะใส่ใจที่จะรับฟังสิ่งต่าง ๆ นั้น ผู้ที่สื่อความหมายและเนื้อหาข้อมูลข่าวสารที่ใช้เปลี่ยนทัศนคติมีความสำคัญเป็นอย่างมากในขั้นเริ่มแรกของการเปลี่ยนทัศนคติ

3.1.7 เทคนิคการวัดทัศนคติ

ข้อตกลงเบื้องต้นในการวัดทัศนคติ (เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. 2520 : 41) มีดังนี้

1. การศึกษาทัศนคติเป็นการศึกษาความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีลักษณะคงเส้นคงวาหรืออย่างน้อยเป็นความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่จะไม่เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาหนึ่ง

2. ทักษะเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดหรือสังเกตได้โดยตรง การวัดจึงเป็นการวัดทางอ้อมจากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออก

3. การศึกษาทัศนคติของบุคคลนั้น ไม่ใช่เป็นการศึกษาเฉพาะทิศทางทัศนคติของบุคคลเท่านั้น แต่ต้องศึกษาถึงระดับความมากน้อย หรือความเข้มของทัศนคตินั้น ๆ ด้วย

วิธีการสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติ

การวัดทัศนคติส่วนใหญ่เป็นการวัดพฤติกรรมประเภทมาตราจัดอันดับ เพื่อประเมินคุณสมบัติบางอย่าง (ลัดดา กิติวิภาค. 2532 : 98) วิธีการสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติสามารถทำได้หลายวิธี ได้แก่

1. วิธี Equal Appearing Interfals เทอร์สโตน (Thurstone) ใช้วัดทัศนคติของบุคคลโดยอาศัยกฎแห่งการเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจ (Law of Comparative Judgment) คือ ให้ผู้ตอบตัดสินข้อความที่แสดงถึงทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยในข้อความเหล่านั้นมากน้อยเพียงใด โดยให้กลุ่มผู้ตัดสินพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อความที่เสนอมานั้นควรจะอยู่ระดับไหน เมื่อแบ่งความคิดเห็นจากเห็นด้วยมากที่สุด ถึงไม่เห็นด้วยมากที่สุด 11 ระดับเท่า ๆ กัน เมื่อกลุ่มผู้ตัดสินพิจารณาดำเนินการตัดสินข้อความแล้ว ก็นำแต่ละค่ามาหาค่าสเกล (Scale Value) คือ หาดำแหน่งมัธยฐานของแต่ละสเกลสำหรับวัดทัศนคติต่อไป

2. วิธี Summated Ratings or Likert Method ซึ่งสร้างขึ้นโดย ลิเคอร์ท (Likert. 1970 :150 –151) เป็นวิธีการวัดทัศนคติ โดยการนำเอาข้อความที่จะใช้วัดทัศนคติให้ผู้ตอบลงความเห็นว่ามีความรู้สึกต่อข้อความเหล่านั้นอย่างไรบ้าง เช่น เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แล้วกำหนดคะแนน 5 4 3 2 1 ตามลำดับ เป็นข้อความทางบวก (Positive Statement) และ 1 2 3 4 5 ตามลำดับเป็นข้อความทางลบ (Negative Statement) จากนั้นนำข้อความ ทั้งหมดไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Item Analysis) โดยเลือกข้อความที่สามารถจำแนกกลุ่มที่มี ทัศนคติดีและทัศนคติไม่ดีได้ เพื่อนำไปใช้วัดทัศนคติต่อไป

3. วิธี Semantic Differential (Osgood. 1957 : 189) ซึ่งใช้วัดความหมายของมโนทัศน์ในรูปความหมายของคำคุณศัพท์ โดยให้บุคคลทำเครื่องหมายแสดงความคิดเห็นลงในสเกลซึ่งอยู่ระหว่างคำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงข้ามกับคู่หนึ่ง ๆ เช่น ดี – ไม่ดี ชอบ – ไม่ชอบ ฯลฯ ผู้ตอบจะต้องพิจารณาว่า มโนทัศน์ที่ตนเห็นว่า มีความหมายสอดคล้องกับคุณศัพท์ในแต่ละสเกลอย่างไร มากน้อยแค่ไหน แล้วกรอกความเห็นลงในสเกล

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ

3.2.1 งานวิจัยในประเทศ

สัญญา จัดตานนท์ (2527 : 52) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติต่ออาชีพอิสระระหว่างกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระกับกลุ่มผู้ว่างงาน พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระมีทัศนคติต่ออาชีพอิสระดีกว่ากลุ่มผู้ว่างงานและความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพล โดยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับทัศนคติต่ออาชีพอิสระ

เจลิยว บุรีภักดี และคณะ (2529 : 5) ได้ศึกษาแนวโน้มการเข้าทำงานของเยาวชนไทยทั้งในและนอกโรงเรียน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนผู้ประกอบการอาชีพอิสระ ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก พบว่า ส่วนใหญ่เลือกโดยการทำตามพ่อแม่ เคยเป็นลูกจ้างพอชำนาญแล้วทำเอง เรียนอาชีพแล้ว

เปิดกิจการของตนเองและเริ่มทำจากกิจการเล็ก ๆ แล้วขยายใหญ่ขึ้น ส่วนเหตุผลที่เลือกอาชีพนี้เพราะมีความรู้ ความสามารถของตนเอง สภาพแวดล้อมจากภายในครอบครัวเอื้ออำนวย ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพนี้

อารีรัตน์ พัฒนเพ็ญ (2529 : 12) ได้ศึกษาการให้ข้อมูลด้านอาชีพต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่ออาชีพอิสระ โดยใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับข้อมูลด้านอาชีพอิสระมีทัศนคติต่ออาชีพสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เกษณีย์ สีมหาศาล (2531 : 76) ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีต่อทัศนคติในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิระประวัตวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 14 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคล มีทัศนคติในการเลือกอาชีพเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประเสริฐ พรหมสร (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่มีทัศนคติต่ออาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจำการบุญ จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพมีทัศนคติต่ออาชีพสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติ

ยุพิน อกคานนท์ (2533 : 33) ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความรู้สึกที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ

วันเพ็ญ แก่นกระจำ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้ชีวิตทัศน์ที่มีต่อทัศนคติทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางแก้วประชาสรรค์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน เป็นเวลา 6 สัปดาห์ จำนวน 11 ครั้ง ๆ ละประมาณ 50 นาที ผลการวิจัยพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองซึ่งเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ชีวิตทัศน์ที่มีต่อทัศนคติทางอาชีพมีค่าเฉลี่ยของทัศนคติสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วรางค์ศิริ สุทธิมงคล (2537 : 80) ศึกษาถึง ผลของการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดแนะแนวอาชีพมีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุพิน โลงุช (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติของการประกอบอาชีพและพัฒนาทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางเมืองเขื่อนผ่อง อนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ ก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการพัฒนาทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการนักเรียนมีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระอยู่ในระดับปานกลางทั้งด้านความคิด ความรู้สึกและด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ และหลังเข้าร่วมโครงการพัฒนาทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

คีธ (Keith, 1971) ได้ทำการศึกษาเรื่องเหตุการณ์ในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของคนสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า 1 ใน 20 ของแรงงานทั้งหมดประกอบอาชีพอิสระและบุคคลที่เข้า

มาประกอบอาชีพอิสระจะมีเหตุผลต่างกัน เช่น บางคนมุ่งที่รายได้ บางคนเบื่องานรับจ้าง บางคนเลือกเพราะชอบอาชีพอิสระอย่างจริงจัง ซึ่งพอสรุปได้ 2 ประการคือ ความปรารถนาส่วนตัวกับวิธีการเริ่มอาชีพนั้น ๆ เป็นปัจจัยผลักดันให้ประกอบอาชีพอิสระ

ชาวเวเนซีย (Savenye. 1985 : 110) ได้ศึกษาถึง ผลการใช้สื่อสร้างทัศนคติอาชีพของ นักเรียนเกรด 9 พบว่า นักเรียนมีทัศนคติทางอาชีพสูงขึ้นหลังการทดลอง และการประเมินผลทันทีหลังจากการทดลองกับการทิ้งระยะเวลาไว้ 1 สัปดาห์ แล้วจึงประเมินผลจะมีคะแนนที่ได้ไม่แตกต่างกัน

เดวิสและฮอร์เน (Davis and Horne. 1986 : 260 – 261) ร่วมกันศึกษาผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มในเรื่อง อาชีพกับการทดลองเรียน อาชีพที่มีต่อการตัดสินใจ อาชีพและวุฒิภาวะทางอาชีพ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากผู้อาสาสมัครจำนวน 119 คน ที่มีอายุระหว่าง 17 – 34 ปี โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มทดลองเรียนเรื่องอาชีพ 71 คน กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่เข้ารับการให้คำปรึกษาเรื่องอาชีพ 48 คน โดยแยกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 12 คน ผลจากการวิจัยพบว่า วุฒิภาวะทางอาชีพในด้านที่เป็นทัศนคติต่ออาชีพเพิ่มมากขึ้นหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้เรียนเรื่องอาชีพ และเข้ารับการให้คำปรึกษาเรื่องอาชีพเป็นกลุ่ม

จากผลงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า ทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของบุคคลขึ้นอยู่กับ การมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความปรารถนาส่วนตัว การได้รับรู้ข้อมูล สภาพแวดล้อมของครอบครัว และผลตอบแทน จะส่งผลให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ

4. แนวความคิดและผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระตามตัวแปรที่ศึกษา

คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของผู้ที่จะเข้าสู่อาชีพอิสระและผู้ประกอบอาชีพอิสระอยู่แล้ว เป็นเรื่องที่สำคัญมีผู้ศึกษาวิจัยไว้มากมาย และจากผลการวิจัยเหล่านั้น เมื่อประมวลในส่วนของตัวแปรเพศ ประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพผู้ปกครอง ได้ดังนี้ คือ

4.1 เพศต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

ได้มีการวิจัยเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า ตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์ต่อการประกอบอาชีพอิสระ ดังเช่น เยาวเรศ ไหลอุดม (2541 : 69) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความต้องการประกอบอาชีพอิสระของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีระดับความต้องการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน

สมสมุทร มุ่งสันติ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความคิดเห็นในการเลือกประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน

รุจิรา ทองข้อม (2536 : 50) ได้วิจัยการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนิสิตนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย มหาวิทยาลัยในภาคใต้ พบว่า นิสิตนักศึกษาชายและหญิงมีความคิดเห็นในการเลือกประกอบอาชีพอิสระด้านต่าง ๆ โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน

คุก (Cook.1985 : 213 – 220) ได้ศึกษาความเกี่ยวข้องกันระหว่างอาชีพกับบทบาททางเพศของแต่ละบุคคล พบว่า บุคคลจะเลือกอาชีพที่เข้ากันได้กับบทบาททางเพศของตน อีกทั้งต้องมีเจตคติ

และพฤติกรรมในด้านอาชีพและบทบาทที่สอดคล้องกัน บุคคลอาจจำกัดลักษณะอาชีพตามเพศ เพศชาย และเพศหญิงมีความสนใจในอาชีพแตกต่างกัน

เฉลียว บุรีภักดี และคณะ (2534 : 33) ได้ศึกษาวิจัยการศึกษาทดลองโครงการศูนย์ศึกษาทดลองประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิต พบว่า นักศึกษาชายมีค่านิยมในการประกอบอาชีพอิสระ และประกอบอาชีพขนาดย่อมสูงกว่านักศึกษาหญิง

ผาสุก พงษ์ไพจิตร (2530 : 44) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประกอบอาชีพส่วนตัวในสาขาเศรษฐกิจนอกระบบในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ประกอบอาชีพส่วนตัวส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

นิรมล รุ่งปัจฉิม (2531 : 65) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพส่วนตัวของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานคร พบว่า นิสิตชายนิยมเลือกประกอบอาชีพส่วนตัวมากกว่านิสิตหญิง

ยุพิน องคานนท์ (2533 : 82) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความรู้สึกที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ

ผลการวิจัยข้างต้นพิจารณาได้ว่า ตัวแปรเพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลและควรคำนึงถึงในการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาด้วย

4.2 ประเภทวิชาต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

ได้มีการวิจัยเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า ประเภทวิชาหรือคณะวิชาหรือสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทั้งที่ต่างกันและไม่แตกต่างกัน ดังเช่น ผลการวิจัยของ เยาวเรศ ไหลอุดม (2541: 70) พบว่า นิสิตที่สังกัดคณะต่างกันมีความต้องการประกอบอาชีพอิสระไม่มีความแตกต่างกัน

วรรณา เต็มสิริพจน์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกประกอบธุรกิจส่วนตัวของผู้ประกอบการสตรีในธุรกิจขนาดเล็ก กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเลือกที่จะประกอบธุรกิจส่วนตัวของผู้ประกอบการสตรีธุรกิจขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นิรมล รุ่งปัจฉิม (2531 : 65) ได้ศึกษาวิจัยการเลือกประกอบอาชีพของบัณฑิต พบว่า ผู้ที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์นิยมเลือกประกอบอาชีพรับราชการมากกว่า ส่วนผู้ที่อยู่ในสาขาสังคมศาสตร์นั้นนิยมเลือกประกอบอาชีพส่วนตัวมากกว่า การเลือกลักษณะอาชีพของบัณฑิตมีส่วนเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่บัณฑิตศึกษามา

วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยาและคณะ (2532 : 165) ได้สำรวจบัณฑิตที่ประกอบอาชีพส่วนตัว โดยสุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่ประกอบอาชีพส่วนตัวในธุรกิจประเภทต่าง ๆ มาประมาณ 272 คน พบว่า บัณฑิตที่ประกอบอาชีพส่วนตัว ร้อยละ 22.8 จะเลือกประกอบอาชีพส่วนตัวที่ตรงกับแขนงวิชาที่ตนศึกษามา

4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นส่วนประกอบหนึ่งของระดับเชาวน์ปัญญา การเลือกอาชีพก็มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนด้วย ตัวอย่างเช่น การวิจัยของ จุมพล หนิมพานิช (2517: 75) ปรากฏผลว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนดีจะเลือกเรียนแพทย์และนิติศาสตร์มากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียน

อยู่ในระดับปานกลางหรือระดับต่ำ และจากการวิจัยของเอ็ดดี้ (Eddy.1969 : 2958 – 2959) ก็ปรากฏผลว่า การเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เดโซ สวานานนท์ (2531 : 20) กล่าวว่า " ระดับเชาวน์ปัญญาเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับอาชีพ เพราะบางอาชีพต้องการบุคคลที่มีเชาวน์ปัญญาสูง เช่น นักบัญชี ทนายความ วิศวกร ครูอาจารย์ และบางอาชีพไม่จำเป็นต้องใช้ผู้มีเชาวน์ปัญญาสูงนัก เช่น พนักงานขายของ เสมียน ช่างทาสี ช่างทำผม เป็นต้น

เพอร์โรน (Perrone. 1965 : 248 – 252) ได้ศึกษาวิจัยค่านิยมและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นปีที่ 7 และชั้นปีที่ 8 จำนวน 196 คน โดยใช้แบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเลือกค่านิยมในอาชีพด้านการได้แสดงออก และด้านอาชีพที่ทำความพอใจส่วนตัวมาให้ ทั้งยังต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป เพื่อนำตนไปสู่จุดมุ่งหมายในชีวิตที่ตั้งไว้ ตรงข้ามกับนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาดำและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะไม่สนใจด้านการแสดงออก และตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิตที่ไม่เหมาะสมกับ ความสามารถ

ประมวล วิทยากร (2520 : 122 – 123) การวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจ การเป็นผู้นำ และด้านความสามารถมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ

งานวิจัยที่ช่วยยืนยันคำกล่าวข้างต้นได้เป็นอย่างดี คือ งานวิจัยของ เมเซอร์ (Maser. 1965 : 460 – 461) ซึ่งปรากฏผลว่า เมื่อให้นักเรียนชั้นมัธยมปลายเลือกอาชีพที่ชอบมากที่สุด 3 อาชีพ จากรายการทั้งหมด 100 อาชีพ นักเรียนที่มีระดับเชาวน์ปัญญาสูงจะเลือกอาชีพที่ต้องการการฝึกฝนในระดับสูง ส่วนนักเรียนที่มีระดับเชาวน์ปัญญาดำจะเลือกอาชีพที่ต้องการการฝึกหัดทางด้านวิชาการเพียงเล็กน้อยหรือไม่ต้องใช้วิชาการเลย

4.4 อาชีพของผู้ปกครองต่อการประกอบอาชีพอิสระ

ลีออน (Lyon. 1959 : 1269) ได้ศึกษาองค์ประกอบด้านประสบการณ์ แรงจูงใจและบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนิสิตชั้นปีที่หนึ่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford University) ที่ตัดสินใจเลือกอาชีพไปแล้วจำนวน 82 คน กับพวกที่ยังตัดสินใจไม่ได้จำนวน 87 คน พบว่า กลุ่มนิสิตที่เลือกอาชีพไปแล้ว มีความคุ้นเคยกับอาชีพของบิดา และต้องการมีอาชีพแบบบิดามารดามากกว่ากลุ่มที่ยังตัดสินใจไม่ได้

ธอมป์สัน (Thompson. 1966 : 850 – 851) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพของ นักเรียนกับอาชีพของบิดามารดา พบว่า นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพชั้นสูงจะเลือกค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นผู้นำมากกว่านักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพใช้แรงงานและค้าขาย นักเรียนที่มารดาออกทำงานนอกบ้านจะเลือกค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยมากกว่านักเรียนที่มารดาไม่ได้ออกทำงานนอกบ้าน

สำหรับการศึกษาของ ยุพรรณี ศุขสมิต (2510 : 50) ปรากฏว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดามารดากับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนเพียงบางด้านเท่านั้น เช่น นักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพระดับสูงเห็นความสำคัญของการมีอิสระในการทำงานมากกว่านักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพในระดับต่ำ

ผลการศึกษาของ ประมวล วิทยากร (2520 : 124) ปรากฏว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครอง ประกอบอาชีพต่างกัน มีค่านิยมในอาชีพต่างกันเป็นเพียงส่วนน้อย

จากทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะและทัศนคติของบุคคลต่อการประกอบอาชีพอิสระนั้น มีส่วนสัมพันธ์กับเพศ ประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง

4.5 การแจกแจงความถี่คุณลักษณะที่ดีของผู้ประกอบอาชีพอิสระ ตามทัศนะของนักวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาทัศนะ ความคิดเห็นและผลการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีของผู้ประกอบอาชีพอิสระ โดยได้ใช้วิธีประมวลนำมาแจกแจงความถี่หาคุณลักษณะที่มีผู้เห็นตรงกันมากที่สุด เพื่อนำไปพิจารณาประกอบการสร้างเครื่องมือสอบถามคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 การแจกแจงความถี่คุณลักษณะที่ดีของผู้ประกอบอาชีพอิสระตามทัศนคติของนักวิจัย

คุณลักษณะที่ดีของ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ	1.สร้าง วรรณสูตร	2.สัญญา จัดต่านท์	3.ผู้สดี รุมาคม	4.วีระ ศรีวิลาศ	5.กรมวิชาการ	6.เฉลียว สุวรรณกิตติ	7.ปราโมทย์ เจนการ	8.บุญทรง ศรีเพ็ญฟุ้ง	9.บุญรอด มณเฑาะไฟ	10.วิชาญ ไพบุลย์สิริรัตน์	11.ยุพิน องคานนท์	12.ประยูร ศรีประสาธน์	13.เดนต์ (Denton)	14.แมคเคลล์แลนด์(Mcclelland)	ความถี่
1.มีความรู้ด้านการจัดการ	/										/				2
2.มีความรู้ด้านการตลาด	/							/			/				3
3.มีความรู้ด้านการลงทุนและเงินทุน	/										/		/		3
4.มีความรู้ด้านการจัดสถานที่ที่ดี											/				1
5.มีความรู้ด้านเลือกทำเลที่เหมาะสม											/				1
6.มีประสบการณ์ทางการค้า	/										/				2
7.มีความมานะพยายาม		/					/					/			3
8.มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง		/													1
9.กล้าเสี่ยงกล้าลงทุน		/		/			/				/			/	5
10.มีความรักในอิสระภาพ		/													1
11.มีระเบียบวินัย		/				/						/			3
12.เป็นคนหนักเอาเบาสู้		/		/		/									3
13.มีความเฉลียวฉลาด		/	/								/				3
14.มีไหวพริบในการแก้ปัญหา		/				/					/				3
15.มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์			/			/					/	/			4
16.มีบุคลิกภาพดี			/												1
17.มีความเป็นผู้นำ			/												2
18.มีความกล้าหาญ			/												1
19.มีความรับผิดชอบ			/			/					/			/	4
20.มีความเชื่อมั่นในตนเอง			/	/							/				3
21.มีความสามารถติดต่อสื่อสาร			/										/		2
22.มีความซื่อสัตย์สุจริต			/	/	/		/	/	/	/	/	/	/		10
23.มีความมั่นคงทางอารมณ์			/										/		2
24.มีความจริงจังต่องาน				/											1
25.มีความเต็มใจที่จะทำงานหนัก				/											1
26.เป็นคนตรงต่อเวลา				/											1
27.เป็นคนที่เชื่อความสามารถตนเอง				/		/									2
28.มีความอดทน				/		/	/	/	/	/	/				7
29.มีความหนักแน่น					/					/					2
30.มีความขยันขันแข็ง					/	/	/	/	/	/	/				7
31.เป็นคนประหยัดมัธยัสถ์					/				/	/	/				4
32.รู้จักอดออม									/						1

ตาราง 2 (ต่อ)

คุณลักษณะที่ดีของผู้ประกอบอาชีพอิสระ	1.ศรีสง่า การณสูตร	2.สัญญา จัดดามนท์	3.สุสดี รุมาคม	4.วีระ ศรีวิลาศ	5.กรมวิชาการ	6.เจเลีย สุวรรณกิตติ	7.ปราโมทย์ เจนการ	8.บุญทรง ศรีเพ็ญพุง	9.บุญรอด มณีท่าโพธิ์	10.วิชาญ โพธิ์บุญยัสร์รัตน์	11.ยุพิน อดดามนท์	12.ประยูร ศรีประสาธน์	13.เดนต์ตัน (Denton)	14.แมคคัลเลน(McClelland)	ความถี่
33.เป็นคนตั้งเป้าสูงและปฏิบัติได้						/									1
34.มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ						/				/				/	3
35.เป็นคนไม่เบื่อง่าย						/									1
36.รู้จักใช้ประโยชน์จากคำวิจารณ์						/									1
37.รู้จักใช้ความคิดต่างๆเป็นบทเรียน						/									1
38.เห็นคุณค่าของเงิน						/					/				2
39.ไม่เชื่อโชคกลาง							/								1
40.มีความพยายาม							/				/		/		3
41.มีความละเอียดรอบคอบ							/				/	/			3
42.มีเหตุผล							/								1
43.มีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์							/								1
44.เชื่อในอิทธิพลการควบคุมภายใน							/								1
45.รับรู้และเห็นช่องทางธุรกิจ							/								1
46.เป็นคนใฝ่เรียนรู้							/	/							2
47.มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่									/						1
48.เป็นคนไม่เอาเปรียบลูกค้า										/					1
49.รู้จักต้อนรับลูกค้าดี										/					1
50.มีความตั้งใจทำงาน											/		/		3
51.เป็นคนช่างสังเกต				/							/				1
52.รู้จักวางแผน											/				1
53.รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า											/	/	/		3
54.มีมนุษยสัมพันธ์											/	/			2
55.กล้าตัดสินใจ											/		/		2
56.มีความสามารถ											/				1
57.เป็นคนเยือกเย็นไม่โกรธง่าย											/				1
58.เป็นคนเสียสละ											/				1
59.รู้จักทางบวกต่อการท้าทาย													/		1
60.มองการณ์ไกล		/													1
61.มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์							/							/	2

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้สำหรับสุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 (ปวส. 2) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม บริหารธุรกิจ คหกรรมศาสตร์ และศิลปกรรม ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี จำนวนทั้งหมด 1,355 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากประชากรที่กำหนดเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 (ปวส.2) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม บริหารธุรกิจ คหกรรมศาสตร์ และศิลปกรรม ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โดยกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางของ ดาวิน เฮนเดล (Dawin Hendel) ที่ความเชื่อมั่น 95% (สมบุรณ์ ชิตพงษ์. 2543 : ภาคผนวก) แล้วนำมาเลือกโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ให้ประชากรเป็นสัดส่วนตามเพศและประเภทวิชา สำหรับประเภทวิชาที่มีประชากรต่ำกว่า 30 คน ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 350 คน ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และประเภทวิชา

ประเภทวิชา	สาขาวิชา	รวม	จำนวนนักศึกษา				รวม กลุ่มตัวอย่าง
			ชาย		หญิง		
			ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	
ช่างอุตสาหกรรม		814	777	196	37	9	205
	ช่างยนต์	149	149	37	-	-	37
	ช่างเทคนิคการผลิต	102	101	26	1	-	26
	ช่างเทคนิคโลหะ	84	84	22	-	-	22
	ช่างไฟฟ้ากำลัง	189	185	46	4	1	47
	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	159	144	36	15	4	40
	ช่างก่อสร้าง	100	91	23	9	2	25
	ช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม	14	6	1	8	2	3
	ช่างเขียนแบบเครื่องกล	17	17	5	-	-	5
บริหารธุรกิจ		435	38	10	397	98	108
	การบัญชี	164	5	1	159	39	40
	การเลขานุการ	60	1	-	59	15	15
	การตลาด	110	12	3	98	24	27
	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	101	20	6	81	20	26
คหกรรมศาสตร์		93	2	0	91	24	24
	คหกรรมศาสตร์ทั่วไป	20	-	-	20	5	5
	อาหารและโภชนาการ	40	2	-	38	10	10
	ผ้าและเครื่องแต่งกาย	16	-	-	16	4	4
	คหกรรมธุรกิจ	17	-	-	17	5	5
ศิลปกรรม		13	10	10	3	3	13
	ออกแบบพาณิชยศิลป์	13	10	10	3	3	13
รวม		1,355	827	216	528	134	350

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นใหม่เป็นแบบสอบถามมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นสอบถามประเภทเลือกตอบ (Checklist) สอบถามนักศึกษาตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพผู้ปกครอง จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 36 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9467

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราการวัดความแตกต่างเชิงความหมาย (Semantic Differential Scale) 7 ระดับ ของออสกู๊ด (Osgood) จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8749

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี มีขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. ศึกษาการสร้างมาตราการวัดเจตคติวัดความแตกต่างเชิงความหมาย (Semantic Differential Scale) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 187 – 191) และงานวิจัยคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ (ยุพิน อดทน. 2533 : 82 – 83) และเครื่องมือการวิจัยแบบวัดการรับรู้ทัศนคติทางสังคมต่อการประกอบอาชีพอิสระ (วชิร โอภิชากร. 2541 : 198 – 206)

2. สร้างแบบสอบถามคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

4. ผู้วิจัยปรับปรุงแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษา (Content Validity) ได้แก่

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ พวงสุวรรณ ที่ปรึกษาสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี

4.2 ดร.จริยา ทัพพะกุล ณ อยุธยา ผู้ช่วยอธิการฝ่ายวางแผนและพัฒนา สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน

4.3 อาจารย์ สุรางค์ มั่นยานนท์ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี

4.4 อาจารย์ สุนิสา จัยม่วงศรี สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

4.5 อาจารย์ เกียรติศักดิ์ ส่องแสง คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

5. ผู้วิจัยปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ข้อความที่ใช้ในข้อคำถามให้สื่อความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น นักศึกษาเห็นว่าอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่.. แก้ไขเป็นข้าพเจ้าเห็นว่าอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่.. ตลอดจนการเรียงลำดับข้อคำถามให้เป็นหมวดหมู่ เป็นต้น

6. นำไปทดสอบใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำผลที่ได้มาตรวจสอบหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรม SPSS Version 10.0 for Windows ดังนี้

6.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมยกเว้นข้อนั้น(Corrected item total correlation) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545 : 84) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้เป็นข้อคำถามเก็บข้อมูล ประกอบด้วย ตอนที่ 2 ด้านละ 6 ข้อ ทั้งหมด 36 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .4525 ถึง .8711 และตอนที่ 3 ทั้งหมด 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .2334 ถึง .6431

6.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีของครอนบัค (Cronbach) ใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545 : 131) กับแบบสอบถามคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9467 และแบบสอบถามทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8749

7. ได้แบบสอบถามคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาเป็นเครื่องมือนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. วางแผนการจัดเก็บ โดยพิจารณาข้อมูลจำนวนนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 (ปวส.2) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จากงานทะเบียน วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี
2. นำหนังสือบันทึกวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ที่ปรึกษาประจำสาขาวิชา ช่วยแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนกลับ
2. ตรวจให้คะแนนของแบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา และแบบสอบถามตอนที่ 3 สอบถามทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ใช้เกณฑ์การแปลความหมายคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมายคำตอบของแบบสอบถาม

ตอนที่ 2	คำตอบ	คะแนน	ตอนที่ 3	คำตอบ	คะแนนทางบวก	คะแนนทางลบ
	มากที่สุด	5		มาก	7	3
	มาก	4		ปานกลาง	6	2
	ปานกลาง	3		น้อย	5	1
	น้อย	2		ไม่ใช่ทั้ง 2 อย่าง	4	4
	น้อยที่สุด	1				

3. นำคะแนนจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS Version 10.0 for Windows วิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test Independent ค่าความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One – Way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของ LSD. (Fisher's Least – Significant Different) (ชัชวาลย์ เรื่องประพันธ์. 2541 :345) และเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

4. ใช้เกณฑ์การแปลผลเป็นรายด้านและโดยรวมของตอนที่ 2 ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	หมายถึง
1.00-1.50	มีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระอยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.51-2.50	มีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระอยู่ในระดับน้อย
2.51-3.50	มีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระอยู่ในระดับปานกลาง
3.51-4.50	มีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระอยู่ในระดับมาก
4.51-5.00	มีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระอยู่ในระดับมากที่สุด

5. ใช้เกณฑ์การแปลผลเป็นโดยรวมของตอนที่ 3 ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	หมายถึง
1.00 - 1.50	มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระมีค่าทางลบสูง/มาก
1.51 - 2.50	มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระมีค่าทางลบค่อนข้างต่ำ
2.51 - 3.00	มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระมีค่าทางลบต่ำ
3.01 - 4.50	มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระมีค่าปานกลาง
4.51 - 5.50	มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระมีค่าทางบวกต่ำ
5.51 - 6.50	มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระมีค่าทางบวกค่อนข้างต่ำ
6.51 - 7.00	มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระมีค่าทางบวกสูง/มาก

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

6.1.1 ค่าร้อยละ

6.1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2541 : 117)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum_{i=1}^n X_i$ แทน ผลรวมของคะแนนคนที่ 1, 2, 3,..... n

n แทน จำนวนข้อมูลตัวอย่าง

6.1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (กัลยา วาณิชยปัญญา.

2541 : 118-119)

$$\text{สูตร } S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (X - \bar{X})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนนักเรียนแต่ละคน

$\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

n แทน จำนวนข้อมูล

6.2 สถิติสำหรับการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ

6.2.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมยกเว้นข้อนั้น (Corrected item total correlation)(บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545 : 84)

$$\text{สูตร } r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน X

$\sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนน Y

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของ X แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum Y^2$ แทน ผลรวมของ Y แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณ X กับ Y ทุกคู่

N แทน จำนวนคน (Case)

6.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา

(α -Coefficient) ใช้สูตรของครอนบัค (Cronbach) (บุญเชิด ภิญโญนนันทพงษ์. 2545 : 131)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

K แทน จำนวนข้อคำถามทั้งหมดที่ใช้วัด

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนที่วัดได้แต่ละข้อ

S_x^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนจากข้อคำถามทุกข้อ

6.3 สถิติสำหรับทดสอบสมมุติฐาน

6.3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test Independent) (สำอางค์ งามวิชา. 2543 : 132) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 1 และข้อ 2

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

S_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1

S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

n_1, n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และที่ 2 ตามลำดับ

6.3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One – Way ANOVA) (ชัชวาลย์ เรื่องประพันธ์. 2541 :340) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 3 ถึงข้อ 8

$$\text{สูตร } F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงของ F

MS_b แทน ความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวน (Mean Square) ภายในกลุ่ม

6.3.3 ในกรณีพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของ LSD. (Fisher's Least - Significant Different) (ชัชวาลย์ เรื่องประพันธ์. 2541 :345)

$$\text{สูตร } \text{LSD.} = \frac{t_{\alpha}}{2} \sqrt{\text{MSE} \left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right)}$$

เมื่อ n_i, n_j แทน ขนาดของสิ่งทดลองที่ i และ j

$\frac{t_{\alpha}}{2}$ แทน ค่าของตัวแปรสุ่ม T

$$\text{ที่มีแห่งความเป็นอิสระ } v = \sum_{i=1}^k n_{i-k}$$

และมีพื้นที่ปลายหางทางขวาโค้งที่เท่ากับ $\frac{\alpha}{2}$

$$\text{หรือ } p \left(T(v) > t_{\frac{\alpha_i}{2}} \right) = \frac{\alpha}{2}$$

MSE แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนจากตารางวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายของข้อมูลและการแปลผล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - Distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F- Distribution
Sig	แทน	ค่า Significance ของการทดสอบแบบ 2 ทาง (Sig 2 – tailed)
Mean Difference	แทน	ผลต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่ม
Std. Error	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ย (Standard Error Difference)
df	แทน	ระดับชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี จำแนกตามเพศ ประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพผู้ปกครอง ในกรณีพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของ LSD. (Fisher's Least – Significant Different)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 1 นี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาแจกนับจำนวนและหาค่าร้อยละ จำแนกตามเพศ ประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพผู้ปกครอง ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ (รวม)	350	100.00
1.1 ชาย	216	61.70
1.2 หญิง	134	38.30
2. ประเภทวิชา (รวม)	350	100.00
2.1 ช่างอุตสาหกรรม	206	58.90
2.2 บริหารธุรกิจ	107	30.60
2.3 คหกรรมศาสตร์	24	6.90
2.4 ศิลปกรรม	13	3.10
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (รวม)	350	100.00
3.1 ต่ำกว่า 2.00	26	7.40
3.2 2.00 – 2.50	99	28.30
3.3 2.51 – 3.00	123	35.10
3.4 3.01 – 3.50	84	24.10
3.5 3.51 – 4.00	18	5.10
4. อาชีพผู้ปกครอง (รวม)	350	100.00
4.1 รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	45	12.90
4.2 พนักงาน / ลูกจ้างเอกชน	29	8.30
4.3 เกษตรกรรม	128	36.60
4.4 อิสระ	138	39.40
4.5 อื่นๆ	10	2.90
รวม	350	100.00

ผลการวิเคราะห์ตาราง 4 พบว่า นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 350 คน จำแนกเป็นเพศชาย จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 61.70 และเพศหญิง จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 จำแนกตามประเภทวิชา พบว่า ช่างอุตสาหกรรม จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 58.90 บริหารธุรกิจ จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 30.60 คหกรรมศาสตร์ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.90 และศิลปกรรม จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.70 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.40 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.00 – 2.50 จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 28.30 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.51 – 2.50 จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 35.10 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.01 – 3.50 จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.51 – 4.00 จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.10 และจำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง พบว่า อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 45 คน คิดเป็น 12.90 อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.30 อาชีพเกษตรกรรม จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ

36.60 อาชีพอิสระ จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 39.40 และอาชีพอื่นๆ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.90

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

การวิเคราะห์ในตอนที่ 2 นี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา มาหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน

คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษา	รวม		ระดับ
ข้อ 1. คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของ นักศึกษา (รวม)	$\bar{X}$ S.D	3.8940 .3732	มาก
1.1 ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ	$\bar{X}$ S.D	3.9300 .4444	มาก
1.2 ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ	$\bar{X}$ S.D	4.0905 .5144	มาก
1.3 ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ	$\bar{X}$ S.D	3.9738 .4400	มาก
1.4 ด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพ	$\bar{X}$ S.D	3.8724 .4782	มาก
1.5 ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ	$\bar{X}$ S.D	3.9314 .5017	มาก
1.6 ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์	$\bar{X}$ S.D	3.4500 .5537	ปานกลาง
ข้อ 2. ทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา (รวม)	$\bar{X}$ S.D.	6.2077 .5107	ทางบวกค่อนข้างต่ำ

ผลการวิเคราะห์ตาราง 5 พบว่า นักศึกษาชายและหญิงมีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.8940$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 1.6 ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.4500$)

นักศึกษาชายและหญิงมีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมอยู่ในระดับทางบวกค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 6.2077$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษา
วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี จำแนกตามเพศ ประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพผู้ปกครอง
การวิเคราะห์ในตอนที่ 3 นี้ ผู้วิจัยได้ใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง
ค่าคะแนนเฉลี่ยเป็น 3 วิธี คือ

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่าที
(t – test Independent) จำแนกตามเพศ โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน ดังแสดงในตาราง 6

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม โดยการ
วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One – Way ANOVA) จำแนกตามประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน และอาชีพผู้ปกครอง โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน ดังแสดงในตาราง 7 16 และ 20

3.3 ในกรณีพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบเป็น
รายคู่โดยวิธีของ LSD. (Fisher's Least – Significant Different) ดังแสดงในตาราง 8 -15

ตาราง 6 การเปรียบเทียบคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวมและ
แยกเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ

คุณลักษณะ และทัศนคติ	เพศ			df	t
	ค่า	ชาย	หญิง		
ข้อ 1. (รวม)	$\bar{X}$ S.D.	3.9375 .3284	3.8240 .4280	228.978	2.627*
1.1	$\bar{X}$ S.D.	3.9992 .3883	3.8184 .5041	229.664	3.551*
1.2	$\bar{X}$ S.D.	4.1057 .4464	4.0659 .6094	221.117	.655*
1.3	$\bar{X}$ S.D.	4.0610 .3878	3.8333 .4824	271.440	4.615*
1.4	$\bar{X}$ S.D.	3.9151 .4355	3.8035 .5345	239.947	2.035*
1.5	$\bar{X}$ S.D.	4.0046 .4681	3.8134 .5326	348	3.522
1.6	$\bar{X}$ S.D.	3.4120 .5275	3.5112 .5903	348	-1.632
ข้อ 2. (รวม)	$\bar{X}$ S.D.	6.1491 .5423	6.3030 .4402	321.576	-2.899*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 6 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ปรากฏว่า นักศึกษาชายและหญิงมีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.627^*$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นข้อ 1.6 ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพและด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 7 การเปรียบเทียบคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน จำแนกตามประเภทวิชา

คุณลักษณะ และทัศนคติ	ประเภทวิชา					df	F
	ค่า	ช่างอุตสาหกรรม	บริหารธุรกิจ	คหกรรมศาสตร์	ศิลปกรรม		
ข้อ 1. (รวม)	$\bar{X}$ S.D.	3.9434 .3197	3.8647 .4430	3.7561 .4134	3.6047 .2589	3, 346	5.272*
1.1	$\bar{X}$ S.D.	4.0121 .3811	3.8349 .4923	3.7986 .5752	3.6538 .4165	3, 346	6.661*
1.2	$\bar{X}$ S.D.	4.1262 .4346	4.0919 .6569	4.0069 .5354	3.6667 .2546	3, 346	3.560*
1.3	$\bar{X}$ S.D.	4.0815 .3864	3.8505 .5026	3.8681 .4584	3.7949 .3480	3, 346	7.058*
1.4	$\bar{X}$ S.D.	3.9142 .4267	3.2925 .5409	3.6389 .5004	3.4744 .4017	3, 346	5.723*
1.5	$\bar{X}$ S.D.	4.0148 .4569	3.8925 .5409	3.6389 .5004	3.4744 .4017	3, 346	8.994*
1.6	$\bar{X}$ S.D.	3.3989 .5323	3.5794 .5861	3.4236 .4939	3.2436 .5758	3, 346	3.216*
ข้อ 2. (รวม)	$\bar{X}$ S.D.	6.1544 .5334	6.3887 .3980	6.1208 3.4592	5.7385 3.5676	3, 345	9.761*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 7 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา จำแนกตามประเภทวิชา ปรากฏว่า นักศึกษามีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ($F = 5.272^*$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา จำแนกตามประเภทวิชา

ปรากฏว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 9.761^*$)

เพื่อให้ทราบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีของ LSD. (Fisher's Least – Significant Different) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 8 - 15

ตาราง 8 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ จำแนกตามประเภทวิชา เป็นรายคู่

ประเภทวิชา		Mean Difference	Std.Error	Sig
ช่างอุตสาหกรรม	- บริหารธุรกิจ ($\bar{X} = 4.0121$)	.1772*	.0517	.001
ช่างอุตสาหกรรม	- คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 4.0121$)	.2135*	.0936	.023
ช่างอุตสาหกรรม	- ศิลปกรรม ($\bar{X} = 4.0121$)	.3583*	.1241	.004
บริหารธุรกิจ	- คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.8349$)	.0362	.0980	.712
บริหารธุรกิจ	- ศิลปกรรม ($\bar{X} = 3.8349$)	.1810	.1275	.156
คหกรรมศาสตร์	- ศิลปกรรม ($\bar{X} = 3.7986$)	.1448	.1494	.333

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 8 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมกับบริหารธุรกิจมีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ .1772* ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมกับคหกรรมศาสตร์มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ .2135* และประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมกับศิลปกรรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ .3583* ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประเภทวิชาเป็นรายคู่อื่นๆมีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ จำแนกตามประเพณีวิชา เป็นรายคู่

ประเพณีวิชา	Mean Difference	Std.Error	Sig
ช่างอุตสาหกรรม - บริหารธุรกิจ ($\bar{X} = 4.1262$) ($\bar{X} = 4.0919$)	.0343	.0606	.572
ช่างอุตสาหกรรม - คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 4.1262$) ($\bar{X} = 4.0069$)	.1193	.1098	.278
ช่างอุตสาหกรรม - ศิลปกรรม ($\bar{X} = 4.1262$) ($\bar{X} = 3.6667$)	.4595*	.1455	.032
บริหารธุรกิจ - คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 4.0919$) ($\bar{X} = 4.0069$)	.0849	.1149	.460
บริหารธุรกิจ - ศิลปกรรม ($\bar{X} = 4.0919$) ($\bar{X} = 3.6667$)	.4252*	.1495	.005
คหกรรมศาสตร์ - ศิลปกรรม ($\bar{X} = 4.0069$) ($\bar{X} = 3.6667$)	.3403	.1752	.053

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 9 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ประเพณีวิชาช่างอุตสาหกรรมกับศิลปกรรมมีค่าคะแนนเฉลี่ย
แตกต่างกันเท่ากับ .4595* ประเพณีวิชาบริหารธุรกิจกับศิลปกรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ
.4252* ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับประเพณีวิชาเป็นรายคู่อื่นๆ มีค่าคะแนน
เฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ จำแนกตามประเภทวิชา เป็นรายคู่

ประเภทวิชา	Mean Difference	Std.Error	Sig
ช่างอุตสาหกรรม - บริหารธุรกิจ ($\bar{X} = 4.0815$) ($\bar{X} = 3.8505$)	.2110*	.0511	.000
ช่างอุตสาหกรรม - คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 4.0815$) ($\bar{X} = 3.8681$)	.1934*	.0925	.037
ช่างอุตสาหกรรม - ศิลปกรรม ($\bar{X} = 4.0815$) ($\bar{X} = 3.7949$)	.2666*	.1227	.030
บริหารธุรกิจ - คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.8505$) ($\bar{X} = 3.8681$)	.0175	.0968	.856
บริหารธุรกิจ - ศิลปกรรม ($\bar{X} = 3.8505$) ($\bar{X} = 3.7949$)	.0556	.1260	.659
คหกรรมศาสตร์ - ศิลปกรรม ($\bar{X} = 3.8681$) ($\bar{X} = 3.7949$)	.0731	.1477	.621

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 10 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมกับบริหารธุรกิจ มีค่าคะแนนเฉลี่ย
แตกต่างกันเท่ากับ .2110* ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมกับคหกรรมศาสตร์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน
เท่ากับ .1934* และประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมกับศิลปกรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ
.2666* ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับประเภทวิชาเป็นรายคู่อื่นๆ มีค่าคะแนน
เฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพ จำแนกตามประเภทวิชา เป็นรายคู่

ประเภทวิชา	Mean Difference	Std.Error	Sig
ช่างอุตสาหกรรม - บริหารธุรกิจ ($\bar{X} = 3.9142$) ($\bar{X} = 3.2925$)	.1220*	.0578	.036
ช่างอุตสาหกรรม - คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.9142$) ($\bar{X} = 3.6389$)	.2754*	.1011	.007
ช่างอุตสาหกรรม - ศิลปกรรม ($\bar{X} = 3.9142$) ($\bar{X} = 3.4744$)	.4399*	.1340	.001
บริหารธุรกิจ - คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.2925$) ($\bar{X} = 3.6389$)	.2536*	.1059	.017
บริหารธุรกิจ - ศิลปกรรม ($\bar{X} = 3.2925$) ($\bar{X} = 3.4744$)	.4182*	.1377	.003
คหกรรมศาสตร์ - ศิลปกรรม ($\bar{X} = 3.6389$) ($\bar{X} = 3.4744$)	.1645	.1614	.309

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 11 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพ ประเภทวิชาเป็นรายคู่ส่วนใหญ่ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์กับศิลปกรรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่าง
กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ จำแนกตามประเภทวิชา เป็นรายคู่

ประเภทวิชา	Mean Difference	Std.Error	Sig
ช่างอุตสาหกรรม - บริหารธุรกิจ ($\bar{X} = 4.0148$) ($\bar{X} = 3.8925$)	.1220*	.0578	.036
ช่างอุตสาหกรรม - คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 4.0148$) ($\bar{X} = 3.6389$)	.3757*	.1047	.000
ช่างอุตสาหกรรม - ศิลปกรรม ($\bar{X} = 4.0148$) ($\bar{X} = 3.4744$)	.5402*	.1388	.000
บริหารธุรกิจ - คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.8925$) ($\bar{X} = 3.6389$)	.2536*	.1096	.021
บริหารธุรกิจ - ศิลปกรรม ($\bar{X} = 3.8925$) ($\bar{X} = 3.4744$)	.4182*	.1423	.004
คหกรรมศาสตร์ - ศิลปกรรม ($\bar{X} = 3.6389$) ($\bar{X} = 3.4744$)	.1645	.1671	.326

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 12 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ ประเภทวิชาเป็นรายคู่ส่วนใหญ่ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์กับศิลปกรรมมีค่าคะแนนเฉลี่ย
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ จำแนกตามประเภทวิชา เป็นรายคู่

ประเภทวิชา	Mean Difference	Std.Error	Sig
ช่างอุตสาหกรรม - บริหารธุรกิจ ($\bar{X} = 3.3989$) ($\bar{X} = 3.5794$)	-.1806*	.0653	.006
ช่างอุตสาหกรรม - คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.3989$) ($\bar{X} = 3.4236$)	.0247	.1183	.834
ช่างอุตสาหกรรม - ศิลปกรรม ($\bar{X} = 3.3989$) ($\bar{X} = 3.2436$)	.1553	.1568	.323
บริหารธุรกิจ - คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.5794$) ($\bar{X} = 3.4236$)	.1558	.1239	.209
บริหารธุรกิจ - ศิลปกรรม ($\bar{X} = 3.5794$) ($\bar{X} = 3.2436$)	.3358*	.1611	.038
คหกรรมศาสตร์ - ศิลปกรรม ($\bar{X} = 3.4236$) ($\bar{X} = 3.2436$)	.1800	.1889	.341

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 13 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมกับบริหารธุรกิจ มีค่าคะแนนเฉลี่ย
แตกต่างกันเท่ากับ -.1806* ประเภทวิชาบริหารธุรกิจกับศิลปกรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ
.3358* ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับประเภทวิชาเป็นรายคู่อื่นๆ มีค่าคะแนน
เฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
โดยรวม จำแนกตามประเภทวิชา เป็นรายคู่

ประเภทวิชา		Mean Difference	Std.Error	Sig
ช่างอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 3.9434$)	- บริหารธุรกิจ ($\bar{X} = 3.8647$)	.0786	.0436	.073
ช่างอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 3.9434$)	- คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.7561$)	.1853*	.0790	.020
ช่างอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 3.9434$)	- ศิลปกรรม ($\bar{X} = 3.6047$)	.3387*	.1408	.001
บริหารธุรกิจ ($\bar{X} = 3.8647$)	- คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.7561$)	.1066	.0827	.199
บริหารธุรกิจ ($\bar{X} = 3.8647$)	- ศิลปกรรม ($\bar{X} = 3.6047$)	.2600*	.1077	.016
คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.7561$)	- ศิลปกรรม ($\bar{X} = 3.6047$)	.1534	.1262	.225

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 14 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาโดยรวม ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมกับคหกรรมศาสตร์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ .1853* ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมกับศิลปกรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ .3387* และประเภทวิชาบริหารธุรกิจกับศิลปกรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ .2600* ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับประเภทวิชาเป็นรายคู่อื่นๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างของทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวม
จำแนกตามประเภทวิชา เป็นรายคู่

ประเภทวิชา	Mean Difference	Std.Error	Sig
ช่างอุตสาหกรรม - บริหารธุรกิจ ($\bar{X} = 6.1544$) ($\bar{X} = 6.3887$)	-.2343*	.0588	.000
ช่างอุตสาหกรรม - คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 6.1544$) ($\bar{X} = 6.1208$)	.0335	.1065	.752
ช่างอุตสาหกรรม - ศิลปกรรม ($\bar{X} = 6.1544$) ($\bar{X} = 5.7385$)	.4159*	.1408	.003
บริหารธุรกิจ - คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 6.3887$) ($\bar{X} = 6.1208$)	.2678*	.1113	.017
บริหารธุรกิจ - ศิลปกรรม ($\bar{X} = 6.3887$) ($\bar{X} = 5.7385$)	.6502*	.1447	.000
คหกรรมศาสตร์ - ศิลปกรรม ($\bar{X} = 6.1208$) ($\bar{X} = 5.7385$)	.3824*	.1696	.025

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 15 พบว่า ทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวม
ประเภทวิชาเป็นรายคู่ส่วนใหญ่มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น
ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมกับคหกรรมศาสตร์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 การเปรียบเทียบคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวม และแยกเป็นรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คุณลักษณะ และทัศนคติ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน						df	F
	ค่า	ต่ำกว่า 2.00	2.00-2.50	2.51-3.00	3.01-3.50	3.51-4.00		
ข้อ 1.(รวม)	$\bar{X}$ S.D	3.8162 .2409	3.8768 .3432	3.8950 .4073	3.9289 .4087	3.9321 .2654	4, 345	.563
1.1	$\bar{X}$ S.D	3.8910 .3298	3.9192 .4036	3.9119 .4548	3.9544 .4972	4.0556 .4884	4, 345	.535
1.2	$\bar{X}$ S.D	3.9744 .3422	4.0236 .4702	4.0664 .5165	4.2242 .5931	4.1667 .4573	4, 345	2.372*
1.3	$\bar{X}$ S.D	3.9038 .3776	4.0118 .3856	3.9743 .4781	3.9484 .4728	3.9818 .3956	4, 345	.417
1.4	$\bar{X}$ S.D	3.8526 .4091	3.8300 .4286	3.8808 .5057	3.9127 .5261	3.8889 .4278	4, 345	.367
1.5	$\bar{X}$ S.D	3.9487 .4366	3.9024 .4654	3.9268 .5228	3.9762 .5501	3.8889 .4278	4, 345	.291
1.6	$\bar{X}$ S.D	3.2436 .5212	3.4125 .5368	3.4973 .5817	3.4841 .5553	3.4722 .4510	4, 345	1.374*
ข้อ 2.(รวม)	$\bar{X}$ S.D	5.9481 .4437	6.1652 .5477	6.2533 .5636	6.2578 .4021	6.2750 .3388	4, 344	2.413*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 16 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏว่า นักศึกษามีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นข้อ 1.2 ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และข้อ 1.6 ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 2.372^*$ และ $F = 1.334^*$ ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 2.413^*$)

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของ LSD. (Fisher's Least – Significant Different) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 17 - 19

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		Mean Difference	Std.Error	Sig
ต่ำกว่า 2.00 ($\bar{X} = 3.9744$)	- 2.00 – 2.50 ($\bar{X} = 4.0236$)	.0492	.1125	.662
ต่ำกว่า 2.00 ($\bar{X} = 3.9744$)	- 2.51 – 3.00 ($\bar{X} = 4.0664$)	.0920	.1102	.404
ต่ำกว่า 2.00 ($\bar{X} = 3.9744$)	- 3.01 – 3.50 ($\bar{X} = 4.2242$)	- .2498*	.1146	.030
ต่ำกว่า 2.00 ($\bar{X} = 3.9744$)	- 3.51 – 4.00 ($\bar{X} = 4.1667$)	- .1923	.1565	.220
2.00 – 2.50 ($\bar{X} = 4.0236$)	- 2.51 – 3.00 ($\bar{X} = 4.0664$)	.0428	.0689	.535
2.00 – 2.50 ($\bar{X} = 4.0236$)	- 3.01 – 3.50 ($\bar{X} = 4.2242$)	- .2006*	.0757	.008
2.00 – 2.50 ($\bar{X} = 4.0236$)	- 3.51 – 4.00 ($\bar{X} = 4.1667$)	- .1431	.1308	.275
2.51 – 3.00 ($\bar{X} = 4.0664$)	- 3.01 – 3.50 ($\bar{X} = 4.2242$)	- .1578*	.0722	.030
2.51 – 3.00 ($\bar{X} = 4.0664$)	- 3.51 – 4.00 ($\bar{X} = 4.1667$)	- .1003	-1.288	.437
3.01 – 3.50 ($\bar{X} = 4.2242$)	- 3.51 – 4.00 ($\bar{X} = 4.1667$)	.0575	.1329	.665

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 17 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.01 – 3.50 มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ .2498* ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.00 – 2.50 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.01 – 3.50 มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ -.2006* และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.51 – 3.00 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.01 – 3.50 มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ -.1578* ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายคู่อื่นๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		Mean Difference	Std.Error	Sig
ต่ำกว่า 2.00	- 2.00 – 2.50	-.1689	.1218	.166
($\bar{X} = 3.2436$)	($\bar{X} = 3.4125$)			
ต่ำกว่า 2.00	- 2.51 – 3.00	-.2537*	.1193	.034
($\bar{X} = 3.2436$)	($\bar{X} = 3.4973$)			
ต่ำกว่า 2.00	- 3.01 – 3.50	-.2405	.1240	.053
($\bar{X} = 3.2436$)	($\bar{X} = 3.4841$)			
ต่ำกว่า 2.00	- 3.51 – 4.00	-.2286	.1694	.178
($\bar{X} = 3.2436$)	($\bar{X} = 3.4722$)			
2.00 – 2.50	- 2.51 – 3.00	.0848	.0746	.356
($\bar{X} = 3.4125$)	($\bar{X} = 3.4973$)			
2.00 – 2.50	- 3.01 – 3.50	.0716	.0819	.383
($\bar{X} = 3.4125$)	($\bar{X} = 3.4841$)			
2.00 – 2.50	- 3.51 – 4.00	.0597	.1416	.673
($\bar{X} = 3.4125$)	($\bar{X} = 3.4722$)			
2.51 – 3.00	- 3.01 – 3.50	.0131	.0782	.866
($\bar{X} = 3.4973$)	($\bar{X} = 3.4841$)			
2.51 – 3.00	- 3.51 – 4.00	.0250	.1395	.857
($\bar{X} = 3.4973$)	($\bar{X} = 3.4722$)			
3.01 – 3.50	- 3.51 – 4.00	.0119	.1435	.934
($\bar{X} = 3.4841$)	($\bar{X} = 3.4722$)			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 18 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2.51 – 3.00 มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ -.2537* ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายคู่อื่นๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ

ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างของทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวม
จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	Mean Difference	Std.Error	Sig
ต่ำกว่า 2.00 - 2.00 – 2.50 ($\bar{X} = 5.9481$) ($\bar{X} = 6.1652$)	-.2171	.1116	.053
ต่ำกว่า 2.00 - 2.51 – 3.00 ($\bar{X} = 5.9481$) ($\bar{X} = 6.2533$)	-.3052*	.1094	.006
ต่ำกว่า 2.00 - 3.01 – 3.50 ($\bar{X} = 5.9481$) ($\bar{X} = 6.2578$)	-.3098*	.1139	.007
ต่ำกว่า 2.00 - 3.51 – 4.00 ($\bar{X} = 5.9481$) ($\bar{X} = 6.2750$)	-.3269*	.1553	.036
2.00 – 2.50 - 2.51 – 3.00 ($\bar{X} = 6.1652$) ($\bar{X} = 6.2533$)	.0881	.0684	.199
2.00 – 2.50 - 3.01 – 3.50 ($\bar{X} = 6.1652$) ($\bar{X} = 6.2578$)	.0926	.0754	.220
2.00 – 2.50 - 3.51 – 4.00 ($\bar{X} = 6.1652$) ($\bar{X} = 6.2750$)	-.1098	.1298	.398
2.51 – 3.00 - 3.01 – 3.50 ($\bar{X} = 6.2533$) ($\bar{X} = 6.2578$)	.0457	.0719	.949
2.51 – 3.00 - 3.51 – 4.00 ($\bar{X} = 6.2533$) ($\bar{X} = 6.2750$)	.0217	.1278	.865
3.01 – 3.50 - 3.51 – 4.00 ($\bar{X} = 6.2578$) ($\bar{X} = 6.2750$)	.0171	.1317	.896

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 19 พบว่า ทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวมของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.51 – 3.00 มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ -.3052* ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.01 – 3.50 มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ -.3098* และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.51 – 4.00 มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ -.3269* ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายคู่อื่นๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 การเปรียบเทียบคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวม และเป็นรายด้าน จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง

คุณลักษณะ และทัศนคติ	อาชีพผู้ปกครอง						df	F
	ค่า	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน/ ลูกจ้างเอกชน	เกษตร กรรม	อิสระ	อื่นๆ		
ข้อ 1.(รวม)	$\bar{X}$ S.D.	3.8883 .3062	3.8429 .4589	3.8244 .3978	3.9764 .3370	3.8222 .3725	4,345	3.099*
1.1	$\bar{X}$ S.D.	3.9333 .4514	3.8046 .5119	3.8672 .4734	4.0205 .3743	3.8333 .5556	4,345	2.825*
1.2	$\bar{X}$ S.D.	4.0407 .4483	4.1034 .5203	4.0586 .6064	4.1437 .4362	3.9500 .5095	4,345	.787
1.3	$\bar{X}$ S.D.	3.8704 .3759	4.0287 .4366	3.9049 .4740	4.0556 .4245	4.0333 2699	4,345	2.812*
1.4	$\bar{X}$ S.D.	3.9037 .4197	3.8046 .5475	3.8294 .4844	3.9070 .4795	4.0000 .4231	4,345	.809
1.5	$\bar{X}$ S.D.	3.9074 .4257	3.8046 .5475	3.8503 .4984	4.0362 .5085	4.0000 .4231	4,345	2.943*
1.6	$\bar{X}$ S.D.	3.5333 .5181	3.3103 .7827	3.3451 .5546	3.5616 .4892	3.2833 .4585	4,345	3.598*
ข้อ 2.(รวม)	$\bar{X}$ S.D.	6.2311 .3370	6.4552 .2861	6.3500 .4180	6.0072 .5977	6.3450 .5188	4,344	10.775*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 20 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง ปรากฏว่า นักศึกษามีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.099^*$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นข้อ 1.2 ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และข้อ 1.4 ด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง ปรากฏว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 10.775^*$)

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของ LSD. (Fisher's Least – Significant Different) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 21 - 26

ตาราง 21 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง เป็นรายคู่

อาชีพผู้ปกครอง	Mean Difference	Std.Error	Sig
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ - พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 3.9333$) ($\bar{X} = 3.8046$)	.1287	.1047	.220
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ - เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.9333$) ($\bar{X} = 3.8672$)	.0661	.0762	.386
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ - อิสระ ($\bar{X} = 3.9333$) ($\bar{X} = 4.0205$)	.0871	.0755	.249
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ - อื่นๆ ($\bar{X} = 3.9333$) ($\bar{X} = 3.8333$)	.1000	.1538	.516
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน - เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.8046$) ($\bar{X} = 3.8672$)	.0625	.0901	.489
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน - อิสระ ($\bar{X} = 3.8046$) ($\bar{X} = 4.0205$)	.2159*	.0898	.017
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน - อื่นๆ ($\bar{X} = 3.8046$) ($\bar{X} = 3.8333$)	.0287	.1613	.859
เกษตรกรรม - อิสระ ($\bar{X} = 3.8672$) ($\bar{X} = 4.0205$)	.1535*	.0539	.005
เกษตรกรรม - อื่นๆ ($\bar{X} = 3.8672$) ($\bar{X} = 3.8333$)	.0338	.1444	.815
อิสระ - อื่นๆ ($\bar{X} = 4.0205$) ($\bar{X} = 3.8333$)	.1872	.1440	.195

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 21 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ของนักศึกษาที่มีผู้ปกครองอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างเอกชนกับ อาชีพอิสระ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ .2159* และอาชีพเกษตรกรรมกับอาชีพอิสระมีค่าคะแนน เฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ .1535* ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับอาชีพ ผู้ปกครองเป็นรายคู่อื่นๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง เป็นรายคู่

อาชีพผู้ปกครอง		Mean Difference	Std.Error	Sig
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.8704$)	- พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 4.0287$)	-.1584	.1037	.128
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.8704$)	- เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.9049$)	.0345	.0754	.647
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.8704$)	- อิสระ ($\bar{X} = 4.0556$)	.1852*	.0747	.014
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.8704$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 4.0333$)	-.1630	.1523	.285
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 4.0287$)	- เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.9049$)	.1238	.0895	.168
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 4.0287$)	- อิสระ ($\bar{X} = 4.0556$)	.0268	.0889	.763
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 4.0287$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 4.0333$)	.0459	.1597	.977
เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.9049$)	- อิสระ ($\bar{X} = 4.0556$)	.1506*	.0534	.005
เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.9049$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 4.0333$)	-.1284	.1430	.370
อิสระ ($\bar{X} = 4.0556$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 4.0333$)	.0222	.1426	.876

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 22 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ของอาชีพผู้ปกครองรับราชการ/รัฐวิสาหกิจกับอาชีพอิสระมี
ค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ .1852* และอาชีพเกษตรกรรมกับอาชีพอิสระ มีค่าคะแนนเฉลี่ย
แตกต่างกันเท่ากับ .1506* ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับอาชีพผู้ปกครอง
เป็นรายคู่อื่นๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง เป็นรายคู่

อาชีพผู้ปกครอง		Mean Difference	Std.Error	Sig
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.9074$)	- พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 3.8046$)	.1028	.1182	.385
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.9074$)	- เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.8503$)	.0571	.0860	.507
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.9074$)	- อิสระ ($\bar{X} = 4.0362$)	-.1288	.0851	.131
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.9074$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 4.000$)	.0925	.1735	.594
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 3.8046$)	- เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.8503$)	.0456	.1021	.655
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 3.8046$)	- อิสระ ($\bar{X} = 4.0362$)	.2316*	.1014	.023
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 3.8046$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 4.000$)	-.1954	.1820	.284
เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.8503$)	- อิสระ ($\bar{X} = 4.0362$)	.1860*	.0609	.002
เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.8503$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 4.000$)	-.1497	.1629	.359
อิสระ ($\bar{X} = 4.0362$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 4.000$)	.0362	.1625	.824

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 23 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ ของอาชีพผู้ปกครองพนักงาน/ลูกจ้างเอกชนกับอาชีพอิสระ
มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ .2316* และอาชีพเกษตรกรรมกับอาชีพอิสระ มีค่าคะแนนเฉลี่ย
แตกต่างกันเท่ากับ .1860* ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับอาชีพผู้ปกครอง
เป็นรายคู่อื่นๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง เป็นรายคู่

อาชีพผู้ปกครอง		Mean Difference	Std.Error	Sig
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.5333$)	- พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 3.3103$)	.2230	.1299	.087
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.5333$)	- เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.3451$)	.1883*	.0945	.047
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.5333$)	- อิสระ ($\bar{X} = 3.5616$)	.0282	.0936	.763
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.5333$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 3.2833$)	.2500	.1907	.191
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 3.3103$)	- เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.3451$)	.0347	.1122	.757
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 3.3103$)	- อิสระ ($\bar{X} = 3.5616$)	.2512*	.1115	.025
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 3.3103$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 3.2833$)	.0270	.2001	.893
เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.3451$)	- อิสระ ($\bar{X} = 3.5616$)	.2165*	.0669	.001
เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.3451$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 3.2833$)	.0617	.1791	.731
อิสระ ($\bar{X} = 3.5616$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 3.2833$)	.2783	.1787	.120

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 24 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ ของอาชีพผู้ปกครองรับราชการ/รัฐวิสาหกิจกับอาชีพอิสระมีค่าคะแนน
เฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ .1852* และอาชีพเกษตรกรรมกับอาชีพอิสระ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ
.1506* ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับอาชีพผู้ปกครองเป็นรายคู่อื่นๆ มี
ค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 25 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
โดยรวม จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง เป็นรายคู่

อาชีพผู้ปกครอง		Mean Difference	Std.Error	Sig
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.8883$)	- พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 3.8429$)	.0453	.0878	.606
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.8883$)	- เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.8244$)	.0638	.0639	.319
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.8883$)	- อิสระ ($\bar{X} = 3.9764$)	.0881	.0633	.165
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.8883$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 3.8222$)	.0660	.1289	.609
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 3.8429$)	- เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.8244$)	.0184	.0758	.808
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 3.8429$)	- อิสระ ($\bar{X} = 3.9764$)	-.1335	.0753	.077
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 3.8429$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 3.8222$)	.0206	.1352	.879
เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.8244$)	- อิสระ ($\bar{X} = 3.9764$)	.1520*	.0452	.001
เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.8244$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 3.8222$)	.0221	.1211	.985
อิสระ ($\bar{X} = 3.9764$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 3.8222$)	.1542	.1208	.202

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 25 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
โดยรวม ของอาชีพผู้ปกครองเกษตรกรรมกับอาชีพอิสระ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ .1520*
ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับอาชีพผู้ปกครองเป็นรายคู่อื่นๆ มีค่าคะแนน
เฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 การทดสอบความแตกต่างของทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวม
จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง เป็นรายคู่

อาชีพผู้ปกครอง		Mean Difference	Std.Error	Sig
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 6.2311$)	- พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 6.4552$)	-.2241	.1153	.053
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 6.2311$)	- เกษตรกรรม ($\bar{X} = 6.3500$)	-.1189	.0840	.158
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 6.2311$)	- อิสระ ($\bar{X} = 6.0072$)	.2239*	.0831	.007
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 6.2311$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 6.3450$)	-.1139	.1693	.502
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 6.4552$)	- เกษตรกรรม ($\bar{X} = 6.3500$)	-.1052	.0996	.292
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 6.4552$)	- อิสระ ($\bar{X} = 6.0072$)	.4479	.0989	.000
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 6.4552$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 6.3450$)	.1102	.1776	.535
เกษตรกรรม ($\bar{X} = 6.3500$)	- อิสระ ($\bar{X} = 6.0072$)	.3428*	.0595	.000
เกษตรกรรม ($\bar{X} = 6.3500$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 6.3450$)	.0500	.1590	.975
อิสระ ($\bar{X} = 6.0072$)	- อื่นๆ ($\bar{X} = 6.3450$)	-.3378*	.1586	.034

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 26 พบว่า ทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวมของอาชีพผู้ปกครองรับราชการ/รัฐวิสาหกิจกับอาชีพอิสระ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ .2239* อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างเอกชนกับอาชีพอิสระ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ .4479* อาชีพเกษตรกรรมกับอาชีพอิสระ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ .3428* และอาชีพอิสระกับอาชีพอื่นๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเท่ากับ -.3378* ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับอาชีพผู้ปกครองเป็นรายคู่อื่นๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาคูณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรีนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาคูณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาใน 6 ด้าน คือ ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพ ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ และด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ และยังได้ศึกษาทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาโดยรวมด้วย โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 (ปวส.2) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ทั้ง 4 ประเภทวิชา คือ ช่างอุตสาหกรรม บริหารธุรกิจ คหกรรมศาสตร์ และศิลปกรรม จำนวน 350 คน

ในบทนี้ จะได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคูณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน คือ ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพ ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพและด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ และศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวม จำแนกตามเพศ ประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพผู้ปกครอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างข้างต้นตามจำนวนที่กำหนดดังกล่าวได้ครบถ้วน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามคูณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประเภทเลือกตอบ (Checklist) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามคูณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert) 5 ระดับ จำนวน 36 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9467

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราการวัดความแตกต่างเชิงความหมาย (Semantic Differential Scale) ของออสกู๊ด (Osgood) 7 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8749

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองด้วยความร่วมมือของอาจารย์ที่ปรึกษาประจำสาขาวิชา โดยแจกแบบสอบถามไปจำนวน 350 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนกลับมาครบถ้วนสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS Version 10.0 for Windows และใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. คำนวณหาค่าร้อยละสถานภาพของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ

2.1 ทหาระดับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพผู้ปกครอง โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน คือ ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพ ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ และด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์

2.2 ทหาระดับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวม จำแนกตามเพศ ประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพผู้ปกครอง

3. ใช้ค่าสถิติพื้นฐานค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าที (t – test Independent) ในการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่ม และใช้ค่าความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One – Way ANOVA) ในการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม ถ้าในกรณีพบที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของ LSD. (Fisher's Least – Significant Different) ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวม และแยกเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ ประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพผู้ปกครอง

3.2 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวม จำแนกตามเพศ ประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพผู้ปกครอง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี สรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน แบ่งเป็นนักศึกษาชาย จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 61.70 นักศึกษาหญิง จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30

1.2 ประเภทวิชา นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน แบ่งเป็นช่างอุตสาหกรรม จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 58.90 บริหารธุรกิจ จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 30.60 คหกรรมศาสตร์ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.90 และศิลปกรรม จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10

1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน แบ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.40 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.00 – 2.50 จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 28.30 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.51 – 3.00 จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 35.10 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.10 – 3.50 จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.51 – 4.00 จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.10

1.4 อาชีพผู้ปกครอง นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน แบ่งเป็นอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 อาชีพพนักงาน / ลูกจ้างเอกชน จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.30 อาชีพเกษตรกรรม จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 36.60 อาชีพอิสระ จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 39.40 และอาชีพอื่นๆ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.90

2. ผลการศึกษาระดับคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาตามความมุ่งหมายของการวิจัย และสมมุติฐานในการวิจัย ผลการวิจัย พบว่า

2.1 ระดับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ระดับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมอยู่ในระดับทางบวกค่อนข้างต่ำ

3. ผลการเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาตามความมุ่งหมายของการวิจัย และสมมุติฐานในการวิจัย ผลการวิจัย พบว่า

3.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ และด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ข้อ. 1)

3.2 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ข้อ. 2)

3.3 นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน มีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏว่าช่างอุตสาหกรรม มีคุณลักษณะแตกต่างกับคหกรรมศาสตร์และศิลปกรรม และบริหารธุรกิจมีคุณลักษณะแตกต่างกับศิลปกรรม และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏว่า

ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม มีคุณลักษณะแตกต่างกับบริหารธุรกิจ คหกรรมศาสตร์และศิลปกรรม

ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ประเภทวิชาศิลปกรรมมีคุณลักษณะแตกต่างกับช่างอุตสาหกรรมและบริหารธุรกิจ

ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมมีคุณลักษณะแตกต่างกับบริหารธุรกิจ คหกรรมศาสตร์และศิลปกรรม

ด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมมีคุณลักษณะแตกต่างกับบริหารธุรกิจ คหกรรมศาสตร์และศิลปกรรม และบริหารธุรกิจมีคุณลักษณะแตกต่างกับคหกรรมศาสตร์และศิลปกรรม

ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมมีคุณลักษณะแตกต่างกับบริหารธุรกิจ คหกรรมศาสตร์และศิลปกรรม และบริหารธุรกิจมีคุณลักษณะแตกต่างกับคหกรรมศาสตร์และศิลปกรรม

ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมมีคุณลักษณะแตกต่างกับบริหารธุรกิจและศิลปกรรม

ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ข้อ. 3)

3.4 นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏว่า ช่างอุตสาหกรรมมีทัศนคติแตกต่างกับบริหารธุรกิจและศิลปกรรม บริหารธุรกิจมีทัศนคติแตกต่างกับคหกรรมศาสตร์และศิลปกรรม และคหกรรมศาสตร์มีทัศนคติแตกต่างกับศิลปกรรม ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ข้อ. 4)

3.5 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 มีคุณลักษณะแตกต่างกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.51 – 3.00 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.01 – 3.50 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.51 – 4.00 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏว่า

ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.01 – 3.50 มีคุณลักษณะแตกต่างกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.00 – 2.50 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.51 – 3.00

ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 มีคุณลักษณะแตกต่างกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.51 – 3.00

ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ข้อ. 5)

3.6 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 มีทัศนคติแตกต่างกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.51 – 3.00 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.01 – 3.50 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.51 – 4.00 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ข้อ. 6)

3.7 นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏว่า อาชีพ

เกษตรกรรมมีคุณลักษณะแตกต่างกับอาชีพอิสระ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ และด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏว่า

ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ อาชีพผู้ปกครองอิสระมีคุณลักษณะแตกต่างกับอาชีพพนักงาน / ลูกจ้างเอกชน และอาชีพเกษตรกรรม

ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ อาชีพผู้ปกครองอิสระมีคุณลักษณะแตกต่างกับอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ และอาชีพเกษตรกรรม

ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ อาชีพผู้ปกครองอิสระมีคุณลักษณะแตกต่างกับอาชีพพนักงาน / ลูกจ้างเอกชน และอาชีพเกษตรกรรม

ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ อาชีพผู้ปกครองรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ มีคุณลักษณะแตกต่างกับอาชีพเกษตรกรรม อาชีพอิสระมีคุณลักษณะแตกต่างกับอาชีพพนักงาน / ลูกจ้างเอกชนและอาชีพเกษตรกรรม

ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ข้อ. 7)

3.8 นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏว่า อาชีพอิสระมีทัศนคติแตกต่างกับอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงาน / ลูกจ้างเอกชน อาชีพเกษตรกรรมและอาชีพอื่นๆ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ข้อ. 8)

การอภิปรายผล

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีคุณลักษณะโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ และด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพ ตามลำดับ ส่วนด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาเรียนอยู่ในภาคเรียนสุดท้ายของระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 (ปวส.2) โดยหลักสูตรดังกล่าว มุ่งผลิตและพัฒนาแรงงานระดับผู้ชำนาญการที่มีความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ในสาขาอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม วินัย เจตคติ บุคลิกภาพ ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการจัดการ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การพัฒนางาน และพัฒนาตนเองให้ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ (หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2539 : จุดมุ่งหมาย) ประกอบกับนักศึกษาได้ผ่านการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มาแล้ว ย่อมได้รับการศึกษาเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จอาชีวศึกษามา เป็นผลทำให้คุณลักษณะที่เกี่ยวกับ

การประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาในด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.00 มีจำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 70.86 ประกอบกับ ตามแผนการเรียนของประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม คหกรรมศาสตร์ และศิลปกรรม รายวิชาที่มีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาด ด้านการจัดการ ด้านเงินทุนและการลงทุน ด้านการเลือกทำเลที่เหมาะสม และด้านการจัดสถานที่ที่มีน้อยหรือไม่มีเลยในบางประเภทวิชา ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกประเภทวิชา ยกเว้นประเภทวิชาบริหารธุรกิจที่มีรายวิชาเรียนในขอบเขตเนื้อหาดังกล่าวโดยตรงและค่อนข้างมาก รายวิชา จึงมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ในขณะที่พื้นฐานความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพที่ทำพิจารณาเป็นรายชื่อของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.06$) เพราะทุกประเภทวิชาได้มีการเรียนการสอนโดยตรง แต่คุณลักษณะด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ข้ออื่นๆ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งหมดนี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คุณลักษณะด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ระดับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับทางบวกค่อนข้างต่ำ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาได้รับความรู้ ประสบการณ์ ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางสังคมและครอบครัวต่อการประกอบอาชีพอิสระในทางไม่ค่อยดี ส่งผลให้เกิดความรู้สึกในทางบวกค่อนข้างต่ำต่อการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของบาร์รอน ไบรเนและซูลส์ (Baron, Byrne and Suls. 1988 : 82 – 83, 100) ที่เชื่อว่า ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสัญญา จิตตานนท์ (2527 : 52) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติต่ออาชีพอิสระระหว่างกลุ่มผู้ประกอบอาชีพอิสระกับกลุ่มผู้ว่างงาน พบว่า กลุ่มผู้ประกอบอาชีพอิสระมีทัศนคติต่ออาชีพอิสระดีกว่ากลุ่มผู้ว่างงาน และความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลโดยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับทัศนคติต่ออาชีพอิสระ ประกอบกับสภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันอยู่ในสภาพตกต่ำ ขาดสภาพคล่องทางการเงิน ธุรกิจเลิกกิจการจำนวนมาก มีคนว่างงานเพิ่มขึ้น ค่าครองชีพสูง เงินในมือของประชาชนมีจำกัด ทำให้การซื้อขายไม่คล่องตัว ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาเกิดทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระในระดับทางบวกค่อนข้างต่ำ

3. ผลการเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี จำแนกตามเพศ ประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพผู้ปกครอง พบว่า

3.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ และด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ดังที่ คูก (Cook. 1976 : 213 – 220) ได้ศึกษาความเกี่ยวข้องกันระหว่างอาชีพกับบทบาททางเพศของแต่ละบุคคล พบว่า บุคคลจะเลือกอาชีพที่เข้ากันได้กับบทบาททางเพศของตน อีกทั้งต้องมีเจตคติและพฤติกรรมในด้านอาชีพและบทบาทที่สอดคล้องกัน บุคคลอาจจำกัดลักษณะอาชีพตามเพศเพศชายและเพศหญิงมีความสนใจในอาชีพแตกต่างกัน ตลอดจนผลการวิจัยของ เฉลียว บุรีภักดีและคณะ (2534 : 33) ที่ศึกษาทดลองโครงการศูนย์ศึกษาทดลองประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิตในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ความนิยมและความพร้อมสำหรับอาชีพอิสระ พบว่า นักศึกษาชายมีค่านิยมในการประกอบอาชีพอิสระ และประกอบธุรกิจขนาดย่อมสูงกว่านักศึกษาหญิง จากผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า เพศเป็น สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงในการพิจารณาเสริมสร้างคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระให้กับ นักศึกษา

3.2 นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน มีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏว่าช่างอุตสาหกรรม มีคุณลักษณะแตกต่างกับคหกรรมศาสตร์และศิลปกรรม บริหารธุรกิจมีคุณลักษณะแตกต่างกับศิลปกรรม และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ธรรมชาติของแต่ละประเภทวิชาและลักษณะอาชีพต่างกัน การจัด รายวิชาและประสบการณ์ในการเรียนของแผนการเรียนตามหลักสูตรต่างกัน การเสริมสร้างคุณลักษณะ เฉพาะของผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละวิชาชีพต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วรณา เต็มสิริพจน์ (2533 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกประกอบธุรกิจส่วนตัวของผู้ประกอบการสตรีในธุรกิจขนาดเล็ก กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษามี ความสัมพันธ์กับการเลือกที่จะประกอบธุรกิจส่วนตัวของผู้ประกอบการสตรีธุรกิจขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในแต่ละประเภทวิชามุ่งที่จะไปประกอบอาชีพที่ ตรงกับสาขาที่ตนได้เรียนมา ดังที่ วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา และคณะ (2532 : 165) ได้สำรวจ บัณฑิตที่ประกอบอาชีพส่วนตัว โดยสุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่ประกอบอาชีพส่วนตัวในธุรกิจประเภทต่างๆ มา ประมาณ 272 คน พบว่า บัณฑิตที่ประกอบอาชีพส่วนตัวร้อยละ 22.8 จะเลือกประกอบอาชีพส่วนตัวที่ ตรงกับแขนงวิชาที่ตนศึกษามา และผลการวิจัยของ นิรมล รุ่งปัจฉิม (2531 : 65) ที่ได้ศึกษาวิจัยการเลือก ประกอบอาชีพของบัณฑิต พบว่า การเลือกลักษณะอาชีพของบัณฑิตมีส่วนเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่บัณฑิต ศึกษา ผลการวิจัยข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า ประเภทวิชาที่เรียนมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างคุณลักษณะ ที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาที่แตกต่างกัน

3.3 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบ อาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 มีคุณลักษณะแตกต่างกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.51 – 3.00 ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน 3.01 – 3.50 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.51 – 4.00 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์แตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นส่วน ประกอบหนึ่งของระดับเชาวน์ปัญญา ความสามารถ และการเข้าสู่อาชีพ ที่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ดังที่ เมเซอร์ (Maser. 1965: 460 – 461) ได้วิจัยการเลือก อาชีพที่ชอบมากที่สุด 3 อาชีพจาก 100 อาชีพของนักศึกษามัธยมปลาย พบว่า นักเรียนที่มีระดับเชาวน์ ปัญญาสูงจะเลือกอาชีพที่ต้องการฝึกฝนในระดับสูง ส่วนนักเรียนที่มีระดับเชาวน์ปัญญาดำจะเลือกอาชีพที่ ต้องการฝึกหัดทางด้านวิชาการเพียงเล็กน้อยหรือไม่ต้องใช้วิชาการเลย สอดคล้องกับทัศนะของ เดโซ สวานานนท์ (2531 : 20) ที่กล่าวว่า ระดับเชาวน์ปัญญาเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับอาชีพ เพราะ บางอาชีพต้องการบุคคลที่มีเชาวน์ปัญญาสูง เช่น นักบัญชี หนายความ วิศวกร ครูอาจารย์ แต่บางอาชีพ ไม่จำเป็นต้องใช้ผู้มีเชาวน์ปัญญาสูงนัก เช่น พนักงานขายของ เสมียน ช่างทาสี ช่างทำผม เป็นต้น

ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นช่วยยืนยันได้เป็นอย่างดีว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีส่วนสำคัญที่ทำให้บุคคลมีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระและอาชีพอื่นๆ แตกต่างกัน

3.4 นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏว่า อาชีพเกษตรกรรมมีคุณลักษณะแตกต่างกับอาชีพอิสระ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ และด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏว่า

ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ อาชีพผู้ปกครองอิสระมีคุณลักษณะแตกต่างกับอาชีพพนักงาน / ลูกจ้างเอกชนและอาชีพเกษตรกรรม

ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ อาชีพผู้ปกครองอิสระมีคุณลักษณะแตกต่างกับอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ และอาชีพเกษตรกรรม

ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ อาชีพผู้ปกครองอิสระมีคุณลักษณะแตกต่างกับอาชีพพนักงาน / ลูกจ้างเอกชนและอาชีพเกษตรกรรม

ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ อาชีพผู้ปกครองรับราชการ / รัฐวิสาหกิจมีคุณลักษณะแตกต่างกับอาชีพเกษตรกรรม อาชีพอิสระมีคุณลักษณะแตกต่างกับอาชีพพนักงาน / ลูกจ้างเอกชน และอาชีพอาชีพเกษตรกรรม

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า อาชีพผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยที่นักศึกษาได้รับรู้เรียนรู้ ประสบการณ์ และซึมซับจากการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง ซึ่ง ชีระพร อูวรรณโน (2529 : 1 – 17) ได้กล่าวไว้ว่า อิทธิพลของพ่อแม่ อาจเรียกได้ว่าเป็นแหล่งที่มีอิทธิพลสูงสุด โดยเฉพาะเด็กก่อนวัยเรียน เด็กจะพัฒนาค่านิยม ความเชื่อและความรู้สึกนึกคิดขึ้นมาในกรอบของครอบครัวที่มีพ่อแม่เป็นหลัก ซึ่งจากผลการวิจัยคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษานี้ ปรากฏชัดเจนว่านักศึกษาที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพอิสระจะมีคุณลักษณะแตกต่างกับนักศึกษาที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างๆ เกือบทุกด้าน ทั้งโดยรวมและแยกเป็นรายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ลีออน (Lyon. 1959 : 1269) ที่ศึกษาองค์ประกอบด้านประสบการณ์ แรงจูงใจและบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนิสิตชั้นปีที่หนึ่ง มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford University) ที่ตัดสินใจเลือกอาชีพไว้แล้วจำนวน 82 คน กับพวกที่ยังตัดสินใจไม่ได้จำนวน 87 คน พบว่า กลุ่มนิสิตที่เลือกอาชีพไว้แล้วมีความคุ้นเคยกับอาชีพของบิดา และต้องการมีอาชีพแบบบิดามารดามากกว่ากลุ่มที่ยังตัดสินใจไม่ได้ และผลการวิจัยของ ธอมป์สัน (Thompson. 1966 : 850 – 851) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพของนักเรียนกับอาชีพของบิดา พบว่า นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพชั้นสูงจะเลือกค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นผู้นำมากกว่านักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพใช้แรงงานและค้าขาย นักเรียนที่มารดาออกทำงานนอกบ้านจะเลือกค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยมากกว่านักเรียนที่มารดาไม่ได้ทำงานนอกบ้าน แต่ ประมวล วิทยากร (2520 : 124) วิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีค่านิยมในอาชีพต่างกันเป็นเพียงเล็กน้อย ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับอาชีพผู้ปกครองสัมพันธ์กับการประกอบอาชีพของนักศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงอาชีพผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการปลูกสร้างคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

4. ผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี จำแนกตามเพศ ประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพผู้ปกครอง ปรากฏผล ดังนี้ คือ

4.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ตัวแปรเพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเกิดทัศนคติของบุคคล แม้ในสภาพปัจจุบันจะให้การยอมรับความเท่าเทียมกันของเพศชายและเพศหญิงในวงกว้างแล้ว แต่ในโลกของงานอาชีพในความเป็นจริง บางงานบางอาชีพเหมาะสมกับเพศหนึ่งและไม่เหมาะสมกับอีกเพศหนึ่ง แต่ละเพศมีทัศนคติต่องานหรืออาชีพต่างกัน ดังที่ คุก (Cook, 1978 : 213 – 220) ได้ศึกษาความเกี่ยวข้องกันระหว่างอาชีพกับบทบาททางเพศของแต่ละบุคคล พบว่าบุคคลจะเลือกอาชีพที่เข้ากันได้กับบทบาททางเพศของตน อีกทั้งต้องมีเจตคติ และพฤติกรรมในด้านอาชีพและบทบาทที่สอดคล้องกัน บุคคลอาจจำกัดลักษณะอาชีพตามเพศ เพศชายและเพศหญิงมีความสนใจในอาชีพแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมสมุทร มุ่งสันติ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัย พบว่านิสิตชายและนิสิตหญิงมีความคิดเห็นในการเลือกประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน จากผลการวิจัยดังกล่าวพอยืนยันได้ว่า เพศมีอิทธิพลกับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

4.2 นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏว่า ช่างอุตสาหกรรมมีทัศนคติแตกต่างกับบริหารธุรกิจและศิลปกรรม บริหารธุรกิจมีทัศนคติแตกต่างกับคหกรรมศาสตร์และศิลปกรรม และคหกรรมศาสตร์มีทัศนคติแตกต่างกับศิลปกรรม ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนการสอนของแต่ละประเภทวิชาแตกต่างกันทั้งด้านเนื้อหาและประสบการณ์ในรายวิชา ครูอาจารย์เชี่ยวชาญแต่ละวิชาชีพต่างกัน สภาพแวดล้อมต่างกัน และที่สำคัญมีเป้าหมายไปประกอบอาชีพใช้ทักษะทางวิชาชีพต่างกัน ซึ่ง พรณี ช.เจนจิต (2523 : 289) กล่าวว่า การเกิดทัศนคตินั้น เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ ซึ่งอาจได้จากครอบครัว ครู และบุคคลที่ตนนิยมชมชอบ โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ อบรมเลี้ยงดู การสังเกต การเลียนแบบหรือจากสื่อต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณ เติมสิริพจน์ (2533 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกประกอบธุรกิจส่วนตัวของผู้ประกอบการสตรีในธุรกิจขนาดเล็ก กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกที่จะประกอบธุรกิจส่วนตัวของผู้ประกอบการสตรีในธุรกิจขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการวิจัยของ วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา และคณะ (2532 : 165) ยังได้สำรวจบัณฑิตที่ประกอบอาชีพส่วนตัว โดยสุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่ประกอบอาชีพส่วนตัวในธุรกิจประเภทต่างๆ มาประมาณ 272 คน พบว่า บัณฑิตที่ประกอบอาชีพส่วนตัว ร้อยละ 22.8 จะเลือกประกอบอาชีพส่วนตัวที่ตรงกับแขนงวิชาที่ตนศึกษามา ผลการวิจัยข้างต้นพอสรุปได้ว่า ประเภทวิชาที่เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อทัศนคติในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

4.3 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 มีทัศนคติแตกต่างกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.51 – 3.00 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.01 – 3.50 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.51 – 4.00 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของระดับความสามารถทางสติปัญญา และระดับสติปัญญาสูงหรือต่ำก็มีอิทธิพลและสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระด้วย ซึ่งผลการวิจัยเปรียบเทียบ

ทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรีนี้ได้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 มีค่าคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติต่ำกว่าทุกกลุ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่า ซึ่งระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพด้วย ดังที่ประมวล วิทยาการ (2520 : 122 – 123) วิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจการเป็นผู้นำและด้านความสามารถมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ และผลการวิจัยของ เอ็ดดี้ (Eddy, 1969 : 2958 – 2959) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับทัศนคติในการเลือกอาชีพของนิสิตพบว่า การเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นช่วยยืนยันได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีส่วนสำคัญกับระดับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

4.4 นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏว่าอาชีพอิสระที่ทัศนคติแตกต่างกับอาชีพราชการ / รัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงาน / ลูกจ้างเอกชน อาชีพเกษตรกรรมและอาชีพอื่นๆ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะว่า ตามทฤษฎีการมีส่วนร่วมโดยปฏิบัติจริง (Active Participation Theory) เชื่อว่า การมีส่วนร่วมโดยปฏิบัติจริงมีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนทัศนคติ ความเชื่อ เจตจำนงและพฤติกรรมมากกว่าการมีส่วนร่วมเฉยๆ โดยไม่ได้ทำอะไรเลย (Passive Participation) การมีส่วนร่วมในการแสดงพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การพบปะสังสรรค์ การร่วมอภิปราย การร่วมแสดงบทบาท การร่วมฝึกทักษะ ทำให้บุคคลมีประสบการณ์ตรง มีความเชื่อถือข้อมูลที่ได้รับใหม่เกิดความเชื่อมั่นในสิ่งที่ตนรู้ เช่นเดียวกับ เลวิน (แสงเทียน ธรรมลิขิตกุล. 2541 : 59 ; อ้างอิงจาก Lewin, 1947) ได้วิจัยทางจิตวิทยาสังคม พบว่า การเปลี่ยนทัศนคติและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นได้โดยการสร้างสถานการณ์ให้เกิดการมีส่วนร่วมในกลุ่มบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลของการเปรียบเทียบทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี โดยรวมจำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง พบว่า อาชีพอิสระมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าทุกกลุ่มอาชีพ อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษากลุ่มนี้ได้รับประสบการณ์ตรงค่อนข้างไม่ค่อยดีจากการประกอบอาชีพอิสระของผู้ปกครอง จึงเกิดทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมอยู่ในระดับทางบวกค่อนข้างต่ำ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักศึกษามีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยจึงเสนอว่า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี โดยฝ่ายวิชาการงานหลักสูตรและการสอน คณะ / แผนกวิชาควรจะมีการปรับปรุงแผนการเรียนของแต่ละประเภทวิชาจัดให้มีรายวิชาและจัดประสบการณ์มุ่งเน้นเสริมสร้างคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระให้นักศึกษาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ต้องให้นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะคุณลักษณะด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ ต้องจัดรายวิชาเลือกที่มีขอบข่ายเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การตลาด การเงินและการลงทุน ให้นักศึกษาทุกประเภทวิชา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบอาชีพอิสระ

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมอยู่ในระดับทางบวกค่อนข้างต่ำ ผู้วิจัยจึงเสนอว่า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี โดยฝ่ายวิชาการ คณะ / แผนกวิชา และอาจารย์ผู้สอน ควรจัดประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อมให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมและปฏิบัติจริงที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ เช่น จัดกิจกรรมตลาดอาชีพอิสระของนักศึกษา จัดแสดงผลงานวิชาโครงการอาชีพอิสระ จัดศึกษาดูงานอาชีพอิสระ เชิญผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพอิสระสาขาต่างๆ มาเป็นวิทยากรบรรยายให้นักศึกษาฟังสม่ำเสมอ หรือเชิญมาเป็นอาจารย์พิเศษ เป็นต้น อาจส่งผลให้นักศึกษามีระดับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระสูงขึ้น และเข้าสู่อาชีพนี้ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนาและส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

- 2.1 ควรมีการวิจัยในเรื่องนี้กับกลุ่มตัวอย่างในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
- 2.2 ควรมีการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
- 2.3 ควรมีการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
- 2.4 ควรมีการวิจัยปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความต้องการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2527). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กัลยา วาณิชยปัญญา. (2541). หลักสถิติ. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกษณีย์ สัมहाสาล. (2531). ผลการให้คำปรึกษาต่างอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีต่อทัศนคติ ในการเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิรประวัติวิทยาคมนครสวรรค์. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ก้องเกียรติ โอภาสวงการ. (2530). กลยุทธ์สู่ความสำเร็จในธุรกิจส่วนตัว. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- จริยา ทัพพะกุล ณ อุทธยา. (2533). "แนวทางการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ," การศึกษาเพื่อพัฒนา คุณภาพ. หน้า 148-155. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการงานศิลปหัตถกรรมและอาชีวศึกษา ครั้งที่ 10. กระทรวงศึกษาธิการ.
- จุมพล หนิมพานิช. (2517). ความสัมพันธ์ของการเลือกอาชีพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีวรรณ ศิลาวรรณโณ. (2534). การศึกษาเจตคติต่ออาชีพอิสระของนักเรียนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- เฉลียว สุวรรณกิตติ. (2530). "แนวทางและนโยบายเพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงาน การส่งเสริม การประกอบอาชีพอิสระ," เอกสารประกอบสัมมนาเรื่องการส่งเสริมการทำงานนอกระบบ. หน้า 1-16.
- เฉลียว บุรียักดิ์. (2527). แนวโน้มการทำงานของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติ ทบวงมหาวิทยาลัยและสมาคมอาเซียน.
- เฉลียว บุรียักดิ์ และคนอื่น ๆ. (2529). แนวโน้มการทำงานของเยาวชนไทย สรุปผลการวิจัยเชิงสำรวจ ทั่วประเทศ พ.ศ. 2529," ในโครงการศึกษาเกี่ยวกับการทำงานของเยาวชนไทย ทั้งในและนอก ระบบโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย ทบวงมหาวิทยาลัย.
- _____. (2534). "สรุปผลการวิจัยและพัฒนาตามโครงการศูนย์ศึกษาทดลองการประกอบอาชีพอิสระ ของบัณฑิต ระยะที่ 1," โครงการศูนย์ศึกษาทดลองการประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิต. หน้า 32 – 36. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ชนินทร์ มีโกศล. (2541, มีนาคม). "สถานการณ์การว่างงาน," วารสารชีพจรเศรษฐกิจ. 6(4).
- ชัชวาลย์ เรืองประพันธ์. (2541). สถิติพื้นฐาน : พร้อมตัวอย่างการวิเคราะห์โปรแกรม MINITAB SPSS และ SAS. ขอนแก่น : ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ชวลี คชนทร์เดชา. (2534). *เปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษากับโปรแกรมข้อสนเทศทางอาชีพ ที่มีต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางพลศึกษาของนักเรียนชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดชุมพร*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. (2520). *การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เดโช สวานานนท์. (2531, ตุลาคม). "บุคลิกภาพกับความสำเร็จในงานอาชีพ," *วิทยาสาร*. 10(39) : 22-23.
- ทิพย์วัน ถิ่อคำ. (2532-2533, ธันวาคม – มกราคม). "บทบาทของครูแนะแนวต่อการสร้างเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระ," *แนะแนว*. 24(126) : 43-44.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2533). *การส่งเสริมอาชีพ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีระพร อูวรรณโน. (2529). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิรมล รุ่งปัจฉิม. (2531). *การเลือกระบบประกอบอาชีพของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐใน กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- บัณฑิตย ชนชัยเศรษฐวุฒิ. (2541). *รวมพลังความคิด : ฝ่าวิกฤตคนดกงาน*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิอารมณ พงศ์พจน์.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). *ประมวลสาระชุดวิชา การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมิน การศึกษา (หน่วยที่ 3)*. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญทรง ศรีเฟื่องฟู. (2528, มิถุนายน – กรกฎาคม). "จากพ่อค้าของชำถึงราชาอุตสาหกรรม," *ธุรกิจผู้นำ*. 3(39) : 64 – 65.
- บุญรอด มณีท่าโพธิ์. (2528, พฤษภาคม). *ชีวิตต้องสู้*. เล่ม 3. หน้า 20.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). *ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ประยูร ศรีประสาธน์ และศิริพรรณ ชุมนุช. (2532). "โลกของอาชีพและการประกอบอาชีพอิสระ," *เอกสารการสอนชุดวิชา การจัดระบบการสอนการงานและอาชีพ*. หน้า 620-659. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา และคนอื่น ๆ. (2527). *รูปแบบการพัฒนาทัศนคติต่อการต้องการประหยัด พลังงาน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเสริฐ พรหมศรี. (2531). *ผลการใช้ชุดแนะแนวอาชีพที่มีต่อเจตคติต่ออาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจำการบุญ จังหวัดพิษณุโลก*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. ถ่ายเอกสาร.
- ประมวล วิทยาการ. (2520). *ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา การแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ปราโมทย์ เจนการ. (2523). การศึกษาอบรมกับความเป็นผู้ประกอบการ. ปริญญาโท กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร. (2530). การประกอบอาชีพส่วนตัวในสาขาเศรษฐกิจนอกระบบในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- มุสดี รุมาคม และเกศินี วิฑูรชาติ. (2529). การบริหารธุรกิจขนาดย่อม. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525. (2525). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พรรณี ข. เจนจิต. (2523). จิตวิทยาการเรียนการสอน (จิตวิทยาศึกษาสำหรับครูในโรงเรียน). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์การพิมพ์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2531). วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล.
- พัชนี วรกวิน. (2522). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์ปากเกร็ด.
- ยุพรรณี สุขสมิต. (2510). ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดามารดากับค่านิยมในอาชีพของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ยุพิน ประจวบเหมาะ. (2530). การประกอบอาชีพอิสระทางแก้ปัญหาการว่างงานของบัณฑิต เศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ยุพิน องคานนท์. (2533). ทศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวเรศ ไหลอุดม. (2541). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความต้องการประกอบอาชีพอิสระของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์. (2533). เอกสอนคำสอนวิชา วผ 306 : การวัดทัศนคติเบื้องต้น. ชลบุรี : ภาควิชา หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุจิรา ทองขุ่ม. (2536). การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนิสิตนักศึกษา ชั้นปีสุดท้าย มหาวิทยาลัยในภาคใต้. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ลัดดา กิติวิภาค. (2525). การศึกษาจรรยาวิพากษ์เกี่ยวกับพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง ของนักเรียนชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2525. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วชิร โอภิชากร. (2541). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพ และการรับรู้ ถึงประสิทธิภาพแห่งตนต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.). ปริญญาโท กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- วรางค์ศิริ สุทนต์มณฑล. (2537). ผลของการใช้ชุดแนะแนวอาชีพที่มีต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณ เต็มสิริ. (2533). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อทางเลือกประกอบธุรกิจส่วนตัวของผู้ประกอบการสตรี ในธุรกิจขนาดเล็ก : กรณีกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมวิทยา). กรุงเทพฯ : คณะสังคมและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา และคณะ. (2532). ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาตลาดแรงงานของบัณฑิตในเชิงพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วันเพ็ญ แก่นกระจ่าง. (2535). ผลการใช้วิธีทัศนที่มีต่อเจตคติทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- วิชาการ, กรม. (2530, มีนาคม). "คุณสมบัติของผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพอิสระ,"วารสารวิชาการ. 7(87).
- วิชาญ ไพบูลย์ศิริรัตน์. (2528, พฤษภาคม). "ลูกค้ายี่สิบของเรา," ชีวิตต้องสู้. เล่ม 3.
- วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี. (2543). คู่มือนักเรียนนักศึกษา. ราชบุรี : ธรรมรักษ์การพิมพ์.
- _____. งานแนะแนวและจัดหางาน. (2544). รายงานผลการสำรวจและติดตามผู้สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2539 – 2543. หน้า 4.
- วีระ ศรีวิลาส. (2530). บันไดสู่ผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ส. วาสนา ประवालพฤษ. (2524, กันยายน - ธันวาคม). "ทัศนคติในแง่ของจิตวิทยา," วัตถุประสงค์การศึกษา.
- สถิต นิยมญาติ. (2524). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมบูรณ์ ชิดพงศ์. (2543). การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมสมุทร มุ่งสันติ. (2539). ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ สหวิทยาลัย. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สัญญา จัดตานนท์. (2527). "แนวโน้มของการประกอบอาชีพอิสระในประเทศไทย," สังคมศาสตร์. 2(12) : 11-22.
- _____. (2528). การศึกษากับการประกอบอาชีพอิสระ. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สามัญศึกษา, กรม. (2535). คู่มือผู้บริหารการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เซ็นทรัลมีเดีย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541, เมษายน). "อาชีพอิสระ," วารสารการศึกษา. 4(41).
- สำเนา ขจรศิลป์. (2529). การแนะแนวอาชีพในสถาบันศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สำอางค์ งามวิชา. (2543). การวิจัยธุรกิจศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- สุพิน โสณูช. (2543). การศึกษาทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางเมืองเขื่อนผ่องอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- แสงเทียน ธรรมลิขิตกุล. (2541). การทดลองให้โปรแกรมประยุกต์ เพื่อเปลี่ยนทัศนคติต่อผู้ป่วยโรคเอดส์ และต่อการพยาบาลผู้ป่วยโรคเอดส์ของนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ศักดิ์ สุนทรเสณี. (2531). เจตคติ. กรุงเทพฯ : ดี.ดี บัณฑิต.
- คิวกพร มั่นทุกานนท์. (2522). การบริหารธุรกิจขนาดย่อม. กรุงเทพฯ : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศรีสง่า กรรณสูต และสาโรช บัวศรี. (2521). การศึกษาเพื่อการงานและอาชีพ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- อาชีวศึกษา, กรม. (2539). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2539. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร.
- _____. (2542). เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2543. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร.
- อารีรัตน์ พัฒนเพ็ญ. (2529). ผลการทดลองให้ข้อมูลด้านอาชีพต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่ออาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- Allport, Garden W. (1978). "The Handbook of Social Psychology," in *The Nature of Attitudes and Attitude change*. p.142. Massachusetts : Wesley Publishing Co.
- Byrne, Donn Erwin and Sule, Jerry. (1998). *Exploring Social Psychology*. Boston : Allied and Bacon.
- Cook, W.R. (1967, August). "Factors Addicted with the Occupation Choices of Young Man," *Dissertation Abstract*. p.799.
- Davis, Reed C. and Arthur, Home M. (1986, June). "The Effect of Small – Group Counseling and A career on Career Decidedness and Maturity," in *The Vocational Guidance Quarterly*. 34 : 255-261.
- Deleo, John G. (1982, December). "To Determine in Need for Achievement and Risk – Taking Propensity Between Mountaineers and Entrepreneurs," *Dissertation Abstracts International*. 43(8) A.
- Denton, Nona R. (1986, April). "Perceptions of Entrepreneurs and Secondary Vocational Education on Selected Aspects of Entrepreneurship and Entrepreneurship Education," *Dissertation Abstracts International*. 46(10) : A.

- Eddy, V.S. (1969, March). "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana," *Dissertation Abstracts*. p. 2958 –2959.
- Friedman, Albert B. (1984). Self-Assessment Questionnaire, *Entrepreneurial Test AEA Business Manual No. X1254*. American Entrepreneurs Association.
- Guilford, J.P. (1975). *Psychometric Methods*. New York : McGraw – Hill.
- Hillgard, Ernest R. (1962). *Introduction to Psychology*. New York : Harcourt Brace.
- Hormads and Abound. (1979). "Characteristic of Successful Enterpreneurship," C.N. Baumbach and J.R. Manors ed. *Enterpreneurship and Venture Management*. p.12. Englewood Cliffs, N.J. : prentice-Hall.
- Keith, Lyman A. (1971). *Introduction to Business Enterprise*. New York : McGraw – Hill Book Company.
- Lyon, J.B. (1959, October). "A Study of Experimental Motional and Personality Factors Related to Vocational Decision Versus Indecision," *Dissertation Abstracts*. 20(4) : 1269.
- McClelland, David C. (1987). *Human Motivation*. New York : D' Van Nostrand Company, Inc.
- Maser, W.E. (1965, April). "Vocational Preference as Related to Mental Ability," *Occupation*. p. 460 – 461.
- Perrone, Philip A. (1965, November). "Value and Occupational Preferences of Junior High School Girls," *Personnel and Guidance Journal*. 44(3) : 248 – 257.
- Rokeach, Milton. (1970). *Beliefs, Attitudes and Values*. San Francisco : Josses Bass Inc.
- Savenye, Wilhelmina Carolina. (1985). *Effects of Personating Role Models in two Media on Student Attitude Toward. Non-Traditional Career Degree*: Ph.D. (Psychology). Arizona : Arizona State University.
- Shaver, Kelly G. (1977). *Principles of Social Psychology*. Cambridge : Massachusetts : Winthron Publishers.
- Sheriff, Carnally W. and Muzafer , Sheriff. (1969). *Attitude ; Ego Involvement and Change*. New York : John Willie and Sons.
- Thompson, O.E. (1966, April). "Occupational Values of High School Students," *Personnel and Guidance Journal*. 44(3) : 850 – 851.
- Triandis, Harry C. (1971). *Attitude and Attitude Change*. New York : John Wiley and Sons.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

1. แบบสอบถามคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี
2. หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล
3. หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
4. รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้ มีจุดประสงค์เพื่อต้องการศึกษาคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา คำตอบของนักศึกษาจะเก็บเป็นความลับ และไม่มีผลกระทบต่อนักศึกษาแต่อย่างใด ๆ ทั้งสิ้น แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัย โดยนำไปประมวลผลในภาพรวม เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมต่อไป

นิตยาคัพท์เฉพาะ

1. การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การที่บุคคลดำเนินธุรกิจของตนเอง ไม่มีนายจ้างและไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง ใช้ความรู้ ทักษะวิชาชีพในการบริหารจัดการและการลงทุน ในรูปของการผลิต การจำหน่าย หรือการให้บริการ เพื่อมุ่งหวังกำไรและเสี่ยงต่อการล้มเหลว

2. คุณลักษณะของนักศึกษา หมายถึง องค์ประกอบที่สำคัญในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ได้แก่ มีความตั้งใจทำงาน มีความพยายาม เป็นคนช่างสังเกต มีความรู้ด้านการตลาด เป็นต้น

3. ทัศนคติของนักศึกษาต่อการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การแสดงออกของนักศึกษาทางด้านความรู้ความรู้สึก ความคิด และความตั้งใจที่กระทำออกทั้งในด้านการยอมรับหรือปฏิเสธที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ

4. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้อุปการะส่งเสียเลี้ยงดูนักศึกษาและเป็นผู้ที่มีรายได้ต่อเดือนสูงสุด ได้แก่ พ่อ แม่ พี่ ปู่ ย่า หรือผู้อุปการะอื่นๆ เป็นต้น

คำแนะนำ แบบสอบถามมี 3 ตอน กรุณาตอบทุกตอนทุกข้อ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

สำหรับผู้วิจัยกรอก

คำชี้แจง ให้ใส่เครื่องหมาย [✓] ในข้อที่ตรงตามความเป็นจริง

1. เพศของนักศึกษา []
 - [] ชาย
 - [] หญิง
2. นักศึกษากำลังศึกษาในประเภทวิชา []
 - [] ช่างอุตสาหกรรม
 - [] บริหารธุรกิจ
 - [] คหกรรมศาสตร์
 - [] ศิลปกรรม
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา (คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับ ปวส.) []
 - [] ต่ำกว่า 2.00
 - [] 2.00 – 2.50
 - [] 2.51 – 3.00
 - [] 3.01 – 3.50
 - [] 3.51 – 4.00
4. ผู้ปกครองของนักศึกษาประกอบอาชีพ []
 - [] รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
 - [] พนักงาน / ลูกจ้างเอกชน
 - [] เกษตรกรรม
 - [] อิสระ
 - [] อื่นๆ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

คุณลักษณะของนักศึกษา	มีอยู่ในระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ					
1. มีความหนักแน่น					
2. มีความตั้งใจทำงาน					
3. เป็นคนช่างสังเกต					
4. รู้จักวางแผน					
5. รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า					
6. ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ					
ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ					
7. มีความพยายาม					
8. มีความขยันขันแข็ง					
9. มีความกระตือรือร้น					
10. มีความรับผิดชอบ					
11. มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์					
12. เป็นคนหนักเอาเบาสู้					
ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ					
13. รู้จักประหยัดมัธยัสถ์					
14. เห็นคุณค่าของเงิน					
15. มีความละเอียดรอบคอบ					
16. มีความซื่อสัตย์สุจริต					
17. มีความมั่นคงทางอารมณ์					
18. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
ด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพ					
19. กล้าตัดสินใจ					
20. กล้าเสี่ยงลงทุน					
21. มีความเชื่อมั่นในตนเอง					
22. มองการณ์ไกล					
23. มีเหตุผล					
24. มีความสุขกับงานที่ทำ					
ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ					
25. มีความสามารถในการทำงาน					
26. มีความเฉียวฉลาด					
27. มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง					
28. มีความเป็นผู้นำ					
29. มีความกล้าหาญ					
30. มีปฏิภาณไหวพริบ					
ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์					
31. มีความรู้ด้านการตลาด					
32. มีความรู้ด้านการจัดการ					
33. มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ทำ					
34. มีความรู้ด้านเงินทุนและการลงทุน					
35. มีความรู้ด้านการเลือกทำเลที่เหมาะสม					
36. มีความรู้ด้านการจกสถานที่ดี					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุดเพียง
เครื่องหมายเดียว ในแต่ละข้อ แบบสอบถามนี้ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด โปรดตอบทุกข้อตามความคิด
ของนักศึกษาจริง ๆ
(สำหรับ ☐ ด้านขวามือสุด มีไว้สำหรับผู้วิจัยกรอก)

ช่องนี้ผู้วิจัยกรอก

ตัวอย่าง ข้าพเจ้าคิดว่าอาชีพอิสระมีโอกาส...

ก้าวหน้า | ☐ | ☐ | ☒ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ไม่ก้าวหน้า
มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
2 อย่าง

1. ข้าพเจ้าคิดว่าอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่...

มีเกียรติ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ไม่มีเกียรติ
มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
2 อย่าง

2. ข้าพเจ้าเห็นว่าการประกอบอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่...

น่าภาคภูมิใจ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ไม่น่าภาคภูมิใจ
มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
2 อย่าง

3. การประกอบอาชีพอิสระเป็นงานที่ข้าพเจ้า...

ไม่น่าเบื่อ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | น่าเบื่อ
มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
2 อย่าง

4. การประกอบอาชีพอิสระเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้า...

ชอบ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ไม่ชอบ
มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
2 อย่าง

5. ข้าพเจ้าเห็นว่าอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่...

มั่นคง | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ไม่มั่นคง
มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
2 อย่าง

6. ข้าพเจ้าคิดว่าการประกอบอาชีพอิสระทำได้...

ง่าย | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ยาก
มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
2 อย่าง

ช่องนี้ผู้วิจัยกรอก

7. ข้าพเจ้าคิดว่า การเข้าสู่อาชีพอิสระของเป็นสิ่งที่...

เป็นไปได้ | | | | | | | เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

8. การประกอบอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ข้าพเจ้า....

สนใจ | | | | | | | ไม่สนใจ

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

9. การประกอบอาชีพอิสระเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้า...

ถนัด | | | | | | | ไม่ถนัด

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

10. ข้าพเจ้าเห็นว่าอาชีพอิสระสามารถสร้างรายได้ที่...

ดี | | | | | | | ไม่ดี

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

11. ข้าพเจ้าเห็นว่าอาชีพอิสระ จัดว่าเป็นอาชีพที่...

ดี | | | | | | | ไม่ดี

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

12. การประกอบอาชีพอิสระเป็นงานที่...

ไม่ลำบาก | | | | | | | ลำบาก

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

13. ข้าพเจ้าคิดว่าการลงทุนประกอบอาชีพอิสระให้ผลตอบแทนที่...

คุ้มค่า | | | | | | | ไม่คุ้มค่า

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

14. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการประกอบอาชีพอิสระ เป็นสิ่งที่ ...

ดี | | | | | | | ไม่ดี

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

15. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการประกอบอาชีพอิสระ เป็นอาชีพที่สังคม...

ยอมรับ | | | | | | | ไม่ยอมรับ

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

ช่องนี้ผู้วิจัยกรอก

16. ข้าพเจ้าคิดว่าการประกอบอาชีพอิสระมีการบริหารจัดการที่...

คล่องตัว | | | | | | | ไม่คล่องตัว

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

17. ข้าพเจ้าสามารถประกอบอาชีพอิสระ...

ได้ | | | | | | | ไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

18. ข้าพเจ้าคิดว่ามีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพอิสระที่...

เพียงพอ | | | | | | | ไม่เพียงพอ

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

19. ข้าพเจ้าคิดว่าอาชีพอิสระทำให้มีอนาคตที่...

รุ่งโรจน์ | | | | | | | ไม่รุ่งโรจน์

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

20. ถ้ารัฐบาลให้การสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระ ข้าพเจ้า...

ต้องการ | | | | | | | ไม่ต้องการ

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

.....
ขอขอบคุณที่กรุณาตอบข้อคำถามทุกข้อ ตามความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักศึกษาจริง ๆ

ที่ ทม 1012/ 1044

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ กุมภาพันธ์ 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสมศักดิ์ เศรษฐการ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญนนท์พงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ให้นักศึกษาระดับ ปวส. ชั้นปีที่ 2 จำนวน 350 คน ตอบแบบสอบถามคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายสมศักดิ์ เศรษฐการ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1012/0๕๙1

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 มกราคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดีสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสมศักดิ์ เศรษฐการ นิติระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญนนัดพงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณ พวงสุวรรณ และ อาจารย์สุรางค์ มั่นยานนท์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายสมศักดิ์ เศรษฐการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1012/0๔๙๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๕ มกราคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสมศักดิ์ เศรษฐการ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์จริยา ทัพพะกุล ณ อรุณยา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายสมศักดิ์ เศรษฐการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1012/ 0693

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒5 มกราคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสมศักดิ์ เศรษฐการ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์สุนิสา จั๋ยม่วงศรี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายสมศักดิ์ เศรษฐการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

ที่ ทม 1012/ 0692

1.5 มกราคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสมศักดิ์ เศรษฐการ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์เกียรติศักดิ์ ส่องแสง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายสมศักดิ์ เศรษฐการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสภณ พวงสุวรรณ
การศึกษา : กศ.ด. การบริหารการศึกษา มศว.ประสานมิตร
ที่ทำงาน : ที่ปรึกษาสภาสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี
2. อาจารย์ ดร. จริยา ทัพพะกุล ณ อยู่ธยา
การศึกษา : Ed.D. (Industrial Education Management)
ที่ทำงาน : ผู้ช่วยอธิการฝ่ายวางแผนและพัฒนา สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน
3. อาจารย์ สุรางค์ มั่นยานนท์
การศึกษา : ศษ.ม. จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ที่ทำงาน : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี
4. อาจารย์ สุนิสา จุยม่วงศรี
การศึกษา : ค.ม. การวัดและประเมินผลการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่ทำงาน : สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
5. อาจารย์ เกียรติศักดิ์ ส่องแสง
การศึกษา : กศ.ม. การวัดผลการศึกษา มศว. ประสานมิตร
ที่ทำงาน : คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ภาคผนวก ข.

1. ตาราง 1 ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม(rtt)
คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
2. ตาราง 2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ
เป็นรายด้านและรายข้อ
3. ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ
เป็นรายด้านและรายข้อ
4. ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ
เป็นรายด้านและรายข้อ
5. ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพ
เป็นรายด้านและรายข้อ
6. ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ
เป็นรายด้านและรายข้อ
7. ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์
เป็นรายด้านและรายข้อ
8. ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา เป็นรายด้านและรายข้อ
9. ตาราง 9 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้

ตาราง 1 แสดงค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (rtt) คุณลักษณะ
และทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

แบบสอบถามคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา					
ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4	ด้านที่ 5	ด้านที่ 6
ข้อ r	ข้อ r	ข้อ r	ข้อ r	ข้อ r	ข้อ r
1 .5042*	8 .7116	16 .5131	22 .5748	28 .5382	34 .6407
2 .6088	9 .3113*	17 .6144	23 .5231	29 .6101	35 .6538
3 .5909	10 .7171	18 .5326	24 .5552	30 .4784	36 .6837
4 .6124	11 .6674	19 .5190	25 .5934	31 .7164	37 .7216
5 .5551	12 .6194*	20 .4929	26 .5283	32 .6892	38 .7244
6 .6293	13 .6211	21 .4525	27 .4989	33 .6394	39 .6981
7 .6777	14 .6422				40 .5630*
	15 .6542				
rtt .8332	rtt .8711	rtt .7719	rtt .7925	rtt .8340	rtt .8777
รวม rtt	.9467				

แบบสอบถามทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา								
ข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8
r	.2334	.3810	.4144*	.4528	.4842	.3183*	.5080	.5960
ข้อ	9	10	11	12	13	14	15	16
r	.4642	.5199	.6011	.3974	.1313*	.4968	.4486*	.4566
ข้อ	17	18	19	20	21	22	23	24
r	.4733	.5374	.4762	.5156	.5322	.6431	.6323	.4337
รวม rtt	.8749							

* ข้อคำถามที่พิจารณาตัดออก

ตาราง 2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
อิสระของนักศึกษา ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ เป็นรายด้านและรายข้อ

คุณลักษณะด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีความหนักแน่น	4.43	.67	มาก
2. มีความตั้งใจทำงาน	4.41	.62	มาก
3. เป็นคนช่างสังเกต	3.65	.68	มาก
4. รู้จักวางแผน	3.75	.72	มาก
5. รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	3.40	.90	ปานกลาง
6. ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ	3.94	.87	มาก
รวม	3.9300	.4444	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 2 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ โดยรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.9300$) เพื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 5 “รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$)

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เป็นรายด้านและรายข้อ

คุณลักษณะด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
7. มีความพยายาม	4.28	.63	มาก
8. มีความขยันขันแข็ง	4.05	.73	มาก
9. มีความกระตือรือร้น	4.12	.81	มาก
10. มีความรับผิดชอบ	4.50	.66	มาก
11. มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	3.60	.94	มาก
12. เป็นคนหนักเอาเบาสู้	4.00	.73	มาก
รวม	4.0905	.5144	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 3 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ โดยรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.0905$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ เป็นรายด้านและรายข้อ

คุณลักษณะด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
13. รู้จักประหยัดมัธยัสถ์	3.63	.85	มาก
14. เห็นคุณค่าของเงิน	4.17	.92	มาก
15. มีความละเอียดรอบคอบ	3.69	.73	มาก
16. มีความซื่อสัตย์สุจริต	4.65	.51	มากที่สุด
17. มีความมั่นคงทางอารมณ์	3.39	.87	ปานกลาง
18. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.32	.77	มาก
รวม	3.9738	.4400	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 4 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ โดยรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.9738$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 16 “มีความซื่อสัตย์สุจริต” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) และข้อ 17 “มีความมั่นคงทางอารมณ์” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$)

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพ เป็นรายด้านและรายข้อ

คุณลักษณะด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
19. กล้าตัดสินใจ	3.93	.75	มาก
20. กล้าเสี่ยงลงทุน	3.36	.87	ปานกลาง
21. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.38	.67	มาก
22. มองการณ์ไกล	3.86	.73	มาก
23. มีเหตุผล	4.27	.73	มาก
24. มีความสุขกับงานที่ทำ	4.13	.73	มาก
รวม	3.8724	.4782	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 5 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความมั่นใจในการประกอบอาชีพ โดยรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.8724$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 20 “กล้าเสี่ยงลงทุน” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$)

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ เป็นรายด้านและรายข้อ

คุณลักษณะด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
25. มีความสามารถในการทำงาน	4.14	.71	มาก
26. มีความเฉลียวฉลาด	3.87	.83	มาก
27. มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง	4.52	.65	มากที่สุด
28. มีความเป็นผู้นำ	3.56	.82	มาก
29. มีความกล้าหาญ	3.74	.88	มาก
30. มีปฏิภาณไหวพริบ	3.76	.79	มาก
รวม	3.8724	.4782	มาก

ผลการวิเคราะห์ 6 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพโดยรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.9314$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 27 “มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$)

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ เป็นรายด้านและรายข้อ

คุณลักษณะด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
31. มีความรู้ด้านการตลาด	3.18	.81	ปานกลาง
32. มีความรู้ด้านการจัดการ	3.18	.78	ปานกลาง
33. มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ทำ	4.06	.76	มากที่สุด
34. มีความรู้ด้านเงินทุนและการลงทุน	3.16	.76	ปานกลาง
35. มีความรู้ด้านการเลือกทำเลที่เหมาะสม	3.64	.84	มาก
36. มีความรู้ด้านการจัดสถานที่ดี	3.48	.79	ปานกลาง
รวม	3.4500	.5537	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตาราง 7 พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์โดยรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.4500$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 27 “มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.06$)

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวมและแยกเป็นรายข้อ

ทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ข้าพเจ้าคิดว่าอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่...(มีเกียรติ/ไม่มีเกียรติ)	6.56	.71	ทางบวกสูง/มาก
2. ข้าพเจ้าเห็นว่าการประกอบอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่...(น่าภาคภูมิใจ/ไม่น่าภาคภูมิใจ)	6.79	.48	ทางบวกสูง/มาก
3. การประกอบอาชีพอิสระเป็นงานที่ข้าพเจ้า... (ไม่น่าเบื่อ/น่าเบื่อ)	6.52	.76	ทางบวกสูง/มาก
4. การประกอบอาชีพอิสระเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้า... (ชอบ/ไม่ชอบ)	6.00	1.65	ทางบวกค่อนข้างต่ำ
5. ข้าพเจ้าเห็นว่าอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่...(มั่นคง/ไม่มั่นคง)	6.07	.87	ทางบวกค่อนข้างต่ำ
6. ข้าพเจ้าคิดว่าการประกอบอาชีพอิสระกระทำได้...(ง่าย/ยาก)	5.16	1.77	ทางบวกค่อนข้างต่ำ
7. ข้าพเจ้าคิดว่าการเข้าสู่อาชีพอิสระเป็นสิ่งที่...(เป็นไปได้/เป็นไปได้ไม่ได้)	6.38	.81	ทางบวกค่อนข้างต่ำ
8. การประกอบอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ข้าพเจ้า...(สนใจ/ไม่สนใจ)	6.59	.62	ทางบวกสูง/มาก
9. การประกอบอาชีพอิสระเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้า...(ถนัด/ไม่ถนัด)	5.37	1.54	ทางบวกค่อนข้างต่ำ
10. ข้าพเจ้าเห็นว่าอาชีพอิสระสามารถสร้างรายได้ที่...(ดี/ไม่ดี)	6.50	.69	ทางบวกค่อนข้างต่ำ
11. ข้าพเจ้าเห็นว่าอาชีพอิสระจัดว่าเป็นอาชีพที่...(ดี/ไม่ดี)	6.62	.62	ทางบวกสูง/มาก
12. การประกอบอาชีพอิสระเป็นงานที่.... (ไม่ลำบาก/ลำบาก)	5.12	1.77	ทางบวกค่อนข้างต่ำ
13. ข้าพเจ้าคิดว่าการลงทุนประกอบอาชีพอิสระให้ผลตอบแทนที่...(คุ้มค่า/ไม่คุ้มค่า)	6.25	.85	ทางบวกค่อนข้างต่ำ
14. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการประกอบอาชีพอิสระเป็นสิ่งที่...(ดี/ไม่ดี)	6.66	.58	ทางบวกสูง/มาก
15. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่สังคม... (ยอมรับ/ไม่ยอมรับ)	6.53	.64	ทางบวกสูง/มาก
16. ข้าพเจ้าคิดว่าการประกอบอาชีพอิสระมีการบริหารจัดการที่... (คล่องตัว/ไม่คล่องตัว)	6.32	.78	ทางบวกค่อนข้างต่ำ
17. ข้าพเจ้าสามารถประกอบอาชีพอิสระ.... (ได้/ไม่ได้)	5.70	2.20	ทางบวกค่อนข้างต่ำ
18. ข้าพเจ้าคิดว่ามีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพอิสระที่...(เพียงพอ/ไม่เพียงพอ)	6.06	.89	ทางบวกค่อนข้างต่ำ
19. ข้าพเจ้าคิดว่าอาชีพอิสระทำให้มีอนาคตที่....(รุ่งโรจน์/ไม่รุ่งโรจน์)	6.26	.76	ทางบวกค่อนข้างต่ำ
20. ถ้ารัฐบาลให้การสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระข้าพเจ้า.. (ต้องการ/ไม่ต้องการ)	6.71	.58	ทางบวกสูง/มาก
รวม	6.2077	.5107	ทางบวกค่อนข้างต่ำ

ผลการวิเคราะห์ตาราง 8 พบว่า ทักษะคิดต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับทางบวกค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 6.2077$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับทางบวกค่อนข้างต่ำ ยกเว้นข้อ 1 ($\bar{X} = 6.56$) ข้อ 2 ($\bar{X} = 6.79$) ข้อ 3 ($\bar{X} = 6.52$) ข้อ 8 ($\bar{X} = 6.59$) ข้อ 11 ($\bar{X} = 6.62$) ข้อ 14 ($\bar{X} = 6.66$) ข้อ 15 ($\bar{X} = 6.53$) และข้อ 20 ($\bar{X} = 6.71$) อยู่ในระดับทางบวกสูง/มาก

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ – สกุล	นายสมศักดิ์ เศรษฐการ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	144/52 หมู่ 12 หมู่บ้านชิดชัยนิเวศน์ ตำบลเจดีย์หัก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 70000
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 70000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2516	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี
พ.ศ. 2518	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี
พ.ศ. 2521	การศึกษามหาบัณฑิต (สังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2545	การศึกษามหาบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร